

TKTA

Təhsildə Keyfiyyət Təminatı Agentliyi

Bakı Mühəndislik Univesiteti – İNHA Universiteti İkili Diplom Proqramı

050616 – İnformasiya texnologiyaları, 050607 – Elektrik mühəndisliyi, 050607-
Elektronika mühəndisliyi, 050617 – İnşaat mühəndisliyi

Proqram akkreditasiya qiymətləndirilməsinə dair Akkreditasiya Komissiyasının

YEKUN HESABATI

2024-cü il

AKKREDİTASIYA KOMİSSİYASININ TƏRKİBİ

Sədr:

1. Əliyev Ələkbər Əli Ağa oğlu – Bakı Dövlət Universiteti, İnformasiya texnologiyaları və proqramlaşdırma kafedrasının müdiri, texnika elmləri doktoru, professor

Üzvlər:

2. Quliyev Hüseynqulu Bayram oğlu – Azərbaycan Texniki Universiteti, Energetika və avtomatika fakültəsinin dekanı, texnika elmləri doktoru, professor
3. Əfəndiyeva Fəxrəndə Namiq qızı – Xəzər Universiteti, Təbiət elmləri və mühəndislik fakültəsinin dekanı, fizika üzrə fəlsəfə doktoru, dosent
4. Hacıyev Muxlis Əhməd oğlu – Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti, İnşaat konstruksiyaları kafedrasının müdiri, texnika elmləri doktoru, professor
5. Əhmədov Elburus Nasi oğlu – Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti, Elektromexanika kafedrasının müdiri, fizika-riyaziyyat elmləri namizədi, dosent
6. Poluxov İlham Xəlil oğlu – Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti, İnşaat konstruksiyaları kafedrasının müəllimi, texnika elmləri üzrə fəlsəfə doktoru, dosent
7. Şərifov Məhəmməd Həmid oğlu – Bakı Ali Neft Məktəbi, Proseslərin avtomatlaşdırılması mühəndisliyi kafedrasının müəllimi, texnika elmləri üzrə fəlsəfə doktoru, dosent
8. Kərimzadə Orxan Oğul oğlu – ADA Universiteti, İnformasiya texnologiyaları və mühəndislik fakültəsinin müəllimi, dosent
9. Samer El Zant – Azərbaycan Fransız Universiteti, Data science və süni intellekt ixtisası üzrə magistr proqramının koordinatoru, dosent (beynəlxalq ekspert)
10. Axundov Emin Əlövsət oğlu – “Təhsildə İnnovativ Texnologiyalar” Əlavə təhsil mərkəzinin direktoru (işəgötürən)
11. Əliyev İbrahim Elçin oğlu – Azərbaycan Fransız Universitetinin (UFAZ), Data science və süni intellekt ixtisası üzrə magistr tələbəsi (təhsilalan)

MÜNDƏRİCAT

AKKREDİTASIYA KOMİSSİYASININ TƏRKİBİ	2
Giriş.....	4
Təhsil proqramının akkreditasiya qiymətləndirilmə nəticələri	5
1. Təhsil proqramı üzrə təhsilalanların qəbulu.....	5
2. Təhsil proqramları üzrə əvvəlki kvalifikasiyaların tanınması	8
3. Təhsil proqramı üzrə tədrisin təşkili	9
4. Təhsil proqramı üzrə tətbiq olunan tədris metodları və üsulları	18
5. Tədris proqramı üzrə istifadə olunan təlim və tədris resursları	20
6. Tədris proqramı üzrə tələb olunan təhsil infrastrukturunu və maddi-texniki baza ...	26
7. Təhsilalanların bilik və bacarıqlarının qiymətləndirilməsi və təhsil sənədinin verilməsi.....	29
8. Təhsil proqramına cəlb olunan professor-müəllim heyəti	35
9. Təhsil proqramı üzrə tələbəyönlü tədris.....	38
10. Təhsil proqramının monitorinqi.....	42
11. Təhsil proqramının davamlı təkmilləşdirilməsi və yenilənməsi	45
12. Təhsil proqramı üzrə təhsilalanlara karyera xidməti və məzunlarla davamlı əlaqə sistemi	46
Komissiyanın meyarlar üzrə təhlili.....	49
Komissiyanın dövlət standartlarının yerinə yetirilməsinə dair qeydləri.....	64

Giriş

Qiymətləndirilən təhsil müəssisəsinə dair məlumatlar

Təhsil müəssisəsinin adı	Bakı Mühəndislik Universiteti (BMU)
Təhsil səviyyəsi	Bakalavriat
Təhsil proqramının şifri və adı	050616 – İnformasiya texnologiyaları 050607 – Elektrik mühəndisliyi 050607 – Elektronika mühəndisliyi 050617 – İnşaat mühəndisliyi
Sonuncu proqram akkreditasiyasına dair şəhadətnamənin verilmə tarixi və müddəti	-
Təhsil müəssisəsinin lisenziyasına dair məlumatlar (dövlət təhsil müəssisələri istisna olmaqla)	-
Təhsil müəssisəsinin rəhbəri	Yaqub Maksim oğlu Piriyev
Fakültənin adı	1. Mühəndislik fakültəsi 2. Memarlıq və inşaat fakültəsi
Təhsil proqramının təhkim olunduğu kafedra(lar) sayı	9 (doqquz)
Təhsil proqramı üzrə təhsilalan kontingenti	Təhsilalan sayı Bakalavriat: 386 (hamısı D/S olmaqla)
Təhsil proqramı üzrə hər bir təhsilalana düşən illik təhsil xərclərinin miqdarı (manatla)	Bakalavriat: D/S: +
Təhsil proqramı üzrə təlim və tədris prosesinə cəlb edilmiş ştatdakı professor-müəllim (və ya pedaqoji) heyətin sayı	32 (otuz iki)
Təhsil proqramı üzrə əvəzçilik və saathesabı yolu ilə işləyənlərin sayı	Əvəzçilik: 5 (beş) Saathesabı: 16 (on altı)
Təhsil müəssisəsinin elektron ünvanı və əlaqə telefonu	beu-inha@beu.edu.az info@beu.edu.az Mob: +99451 215-57-34 Tel.: +99412 349-99-66/67 (daxili: 2414)
Təhsil müəssisəsinin hüquqi ünvanı	Xırdalan, H. Əliyev küç., 120, AZ0101, Abşeron, Azərbaycan
Təhsil müəssisəsinin faktiki ünvanı	Xırdalan, H. Əliyev küç., 120, AZ0101, Abşeron, Azərbaycan

Təhsil proqramının akkreditasiya qiymətləndirilmə nəticələri

1. Təhsil proqramı üzrə təhsilənlərin qəbulu

Azərbaycanda insan kapitalının inkişafına dövlət dəstəyinin davam etdirilməsini, ümumiyyətlə ölkədə ali təhsil sisteminin beynəlxalq rəqabətliliyinin artırılması məqsədilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 16 noyabr 2018-ci il 711 nömrəli sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “2019-2023-cü illər üçün Azərbaycan Respublikasında ali təhsil sisteminin beynəlxalq rəqabətliliyinin artırılması üzrə Dövlət Proqramı”na start verilməsi xüsusi əhəmiyyət kəsb edir.

Bu Dövlət Proqramının əsas məqsədi Azərbaycan gənclərinin nüfuzlu xarici ölkə ali təhsil müəssisələrində yüksək keyfiyyətli təhsil almalarına imkan yaratmaq, əmək bazarının tələblərinə cavab verən prioritet ixtisaslar üzrə rəqabətqabiliyyətli kadrlar hazırlamaq və bu kadrların gələcək karyeralarını gücləndirməkdir. Prioritet ixtisaslara fundamental və tətbiqi elmlər, informasiya texnologiyaları, mühəndislik və sair aiddir. Bu baxımdan beynəlxalq ikili diplom proqramlarının ölkəmizdə tətbiqinin təmin olunması da xüsusi əhəmiyyət kəsb edir.

Adıçəkilən Dövlət Proqramı çərçivəsində 28 avqust 2020-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Bakı Mühəndislik Universiteti (bundan sonra BMU) ilə Cənubi Koreya Respublikasının İNHA Universiteti (bundan sonra İNHA) arasında ikili diplom müqaviləsi imzalanmış və müqaviləyə əsasən “İnşaat mühəndisliyi”, “Elektronika mühəndisliyi”, “Elektrik mühəndisliyi” və “İnformasiya texnologiyaları” ixtisasları üzrə bakalavriat səviyyəsində BMU və İNHA arasında ikili diplom proqramına (bundan sonra BMU-İNHA İDP) başlanmışdır. BMU-İNHA İDP-nin əsas məqsədi inşaat mühəndisliyi, elektronika mühəndisliyi, elektrik mühəndisliyi və informasiya texnologiyaları mühəndisliyi sahələrinin müasir nailiyyətlərinə yiyələnməyi bacaran, dərin sistemli biliklərə malik olan, fundamental, xüsusi tətbiqi metodlardan istifadə edərək öz peşə fəaliyyətlərində praktik problemləri formalaşdırmaq və effektiv həll etmək imkanına malik olan təhsil, elm, sənaye və biznesin müxtəlif sahələri üçün yüksək ixtisaslı mütəxəssislərin hazırlanmasından ibarətdir.

BMU-İNHA İDP çərçivəsində 15 sentyabr 2020-ci ildən başlayaraq 4 il ərzində 400 nəfərin “İnformasiya texnologiyaları”, “İnşaat mühəndisliyi”, “Elektrik mühəndisliyi” və “Elektronika mühəndisliyi” ixtisasları üzrə qəbul olunması nəzərdə tutulsa da, hazırda 4 ixtisas üzrə 386 tələbə təhsil alır. BMU-İNHA İDP-yə əsasən tələbələr 3 akademik ili (6 semestr) BMU-da, 1 akademik ili (2 semestr) - sonuncu kursu isə İNHA Universitetində təhsil alırlar. BMU-İNHA İDP çərçivəsində hazırda 61 nəfər tələbə İNHA Universitetində öz təhsilini davam etdirir.

Proqrama qəbul Azərbaycan Respublikası Dövlət İmtahan Mərkəzi tərəfindən bakalavriat pilləsi üzrə qəbul imtahanlarının nəticələri və İNHA Universiteti tərəfindən keçirilən müsabiqə (daxili imtahan) əsasında aparılır. İNHA tərəfindən keçirilən imtahan zamanı abituriyentlər 3 fəndən - riyaziyyat, fizika və ingilis dilindən yazılı imtahan verirlər. İNHA Universiteti müraciətləri yuxarıda qeyd olunan qəbul meyarlarına uyğun gələn abituriyentləri BMU-İNHA İDP-nin tələbələri kimi təsdiq edir. Onlar həm İNHA-nın, həm də BMU-nun bakalavr dərəcəli tələbələri hesab olunurlar.

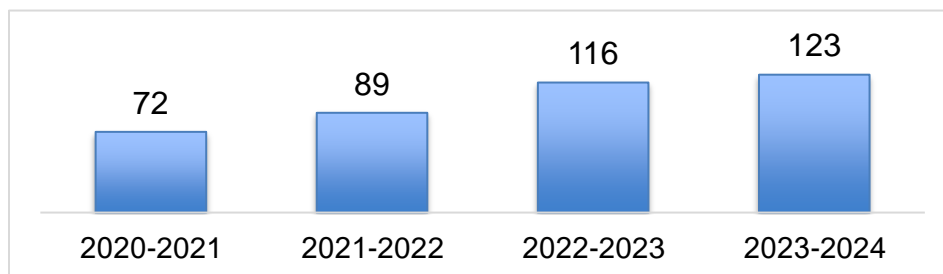
2020-ci ilin payız semestrindən başlayaraq, BMU-İNHA İDP-nin bütün qəbul şərtlərinə cavab verən BMU-nun birinci kurs tələbələri olacaq abituriyentlər arasında proqramın “İnformasiya texnologiyaları”, “İnşaat mühəndisliyi”, “Elektrik mühəndisliyi” və “Elektronika mühəndisliyi” ixtisaslarının hər biri üçün 25 tələbənin seçilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

2020/2021-ci tədris ilində BMU-İNHA İDP-yə cəmi 72 nəfər daxil olmuşdur. Onlardan “İnformasiya texnologiyaları mühəndisliyi” ixtisası üzrə – 25 nəfər, “Elektronika mühəndisliyi” ixtisası üzrə – 25 nəfər, “Elektrik mühəndisliyi” ixtisası üzrə – 8 nəfər, “İnşaat mühəndisliyi” ixtisası üzrə – 14 nəfər tələbə adını qazanmışdır. 2021/2022-ci tədris ilində BMU-İNHA İDP-yə cəmi 89 nəfər qəbul olmuşdur. Onlardan “İnformasiya texnologiyaları” ixtisası üzrə – 25 nəfər, “Elektronika mühəndisliyi” ixtisası üzrə – 25 nəfər, “Elektrik mühəndisliyi” ixtisası üzrə – 18 nəfər, “İnşaat mühəndisliyi” ixtisası üzrə – 21 nəfər tələbə adını qazanmışdır.

İNHA və BMU arasında imzalanmış müqaviləyə əsasən, hər bir proqram ixtisası üçün qəbul kvotası maksimum 25 tələbəyə icazə verilir. 23 dekabr 2021-ci il tarixində İNHA və BMU arasında imzalanmış “BMU-İNHA İDP-yə əlavə və dəyişiklik edilməsi barədə Əlavə №1”-də qəbul kvotasının dəyişdirilməsi barəsində, yeni kvota dolmadığı təqdirdə boş qalan yerlərin növbəti ilin kvotasına əlavə edilməsi haqqında qərar verilmişdir. Bu qərara əsasən 2022/2023-cü tədris ilində 100 nəfərlik kvotaya 28 nəfərin əlavə edilməsi haqqında hər iki universitet arasında razılıq əldə edilmişdir. 2022/2023-cü tədris ilində BMU-İNHA İDP üzrə qəbul planı 4 ixtisas (ixtisasların hər birində 32 nəfər olmaqla) üzrə 128 nəfər təsdiqlənmişdir.

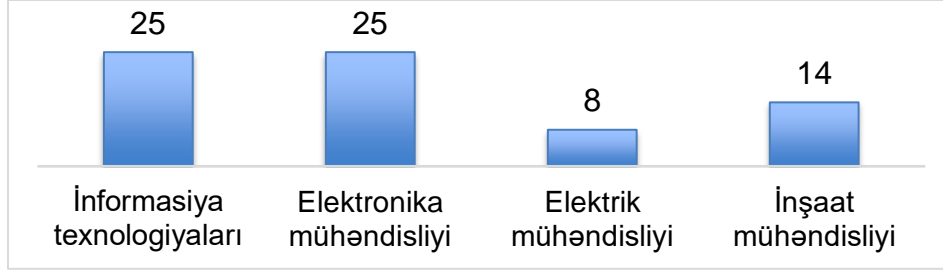
2021/2022-ci və 2022/2023-cü tədris illəri üçün nəzərdə tutulan kvota dolmadığı üçün boş qalan yerlərin növbəti ilin kvotasına, yeni 2023/2024-cü tədris ilinin qəbuluna əlavə edilmişdir. 2023/2024-cü tədris ilində BMU-İNHA İDP üzrə qəbul planı 4 ixtisas üzrə 123 nəfər təsdiqlənmişdir: “İnformasiya texnologiyaları” – 35 nəfər, “Elektronika mühəndisliyi” – 35 nəfər, “Elektrik mühəndisliyi” – 28 nəfər, “İnşaat mühəndisliyi” – 25 nəfər. 2023/2024-cü tədris ilində BMU-İNHA İDP-yə cəmi 123 nəfər daxil olmuşdur.

BMU-İNHA İDP-yə qəbul olan tələbələrin illər üzrə sayı Şəkil 1-də verilmişdir.

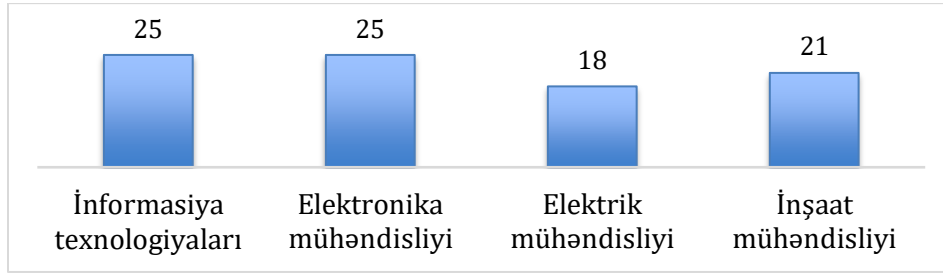

Şəkil 1. İllər üzrə BMU-İNHA İDP-yə qəbul olan tələbə sayı

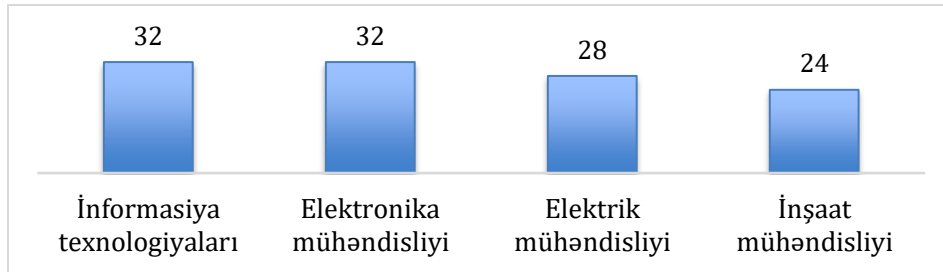
BMU-İNHA İDP-yə ixtisaslar üzrə qəbul olan tələbələrin sayı Şəkil 2 - Şəkil 5-də verilmişdir.

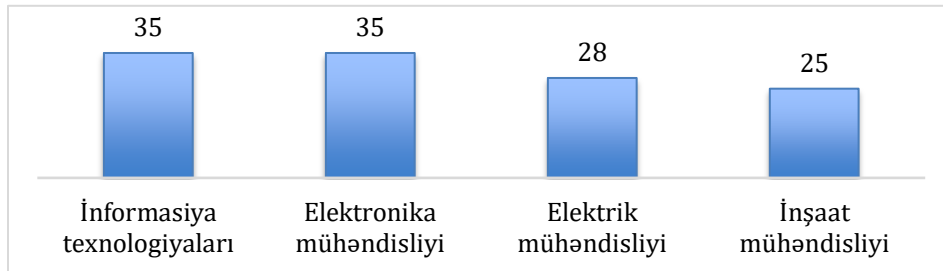
Şəkil 2. 2020-ci il ixtisaslar üzrə BMU-İNHA İDP-yə qəbul olan tələbə sayı

Şəkil 3. 2021-ci il ixtisaslar üzrə BMU-İNHA İDP-yə qəbul olan tələbə sayı

Şəkil 4. 2022-ci il ixtisaslar üzrə BMU-İNHA İDP-yə qəbul olan tələbə sayı

Şəkil 5. 2023-cü il ixtisaslar üzrə BMU-İNHA İDP-yə qəbul olan tələbə sayı

Respublikamızın əmək bazarında inşaat mühəndisliyi, elektronika mühəndisliyi, elektrik mühəndisliyi və informasiya texnologiyaları mühəndisliyi sahələrində yüksək ixtisaslı mütəxəssislərə ehtiyac vardır. Bu gün əmək bazarının əsas tələblərindən biri inşaat

mühəndisliyi, elektronika mühəndisliyi, elektrik mühəndisliyi və informasiya texnologiyaları mühəndisliyi sahələrində hərtərəfli riyazi təhsili və biliyi olan, alqoritmik düşüncəyə sahib olan, effektiv alqoritmlərin qurulması və təhlilinin müasir metodlarını, texnologiyalarını bilən və onları real sənaye məsələlərində tətbiq etmək bacarığına malik mütəxəssislərin hazırlanmasından ibarətdir. BMU-İNHA İDP çərçivəsində bütün bu tələblərə cavab verən mütəxəssislərin hazırlanmasında əsas maraqlı tərəflərin iştirakının təmin edilməsinə mühüm diqqət yetirilmişdir. Belə ki, ATM-ə sahə baxışı zamanı bildirildi ki, əvvəlcə mövcud əmək bazarı təhlil edilmiş, daha sonra mövcud əmək bazarında işəgötürənlərin tələbləri öyrənilmiş və bu tələblərə cavab verən mütəxəssis hazırlığının təmin edilməsi üçün əsas strateji məqsədlər müəyyən edilmişdir. Bir çox müəssisələrlə əməkdaşlıq əlaqələri genişləndirilmiş, tələbələrin istehsalat təcrübələrinin həmin müəssisələrdə təşkil edilməsi istiqamətində mühüm işlər görülmüşdür.

Əmək bazarının tələblərinə uyğun olaraq, əvvəlki illərin faktiki qəbulu da nəzərə alınmaqla ixtisaslar üzrə proqrama tələbə qəbulu sifarişlərinin optimal say tərkibi müəyyən edilmişdir.

“İnformasiya texnologiyaları mühəndisliyi” ixtisası üzrə təhsil proqramının hazırlanması zamanı Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyinin 13.08.2020-ci il tarixli F-370 nömrəli qərarı ilə təsdiqlənmiş təhsil proqramı tələbləri ödənilmişdir. Bununla bərabər, İNHA-nın tətbiq etdiyi və beynəlxalq əmək bazarı tələbləri ilə uyğunlaşdırılmış ixtisas ehtiyacları nəzərə alınmışdır.

BMU-nun BMU-İNHA proqramı üzrə tələbə qəbulu sifarişinin formalaşması istiqamətində işəgötürənlərlə müvafiq görüşlərin keçirilməsi haqqında məlumat təqdim olunmamışdır. Tədris prosesində tələbələrin karyera inkişafı məqsədilə yerli şirkətlərlə işbirliyi yaradılmışdır ki, bu da gələcəkdə tələbələrin yerli şirkətlərdə işlə təmin olunmasına dəstək olacaqdır. Bəzi yerli şirkətlər (SOCAR, Aztelekom, “Azərişiq” ASC) bu proqramın məzunlarının işlə təmin olunması haqqında öhdəlik götürmüşdür. Tələbələrin Cənubi Koreyada təhsil aldığı müddətdə təhsillərinin davam etdirməsi və Cənubi Koreyada işlə təmin olunması haqqında danışıqlar aparılır.

2. Təhsil proqramları üzrə əvvəlki kvalifikasiyaların tanınması

BMU-nun bakalavriat səviyyəsi üzrə qəbul elanında göstərildiyi kimi, orta ixtisas təhsili müəssisələrini yüksək nəticələrlə başa vuran və subbakalavr dərəcəsi alan şəxslər bakalavriat səviyyəsində təhsillərini davam etdirdikdə, orta ixtisas təhsili pilləsində müvafiq fənlər üzrə onların topladıqları kreditlər müəyyən olunmuş qaydada ali təhsil müəssisəsi tərəfindən nəzərə alınır. Bununla belə, ATM-də sahə baxışı zamanı qeyd olunan qaydanın BMU-İNHA İDP-ya şamil olunması haqqında məlumat təqdim olunmamışdır.

BMU-İNHA İDP çərçivəsində BMU-da qəbul prosesi DİM tərəfindən həyata keçirilir və bu zaman dövlət tərəfindən verilmiş orta təhsil haqqındakı attestat sənədi avtomatik olaraq tanınmış olur. Bundan əlavə ikili diplom proqramı çərçivəsində yüksək ixtisaslı mühəndis kadrların hazırlanmasını təmin etmək məqsədilə müvafiq ixtisas qrupu üzrə DİM tərəfindən imtahanlar

başla çatdıqdan sonra BMU-da Cənubi Koreya Respublikasının mütəxəssisləri tərəfindən mühəndis kadrların hazırlığında baza rolunu oynayacaq “Riyaziyyat”, “Fizika” və “Xarici dil” fənləri üzrə əlavə imtahanlardan keçdikdən sonra 400 baldan az olmayaraq, bal toplamış abituriyentlərə İNHA-BMU ikili diplom proqramları üzrə ixtisas seçimində iştirak etməyə icazə verilir ki, bu da ikili diplom proqramında yüksək hazırlıqlı tələbələrin qəbulunu təmin edir. Bu tədbirlər Azərbaycan Respublikası Nazirlər kabinetinin 18 iyul 2018-ci il tarixli 311 nömrəli qərarı ilə təsdiqlənmiş “Azərbaycan Respublikasının ömürboyu təhsil üzrə Milli Kvalifikasiyalar Çərçivəsi (AzMKÇ)” qanununun tələblərini təmin etməyə xidmət edir.

Ümumilikdə, BMU-da İDP çərçivəsində dörd ixtisas üzrə Milli Kvalifikasiyalar çərçivəsinin 6-cı səviyyəsinə uyğun olaraq bakalavr hazırlığı aparılır və bu hazırlıq Azərbaycan Respublikasının Təhsil qanunu ilə müəyyən olunmuş hazırlıq formasına uyğundur. İDP üzrə mövcud təhsil proqramları beynəlxalq səviyyəli kadr hazırlığını təmin etmək iqtidarındadır və Azərbaycan Respublikasının və Koreya Respublikasının müvafiq ixtisaslar üzrə tədris proqramlarının sinerjisindən ibarətdir. Sahə baxışı zamanı aparılmış müsahibələr əsasında müəyyən olunmuşdur ki, bu tədris planları hər iki universitetin müvafiq ixtisaslar üzrə mütəxəssisləri tərəfindən hazırlanır və hər iki universitet tərəfindən təsdiqlənir. Müvafiq ixtisaslar üzrə bakalavriat səviyyəsinin tədris planlarının məzmunu təhsilin növbəti səviyyəsi olan magistratura pilləsində təhsilin davam etdirilməsinə şərait yaradır. Buna müvafiq olaraq, İDP proqramı çərçivəsində magistratura səviyyəsində təhsilin davam etdirilməsi məqsədəuyğun olardı. İDP proqramı çərçivəsində təhsilin bakalavriat səviyyəsində məzunlara BMU-nun və İNHA-nın diplomlarının verilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

3. Təhsil proqramı üzrə tədrisin təşkili

Bütün ixtisaslar üzrə tədris planları Dövlət Proqramı çərçivəsində 28 avqust 2020-ci ildə BMU ilə İNHA Universiteti arasında bakalavriat səviyyəsində mühəndislik ixtisasları istiqaməti üzrə ikili diplom proqramı əsasında hazırlanmışdır.

İxtisaslar üzrə müasir tələblər nəzərə alınmaqla tədris proqramının məqsəd və vəzifələri müəyyən edilmiş, tələbə ehtiyacları və əmək bazarının çağırışları nəzərə alınmışdır. İxtisasın mənimsənilməsi üçün zəruri olan əsas fənlər tədris planına daxil edilmiş, kredit sisteminin tələblərinə uyğun olaraq tədris olunan fənlərin ardıcılığı qurulmuş, semestrlərə bölünmüş, məcburi və seçmə fənlər düzgün seçilmişdir. Lakin, komissiyaya ayrı-ayrı fənlər üzrə tərtib edilmiş proqramlar təqdim edilməmişdir. Buna baxmayaraq, müsbət cəhət ondan ibarətdir ki, tədris planı BMU və İNHA Universitetlərinin ixtisaslaşmış mütəxəssisləri tərəfindən razılaşdırılmaqla tərtib edilmişdir.

BMU-da fənn müəllimləri tərəfindən tərtib edilmiş sillabuslar İNHA mütəxəssisləri tərəfindən razılaşdırılmaqla hazırlanmışdır. Sillabuslarda fənlərin məqsəd və strukturları müəyyən edilmiş, məzmunu təsvir edilmiş, ədəbiyyat və digər tədris resursları göstərilmiş, müasir tədris metodları seçilmiş və qiymətləndirmə meyarları müəyyən edilmişdir. Lakin, “İnşaat mühəndisliyi” ixtisasına aid bəzi fənlərin sillabuslarında təlim nəticələri qismən öz əksini tapmışdır.

Universitetdə ixtisaslar üzrə tədris planları Avropa Kredit Transfer və Toplanması Sisteminin (AKTTS) tələbləri çərçivəsində hazırlanmışdır. Universitetdə kadr hazırlığı həyata keçirilən ixtisaslar üzrə tədris planları müvafiq qaydalara uyğun tərtib edilmiş və kredit sisteminin tələbləri nəzərə alınmışdır. BMU ilə İNHA arasında bakalavriat səviyyəsində tədris planları (kurikulum) 4 tədris ili üçün tərtib edilmişdir. Bəzi hallarda fənlər üzrə ayrılmış kreditlərə görə dərslər saatlarının hesablanması, ümumi dərslər saatlarının auditoriya və auditoriyadankənar saatlara bölgüsü zamanı müəyyən qeyri-dəqiqliyə yol verilmişdir. Bəzi ixtisaslar üzrə zəruri fənlər nəzərə alınmamış və onların tədris ardıcılığı düzgün tənzimlənməmişdir. Məsələn, “İnşaat mühəndisliyi” ixtisası üzrə “Dəmirbeton konstruksiyaları” fənninin əsas ixtisas fənlərindən biri olduğu halda, ümumiyyətlə kurikulumda nəzərə alınmamışdır. Bununla yanaşı, “Dəmirbeton konstruksiyaların layihələndirilməsi” adlı fənnin tədrisi, seçmə fənn kimi, 4-cü kursun 2-ci semestrində nəzərdə tutulmuşdur ki, bu fənnin də tədrisi yalnız “Dəmirbeton konstruksiyaları” fənninin tədrisindən sonra nəzərdə tutulmalıdır. Eyni zamanda, “Öncədən gərginləşdirilmiş Dəmirbeton konstruksiyaları” adlı fənnin tədrisinin “Dəmirbeton konstruksiyaların layihələndirilməsi” fənnindən sonra tədris olunması doğru olduğu halda, həmin fənnin daha əvvəl, yəni 4-cü kursun 1-ci semestrində tədrisi nəzərdə tutulmuşdur.

Tədris planlarında mühazirə, seminar və laboratoriya işlərinin yerinə yetirilməsinə ayrılmış saatlar, təhsil proqramlarının tələbləri və normativləri ilə uyğunluq təşkil edir.

Tədris planında fənlərin bölünməsi prinsipi sistemli planlaşdırmaya əsasən aparılmış və ümumi təhsil kursunun tədris illərinə və semestrlərə bölünməsinə əks etdirən qrafik və tədris illəri üzrə işçi tədris planı mövcuddur. Tədris planı əsasında sillabuslar semestrlər üzrə tərtib edilmiş və kafedra iclaslarında müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir. Sillabuslarda fənlər üzrə yazılmış mövzular İNHA mütəxəssisləri tərəfindən əvvəlcədən razılaşdırılmışdır. BMU-da tələbələr üçün tədris prosesində lazım olunan materiallar və o cümlədən, sillabuslar Google Classroom platformasında yerləşdirilərək təqdim edilir.

Peşəkar sənaye sertifikatlarının tələbləri və ehtiva edilən sertifikatıya imtahanlarının ardıcılığının nəzərə alınması tələbələrin ixtisas öhdəliklərini yerinə yetirməsinə dəstək göstərə bilər.

ATM-də tədris planları təhsil proqramlarının tələblərinə və mövcud normativlərə uyğun hazırlanmışdır. İkili diplom proqramının bakalavriat səviyyəsində bütün ixtisaslar üzrə nəzərdə tutulmuş fənlər müvafiq tədris planlarında əksini tapmışdır. Tədris planına daxil edilmiş fənlərin (həm məcburi – normativ fənləri, həm də seçmə fənlərin) tədris illəri və semestrlər üzrə bölgüsü cədvəllər şəklində verilmişdir. Semestrlər üzrə dərslər saatları 15 həftəlik tədris nəzərə alınmaqla müəyyən edilmişdir. Tələbələrin auditoriyada tədris yükü həftəlik ortalama 18-34 saat təşkil edir. Hər semestr üzrə, 5-8 fənn üzrə imtahanlar planlaşdırılır.

Təhsil proqramı üzrə tədris planında məcburi və seçmə fənlərin bölgüsü aparılmış və təyin edilmiş məcburi fənlər tələbələrə zəruri əsas bilikləri əldə etmələrinə imkan verir. Tədris planının fərdiləşməsinə, öyrənilən fənlərin əhatə dairəsinin genişlənməsi və tələbələrin öyrənmə təcrübəsinin fəal şəkildə formalaşmasına imkan verən seçmə fənlər nəzərdə tutulmuşdur. Lakin, hər bir ixtisas üzrə müvafiq mütəxəssislərin olmaması səbəbindən seçmə fənlərin tələbələr

tərəfindən sərbəst şəkildə seçilməsində çətinliklərin yaranması aşkar edilmişdir. Bu isə tələbələrə peşəkar bacarıqları daha dərinlən mənimsəlmələrində və onların fərdi inkişafında qismən məhdudiyətlər yaradır.

5-ci və 6-cı semestrlərdə Koreya dilinin statusunun aydınlaşdırılması və seçmə fənlərin keyfiyyətli tədrisinin təmin edilməsi üçün ekspertlərlə əməkdaşlıq əlaqələrinin qurulmasının nəzərdən keçirilməsi vacibdir. Dil kursu ilə bağlı qeyri-müəyyənlik yaranarsa, dilin öyrənilməsinə əvvəlcədən hazırlaşmaq tövsiyə olunur. Tələbələrin məlumatlılığının artırılması və fənlərin daha çevik seçiminə şəraitin yaradılması onların daha yaxşı peşəkar və şəxsi inkişafına kömək, eyni zamanda, professor-müəllim heyəti və yuxarı kurs tələbələri ilə məsləhətləşmələr praktiki təcrübə və dəyərli məsləhətlər qazanmağa köməklik edə bilər.

ATM-in tədris planlarında məcburi fənlər təhsil standartlarına uyğun nəzərdə tutulmuşdur. Lakin əsas ixtisas fənlərindən seçmə fənlər bölümünə daxil olanların da mövcudluğu məqsədəuyğun deyildir. Məsələn, "İnşaat mühəndisliyi" ixtisası üzrə "Dəmirbeton konstruksiyaları" fənni əsas ixtisas fənni olduğu halda, bunun seçmə fənn olaraq proqrama daxil edilməsi tövsiyə edilmir.

Təhsil proqramı üzrə tədris planında tələbələrin maraqlarına uyğun olaraq, ixtisas fənləri vasitəsilə əsas ixtisasın dərinlən öyrənilməsinə, ümumi fənlərin daxil edilməsi yolu ilə bacarıqların inkişaf etdirilməsi prinsiplərinə əsaslanaraq, ümumi və ixtisas fənləri arasında balansın saxlanılması bütövlükdə təmin olunmuşdur. Lakin "Koreya dili" fənninin hər semestrə 120 saat (I-III kurslarda) tədrisinin nəzərdə tutulması tələbələrin biliklərinin daha da dərinləşməsinə, hərtərəfli inkişafına kömək edən və onların peşəkar fəaliyyətə hazır olmasını təmin edən əsas ixtisas fənlərinə ayrılma biləcək əlavə saatların miqdarının qismən məhdudlaşdırılmasına səbəb olmuşdur.

Tədris prosesinin səmərəli idarə edilməsi və tədris planında ümumi və ixtisas fənlərinin balanslaşdırılmasının təmin edilməsi məqsədilə ona yenidən baxılması məqsədəuyğundur. "Koreya dili"nin öyrənilməsində intensiv tədris metodları və texnologiyalarından istifadə etməklə maksimum I və II semestrlərdə tədrisinin təşkili ilə ümumi və ixtisas fənlərinin balanslaşdırılmış planının hazırlanması tövsiyə olunur, bu zaman tələbələrin Koreya dilini öyrənməyinin onların peşəkar hazırlığına necə kömək etdiyi barəsində rəylərinin nəzərə alınması da müsbət rol oynaya bilər.

BMU-İNHA İDP-nin tədris planlarında ümumi və ixtisas fənləri müvafiq ixtisasların təhsil proqramlarının tələblərinə uyğun planlaşdırılır. Kreditlərə uyğun ümumi və ixtisas fənləri üçün ayrılmış saatlar ümumi prinsiplərə əsasən aparılmış, onlar arasında saat bölgüsündə balans əsasən gözlənilmişdir. İxtisaslar üzrə tədris planlarının tərtibində fənn bölmələri üzrə saatların optimal nisbətini qənaətbəxş hesab etmək olar.

Təhsil proqramında nəzərdə tutulmuş fənlərin təlim nəticələri ilə ixtisas üzrə nəticələr arasındakı əlaqə mövcuddur və tələbələrə seçdikləri ixtisasın tələblərini uğurla yerinə yetirmək

üçün lazım olan bacarıq və vərdişləri inkişaf etdirməyə kömək edir. Fənlərin məzmunu ixtisas çərçivəsində proqramda göstərilən tələblərə və tapşırıqlara uyğundur. Eləcə də əmək bazarının tələblərindəki dəyişiklikləri və texnoloji çağırışları əks etdirmək üçün təlim proqramlarının yenilənməsi və tədrisdə tətbiq edilməsi nəzərdə tutulmuşdur. Fənn proqramlarının uyğunluğunun qiymətləndirilməsi kafedra iclaslarında, fakültə elmi şuralarında və universitetin tədris-metodiki şurasında müzakirə yolu ilə həyata keçirilir. Müəyyən hallarda qabaqcıl inkişaf və standartların inteqrasiyasını özündə əks etdirən İNHA Universiteti tərəfindən hazırlanmış sillabulardan tədris prosesində istifadə edilir.

Hər bir fənn üzrə qiymətləndirmə sistemi işlənib hazırlanmış və biliyin semestr ərzində yekun qiymətləndirməsi arasında balans təmin edilmişdir.

Əmək bazarının tələblərindəki dəyişikliklər və sənaye inkişafı ilə uyğunlaşmaq məqsədi ilə informasiya texnologiyaları sənayesinin aparıcı şirkətlərin peşəkar inkişaf yol xəritələrinin (vendor certification roadmaps) nəzərə alınması arzuolunandır.

Tədris olunan fənlərin təlim nəticələrinin ixtisasın təhsil proqramında nəzərdə tutulmuş göstəricilərlə əlaqələndirilməsi məqsədilə fənlərin tədris proqramlarında təlim nəticələri ilə bağlı bölmələr daxil edilmişdir. Bu, təhsil proqramında nəzərdə tutulmuş təlim nəticələri ilə uyğunluq təşkil edir. Lakin bəzi fənlərin proqramlarında təlim nəticələrinin ixtisasın təhsil proqramında olan nəticələrini tam əhatə etməsi, uyğun olmayan təlim nəticələrinin ATM tərəfindən diqqətdə saxlanması və bu istiqamətdə müvafiq işlərin aparılması səviyyəsi tam qənaətbəxş deyil. Sahə baxışı zamanı onların müəyyən olunması, nəzarət edilməsi və qiymətləndirilməsi mexanizmləri haqqında məlumatlar əldə edilməmişdir.

Bütün ixtisaslar üzrə sillabuslar müvafiq fənn üzrə məsul müəllimlər tərəfindən tədris planı əsasında hazırlanmışdır. Hər semestr üzrə tərtib edilmiş sillabuslar kafedraya təqdim olunmuş və icaslarda müzakirə olunaraq təsdiq edilmişdir. Təsdiqlənmiş sillabuslar daha sonra Google Classroom platforması vasitəsilə tələbələrə çatdırılmışdır. Təhsil proqramı daxilində ümumi və ixtisas fənlərinin əsasən məntiqi ardıcılığa uyğun qurulması, semestrlərə bölünməsi tədris prosesinin ardıcılığını və bütövlüyünü təmin edir.

Elektron İnformasiya Sistemi tələbələrin bütün zəruri məlumatlara mərkəzləşdirilmiş və rahat çıxışını təmin edir, həmçinin tədris prosesinin daha səmərəli idarə olunmasını asanlaşdırır. Bu yanaşma, tələbə məmnunluğunun artırılmasına kömək etməklə yanaşı, həm də tələbələrle təhsil müəssisəsi arasında daha səmərəli qarşılıqlı fəaliyyətə şərait yaradır.

İnkluzivliyin (xüsusi qayğıya ehtiyacı olan tələbələr üçün) təmin edilməsi üçün xüsusi texniki imkanların və ya onlar haqqında məlumatların Elektron İnformasiya Sistemində öz əksini tapması əlçatanlıq imkanlarını daha da genişləndirə bilər.

BMU tərəfindən təqdim edilmiş Özünü-təhlil Hesabatına əsasən, hər semestrde nəzərdə tutulan fənlərin sayı orta hesabla 6-7, kreditlərin sayı 30 AKTS və daha yuxarı olmaqla, həftəlik auditoriya saatları 26-30 saat təşkil edir. Lakin "Elektrik mühəndisliyi" ixtisası üzrə təqdim olunan

tədris planında semestrədə tədris olunan fənlərin sayının (7-8) və kredit sayının daha yuxarı olduğu aşkar edilmişdir. Bu isə tələbələrin qismən artıq yüklənməsinə və onların dərsdənəknar məşğələlərə vaxt ayırmalarında çətinlik yaradılmasına vəsilə olur. Bundan əlavə hər semestrin axırında yay məktəbləri də təşkil edilir və burada da iki fənn olmaqla, dərslərin İNHA mütəxəssisləri tərəfindən tədris edilməsi nəzərdə tutulur. Tədris planlarında bəzi hallar istisna olmaqla, bir qayda olaraq, fənnin kreditinə görə müəyyən edilmiş ümumi dərs saati təxminən 40% auditoriya, 60% dərsdənəknar hazırlıq üçün planlaşdırılması məqsədəuyğundur.

“İnformasiya texnologiyaları” ixtisasının xüsusiyyətini nəzərə alaraq bilik və vərdişlərin formalaşması daha çox zaman tələb edir. Sahə baxışı zamanı tələbələrin müştərək layihələr üzərində işlədiyi bildirilsə də, tədris planında kurs layihələrinin (Course projects) sayı göstərilməmişdir.

BMU-da tələbələrin tədris məqsədləri üçün istifadə olunan elektron informasiya sistemində şəxsi kabinetləri vasitəsilə tədris prosesi ilə bağlı dolğun məlumatlara rahat çıxış imkanı yaradılmışdır. Elektron sistemdə tədris ili və bütövlükdə akademik dövr ərzində tələbələrin öz akademik planları, o cümlədən hər semestrədə öyrəniləcək fənlərin sayı, müvafiq kreditlər və dərslərin tədrisinə cavabdeh olan müəllimlərin adları barədə məlumatlar yerləşdirilmişdir. Tədris ilinin sonunda hər bir tələbənin növbəti tədris ili üçün öz fərdi tədris planını elektron informasiya sistemində təsdiq etmək imkanı vardır.

İxtisaslar üzrə tələbələrin tədris ili ərzində təhsil alacağı fənləri, onların müvafiq kreditlərini, fənlər üzrə müəllimlərin siyahısını əks etdirən fərdi tədris planı tərtib edilmişdir. Birinci kursdan etibarən tələbələrə onların ixtisaslarına uyğun tərtib edilmiş fərdi tədris planları təqdim olunur. Tələbələrin fərdi tədris planlarında təhsil müddətində tədris olunacaq fənlərin semestrələr üzrə siyahısı, fənlərin kreditləri, auditoriya, auditoriyadəknar saatları, dərs növləri üzrə bölgüsü, həftəlik dərs saatları əhatə olunur. Dekanlar və tyutorlar tərəfindən tələbələrlə təlimlər, görüşlər keçirilir və onlara tədris sisteminin prinsipləri izah olunur. Tələbələrin arzu və istəklərinə uyğun olaraq tyutorlar tərəfindən fərdi tədris planlarına düzəlişlər edilə bilər.

“Elektrik mühəndisliyi”, “Elektronika mühəndisliyi”, “İnşaat mühəndisliyi” və “İnformasiya texnologiyaları mühəndisliyi” ixtisasları üzrə illik işçi tədris planları mövcuddur və tədris planına uyğun hazırlanmış, cari tədris ilində tədris olunacaq fənlərin adlarını, dərslərin növlərini, fənlərin kreditlərini və tələbələrin sayını özündə əks etdirməklə, EMS - elektron məlumat sistemində yerləşdirilmişdir. İllik işçi tədris planında müəllimin hər semestrədə tədris etdiyi fənlər üzrə mühazirə, məşğələ və ya laboratoriya dərsləri, onlara ayrılan saatların sayı haqqında məlumatlar daxildir. İllik işçi tədris planında ixtisasların xüsusiyyətləri nəzərə alınmışdır.

Kafedrada tədris yükü müəyyən edildikdən və konkret fənlərin tədrisinə cavabdeh müəllimlər təyin olunduqdan sonra EMS-də avtomatik sistem hər bir müəllim üçün ətraflı illik işçi planı yaradır. Bu təhsil sənədində tədris olunan fənlərə aid bütün təfərrüatlar, o cümlədən mühazirə və praktiki məşğələlərə, həmçinin laboratoriya işlərinə ayrılan saatların sayı əks

olunur. İllik tədris planında hər semestrə dərslərdə iştirak edəcək tələbələrin sayı haqqında məlumatlar yerləşdirilmişdir. Buraya tək-cə tələbələrin ümumi sayı deyil, həm də konkret fənlərin və kursların bölgüsü daxildir. Belə plan tələbələrin akademik ehtiyacları ilə müəllimlərin dərs yükü arasında tarazlığı təmin etməklə tədris prosesini səmərəli təşkil etməyə imkan verir. İllik işçi tədris planının hazırlanmasına analogi yanaşma təhsil prosesinin strukturlaşdırılmış və sistemli təminatına, eyni zamanda resurslardan daha səmərəli istifadəyə imkan verir.

Tədris planlarında fənlərin strukturu və tədris üsulları göstərilmişdir. Bu kontekstdə mühazirə, seminar, praktik məşğələlər və laboratoriya şəklində dərslərin tədrisi nəzərdə tutulmuşdur. Tədrisin formatı ixtisasın spesifik xüsusiyyətlərinə və fənnin məzmununa uyğunlaşdırılmışdır. “Elektronika mühəndisliyi”, “Elektrik mühəndisliyi”, “İnşaat mühəndisliyi” və “İnformasiya Texnologiyaları” ixtisasında mühazirələrlə yanaşı, laboratoriya və praktiki məşğələlərə də diqqət yetirilmişdir. Bu, tələbələrə nəinki nəzəri biliklər əldə etməyə, həm də onları bilavasitə praktikada tətbiq etməyə imkan verir ki, bu da mühəndislik sahəsində xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Təhsil proqramında tədrisin formalarına differensial yanaşma tələbələrin gələcək peşə fəaliyyətinin tələblərinə və xüsusiyyətlərinə uyğun olaraq daha dolğun və dərinlən öyrənilməsinə töhfə verməklə nəzəriyyə ilə təcrübə arasında tarazlığı təmin edir.

Tələbələr auditoriyadan kənar saatlarda tədris materiallarının mənimsənilməsi, dərslərə hazırlıq, tapşırıqların, o cümlədən, sərbəst işlərin yerinə yetirilməsi ilə sərbəst şəkildə məşğul olurlar. Mühazirələr mühazirə otaqlarında keçirilir. BMU-da cəmi 120 mühazirə otağı mövcuddur. Otaqlarda texniki təchizat əsasən tələb olunan texniki səviyyədədir. Bir çox mühazirə otaqları müvafiq texniki vasitələr ilə (proyektor, kompüter, veb-kamera və s.) ilə tam olaraq təchiz edilmişdir. Texniki təchizatı nisbətən zəif olan auditoriyalarda, bu baxımdan mühazirələrin müasir tələblər səviyyəsində aparılmasında, təqdimatların, video dərslərin və təlimlərin, tədris filmlərinin və digər elektron vəsaitlərin nümayiş etdirilməsində çətinliklər yaranır. Mühazirə materialları tələbələrin elektron kabinetlərində yerləşdirilməklə onlara çatdırılır. Laboratoriya dərsləri bəzi fənlər üzrə planlaşdırılır, əsasən, laboratoriya otaqlarında və xüsusi kabinetlərdə keçirilir. Universitetdə ixtisaslar üzrə müvafiq tədris laboratoriyaları mövcuddur. BMU-da 24 laboratoriya otağı, 10 seminar və iclasların keçilməsi üçün otaqlar fəaliyyət göstərir.

BMU-da məsləhət xidmətinin təşkili ilə bağlı ixtisaslar üzrə akademik məsləhətçilər (tyutorlar) təyin edilmişdir. “İnformasiya texnologiyaları” ixtisası üzrə iki tyutor fəaliyyət göstərir. Bir nəfər 1,2,4-cü kurslara, ikinci şəxs isə 3-cü kurslara akademik məsləhətçi olaraq təyin edilmişdir. “Elektrik mühəndisliyi” və “Elektronika mühəndisliyi” ixtisaslarına müxtəlif kurslar üzrə 2 akademik məsləhətçi (məsləhətçilər hər iki ixtisasa aiddir) təyin edilmişdir. “İnşaat mühəndisliyi” ixtisasına isə bütün kurslar üzrə 1 akademik məsləhətçi fəaliyyət göstərir. Akademik məsləhətçilər tədris prosesinin təşkili, tələbələrin fərdi tədris planlarının tertibi və digər məsələlərdə köməklik edirlər. Lakin, təhsillərini Koreyada davam etdirən tələbələr üçün BMU-nun nümayəndəsi təyin edilməmişdir. İNHA-da da tələbələrə müxtəlif məqsədlərlə dəstək göstərmək üçün BMU-nu təmsil edən nümayəndənin və ya akademik məsləhətçinin olması məqsədəuyğundur.

Bundan başqa, kafedralar tərəfindən məsləhət xidməti üçün cədvəllər təşkil olunur və buna müvafiq olaraq tələbələrə məsləhətlər verilir. Müsahibələr zamanı bəzi fənlər üzrə müəllimlər tərəfindən könüllü olaraq tələbələrə əlavə məsləhət saatlarının təşkil etmələri müəyyən olundu ki, bu da müsbət haldır.

Rəqəmsal alətlərin və asinxron ünsiyyətin tətbiqi həm məsləhət xidmətinin əlçatanlığını, həm də məsləhət xidmətinin qeydiyyatını yaxşılaşdıran amillərdir (remote tutoring, tutoring data collection).

Təhsil proqramı çərçivəsində sərbəst işlərin yerinə yetirilməsi və tələbələrin tədqiqatlar aparma prosesi bir neçə əsas mərhələni əhatə edir. Əvvəlcə tələbələr tərəfindən aktual və uyğun mövzular seçilir, elmi ədəbiyyatın icmalı aparılır, tədqiqatın məqsəd və vəzifələri müəyyənləşdirilir. Daha sonra, tədqiqat metodlarının seçilməsi də daxil olmaqla ətraflı iş planı tərtib edilir. Müəllimlər tərəfindən tələbələrin məlumatları sistemli şəkildə toplanması və təhlil edilməsi, sonrakı düzəlişlərlə hesabatların aparılması və müdafiəyə hazırlaşmaları tövsiyə edilir ki, bununla da tapşırıqların sistemli şəkildə və elmi tədqiqatların yüksək keyfiyyətlə yerinə yetirilməsi təmin edilir.

Proqramlarda bütün fənlər üzrə sərbəst işlər nəzərdə tutulmuşdur. Sərbəst işin qiymətləndirilməsi ümumi qiymətin 10%-ni təşkil edir. Sərbəst işlərin daha çox təcrübəyənlü olması tələbələrin inkişafına kömək edən amil kimi nəzərdə tutulması zəruridir. Eyni zamanda sərbəst işlərin real layihələr əsasında təşkil olunması onların yüksək ixtisaslı kadr kimi yetişməsində faydalı rol oynayır.

“İnşaat mühəndilliyi” ixtisası üzrə təhsil alan tələbələrin ixtisas fənlərini daha dərinləndirən mənimsemələri məqsədlə sərbəst işlərin real tikinti layihələri əsasında yerinə-yetirmələri daha məqsədəuyğundur. Həmçinin, “İnformasiya texnologiyaları” və digər ixtisaslar üzrə də sərbəst işlərin layihə əsaslı təşkil olunması tövsiyə olunur.

BMU və İNHA tərəfindən tələbələr üçün təcrübə, əməkdaşlıq proqramları və universitet-sənaye əməkdaşlığı layihələri cərcivəsində praktiki təcrübələrin əldə edilməsinə diqqət yetirilir. Bu praktik təcrübə tələbələrə nəzəri biliklərini real əmək bazarı şəraitində müəsislərdə tətbiq etmələrinə köməklik edir və onları işəgötürənlər üçün daha cəlbedici edir. Lakin sahə baxışı zamanı BMU-İNHA ikili diplom proqramı çərçivəsində bu imkanlardan yetərinə istifadə olunmadığı aşkar edilmişdir.

Bütün ixtisas qrupları üzrə tələbələrin istehsalat təcrübəsi haqqında məlumatları məhduddur. Tələbələrlə görüşlər zamanı, onların istehsalat sahələrinə, müvafiq ixtisaslar üzrə fəaliyyət göstərən müəsisələrə çox az aparıldığı məlum olmuşdur. Xüsusilə, yuxarı kurs tələbələrinin istər Azərbaycanda, istərsə də Koreyada istehsalat, layihə və tikinti təşkilatlarında öz ixtisaslarına uyğun təcrübə keçmələrinin daha geniş şəkildə təşkil edilməsi, onların gələcəkdə ixtisaslı kadr kimi formalaşmasına böyük kömək edə bilər. IV kurs tələbələrinin buraxılış işlərini yerinə yetirməyə başlamadıqları üçün bu haqda məlumatları yoxdur.

BMU-nun bəzi müəllimlərinin İNHA-da təlimlərdə iştirakı təmin edilmişdir. 2022-ci ilə 7, 2023-cü ildə isə 16 müəllim Koreyada keçirilən 6 həftəlik təlimlərdə iştirak etmişdir. BMU-da tədris aparan digər müəllimlərin də ixtisas fənlərini təkmilləşdirmələri üçün Koreya və digər inkişaf etmiş ölkələrdə təlimlərdə iştirak etmələri daha məqsədəuyğun olardı.

BMU müəllimlərinin əmək bazarının tələblərini təqib etmələri üçün onların informasiya texnologiyaları sənayesinin aparıcı şirkətlərinin peşəkar inkişaf yol xəritələri ilə tanış olmaları və müvafiq sənaye sertifikatlaşmasına cəlb olunması arzuolunandır. Müəllimlərin stajkeçmələrinin beynəlxalq sənaye sertifikasiyası ilə uyğunlaşdırılması da tədrisin keyfiyyətinin artırılmasına müsbət təsir göstərə bilər.

Kurs layihələrinin hazırlanması və müdafiəsinin təşkili ilə bağlı müəllim və tələbələrə aparılma söhbətlər əsasında hər hansı çatışmazlıq aşkar edilməmişdir.

Bütün ixtisas proqramları üzrə buraxılış işlərinin yerinə-yetirilməsi nəzərdə tutulmamışdır və tələbələrə təhsil müddətində topladıqları yekun ballar əsasında universiteti bitirilmələrinə dair qərar verilməsi planlaşdırılmışdır.

BMU-da imtahan sessiyası rektorun müvafiq əmri, "Kredit sistemi ilə təhsil alan tələbələrin biliyinin qiymətləndirilməsi haqqında Əsasnamə"yə və "Kredit sistemi ilə təhsil alan tələbələrin fənlər üzrə imtahanları haqqında Əsasnamə"yə uyğun olaraq təşkil edilir. İmtahanlar yazılı qaydada aparılır, imtahan vərəqələri kodlaşdırılır, müəllim cavabları yoxladıqdan sonra imtahan nəticələri elektron sistemə daxil edilir və tələbə üçün əlçatanlığı təmin edilir. Sahə baxışı zamanı Koreyada təhsil alan tələbələrə aparılan onlayn söhbətlər əsasında məlum olmuşdur ki, İNHA-da imtahanlar fənni tədris edən müəllimlər tərəfindən yazılı qaydada sərbəst təşkil edilir. Tələbələr imtahan nəticəsindən narazı qaldıqda fənn müəlliminə müraciət edir və müəllim tərəfindən müraciətə baxılaraq müvafiq qərar qəbul edilir.

İmtahan sessiyalarının təşkilində imtahan gərəgahı və Apellyasiya Komissiyası fəaliyyət göstərir. Tələbələrdən alınan məlumatlara və tələbə sorğularının nəticələrinə görə imtahanlarda ciddi problemlərə rast gəlinmir.

Rəqəmsal alətlərin istifadəsi (məsələn, video qeyd) imtahanların şəffaflığı və sorğulandığı təqdirdə yenidən nəzərdən keçirilməsi imkanlarını artırır. Həmçinin BMU müəllimlərinin Cənubi Koreyada keçirilən imtahanlara nəzarət etmə imkanları yaradıla bilər.

1-ci, 2-ci və 3-cü kursların sonunda yay semestrləri təşkil olunur və İNHA Universitetinin professor-müəllim heyəti BMU-da əyani olaraq tədrisə cəlb edilir. 2021-ci ildə yay semestri onlayn təşkil edilmiş, 2022 və 2023-cü illərdə isə 9 və 18 nəfər professor-müəllim BMU-ya gələrək 3 həftə ərzində hər ixtisas üzrə fənlərin tədrisində iştirak etmişdir.

Sahə baxışı zamanı imtahanlardan kəsiri olan tələbələr üçün yay sessiyalarının təşkil olunması haqqında məlumat əldə etmək mümkün olmamışdır.

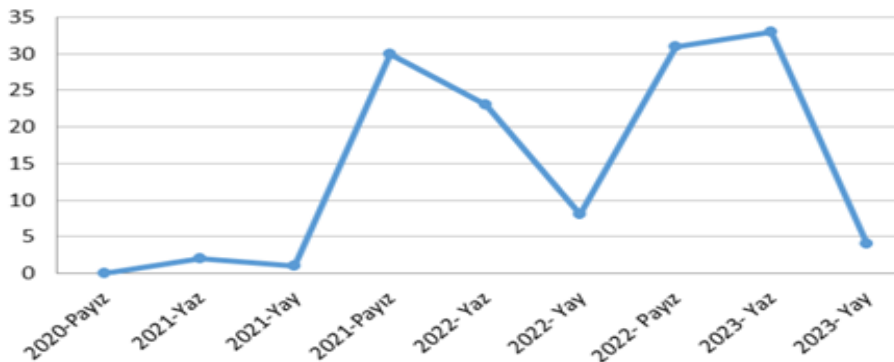
BMU-nun Özünütəhlil Hesabatında tədris illəri üzrə tələbələrin kredit borcu haqqında məlumatlarda tələbələrin toplam sayına görə dəyişən dinamika müşahidə olunmuşdur. 2020/2021-ci tədris ilində kredit borcu olan tələbələrin toplam sayı payız semestrində - 0, yaz semestrində - 4, yay semestrində - 1, 2021/2022-ci tədris ilinin payız semestrində - 26, yaz semestrində - 26, yay semestrində - 18, 2022/2023-cü tədris ilinin payız semestrində - 27, yaz semestrində - 30, yay semestrində isə 2 nəfər olmuşdur (şəkil 3.1).

Şəkil 3.1. Kredit borcu olan tələbələrin semestrlər üzrə dinamikası

Şəkil 3.1-dən görüldüyü kimi, 2023/2024-cü tədris ili üzrə dinamika haqqında məlumat yoxdur. Bu il sonuncu IV kurs tələbələrinin Koreyada təhsil aldığını nəzərə alaraq, ordaki vəziyyət haqqında da məlumatın olması məqsəduyğun olardı. IV kurs tələbələri ilə onlayn görüş zamanı onlardan bəzilərinin əvvəlki illərdə tədris olunan müəyyən fənlərdən akademik borclarının qaldığı məlum olmuşdur.

BMU-nun Özünütəhlil Hesabatında tədris illəri üzrə kredit borcu yaranmış fənlərin ümumi həcmi haqqında məlumatda da dəyişən dinamika müşahidə olunmuşdur. Kredit borcu yaranmış fənlərin toplam sayı 2020/2021-ci tədris ilinin payız semestrində - 0, yaz semestrində - 2, yay semestrində - 1, 2021/2022-ci tədris ilinin payız semestrində - 30, yaz semestrində - 23, yay semestrində - 8, 2022/2023-cü tədris ilinin payız semestrində - 31, yaz semestrində - 33, yay semestrində isə 4 fənn olmuşdur (şəkil 3.2).

Şəkil 3.2. Kredit borcu yaranmış fənlərin semestrlər üzrə dinamikası

Şəkil 3.2-dən görüldüyü kimi 2023/2024-cü tədris ili üzrə dinamika haqqında məlumat yoxdur. IV kurs tələbələrinin Koreyada təhsil aldığını nəzərə alaraq İNHA-dakı dinamika haqqında da məlumatın olması məqsədəuyğun olardı.

BMU-nun Özünütəhlil Hesabatına əsasən bilik və bacarıqların qiymətləndirilməsi sistemi ilə bağlı BMU-İNHA İDP üzrə cari və aralıq qiymətləndirmə metodları nəzərdə tutulub. Cari qiymətləndirməyə semestr daxilində keçirilən SDF-lərdə (semestr daxili fəaliyyət) əldə edilən qiymətlər, həmçinin tələbənin sərbəst işindən (o cümlədən kurs işi və layihəsindən) aldığı qiymətlər daxildir. Aralıq qiymətləndirmə isə semestr sonu imtahanların nəticəsində formalaşır. Tələbələrin bilik və bacarıqlarının qiymətləndirilməsi Elm və Təhsil Nazirliyinin müvafiq əmri ilə təsdiq olunmuş “Kredit sistemi ilə təhsil alan tələbələrin biliyinin qiymətləndirilməsi haqqında” Əsasnaməyə əsasən yerinə yetirilir. 100 ballıq sistem ilə toplanmış balların müvafiq normalar üzrə bölgüsündən tələbənin biliyi hərflərlə (A (əla), B (çox yaxşı), C (yaxşı), D (kafi), E (qənaətbəxş), F (qeyri-kafi)) qiymətləndirilir. Qiymətləndirmə elektron sistemə daxil edilir. Tələbələrin (o cümlədən məzunların) hər bir fənn üzrə müvəffəqiyyətinin nəticəsi elektron bazada saxlanılır və asanlıqla əldə edilə bilər.

İNHA-da bu qiymətləndirmənin necə həyata keçirildiyi haqqında məlumata rast gəlinməmişdir.

4. Təhsil proqramı üzrə tətbiq olunan tədris metodları və üsulları

Tədris prosesində əsas məqsəd tələbələrin təhsil proqramlarında göstərilən bilik və bacarıqlara yiyələnmələridir. Təhsilverənlər dərslərin innovativ, yaradıcı və interaktiv olmasına çalışırlar. Burada məqsəd tələbələri müstəqil düşünməyə və komandada işləmək bacarıqlarının daha da inkişaf etdirilməsinə nail olunmasıdır. Bunun üçün tələbələrə müxtəlif fənlərdən qrup layihə işləri verilir və bu işlərin nəticəsində tələbələr komandada işləmək bacarığı, problemi həll etmə bacarıqları ilə yanaşı təqdimat bacarıqlarını da inkişaf etdirirlər. Proqramda istifadə olunan əksər auditoriya otaqlarının ağıllı elektron lövhələr və proyektorlarla təchiz olunması, bu tədris metodlarına dəstək olur. Müxtəlif yaradıcı və interaktiv tədris metodları və onların effektiv istifadəsi kafedra iclaslarında və ya xüsusi təşkil olunmuş seminarlarda müzakirə edilir. Buna baxmayaraq, tədris aparən müəllimlərin dərslər yüklərinin həddindən artıq çox olduğu üçün tədrisdə yaradıcı metodların tətbiqi üçün yetərli vaxtları olmur.

Tədris prosesində tələbələrin sərbəst öyrənmə bacarıqlarının artırılmasına diqqət göstərilir. Onlara problemləri müəyyən edib həll yollarını tapmaq istiqamətində tapşırıqlar verilir. Tədris olunan konseptlər nəzəri biliklərlə yanaşı real həyatda tətbiqləri ilə əlaqələndirilərək tədris olunur. Müəllimlər dərslərin interaktiv və müzakirə formatında keçirilməsinə çalışırlar. Eyni zamanda tələbələrə yalnız məlumatları yadda saxlamağı deyil, analitik düşüncə, sürətli qavrama kimi bacarıqlar aşılır. Lakin istehsalat təcrübəsinin və praktiki dərslərin yetərli sayda olmaması biliklərin və vərdişlərin aşılınması üçün yetərli deyil.

İkili diplom proqramı çərçivəsində təhsilin sadəcə əyani forması tətbiq olunur. Baxılan ixtisasların texniki xarakterli olduğunu və praktik laboratoriya işlərinə ehtiyac olduğunu nəzərə alaraq, bu təhsil forması daha məqsədə uyğundur. Buna baxmayaraq, distant təhsilin müsbət tərəflərini də proqramda istifadə etmək tövsiyə olunur. İNHA-nın ixtisaslaşdığı müəyyən mövzular üzrə koreyalı professorlarla distant dərslərin təşkil edilməsi məqsədəuyğun olardı.

Təhsil prosesində istifadə olunan tədris metodları və bu metodların qiymətləndirmə meyarları fənn muəllimi tərəfindən təyin olunur və kafedra iclaslarında, bəzən genişləndirilmiş sessiyalarda müzakirə olunur və tövsiyələr verilir. Kafedra iclaslarında aparılan müzakirələr və alınan qərarlar haqqında sahə baxışı zamanı hər hansı bir sənəd təqdim edilməmişdir. Eyni zamanda hər ixtisas tələbələri üçün ixtisaslarına uyğun mühəndislik şirkətlərinə və müəssisələrinə ekskursiyalar təşkil edilmişdir ki, bu da tələbələrin əldə etdikləri bilik və bacarıqlarının praktiki əhəmiyyətini hiss etmələrində müsbət rol oynayır. Universitetdə və müxtəlif istehsal müəssisələrində seminarlar və təlimlər keçirilmiş, BMU məzunları və digər mütəxəssislərlə görüşlər təşkil edilmişdir. Bu cür görüşlərin keçirilməsi tələbələrin motivasiyasının və ixtisaslarına olan həvəslərinin artması üçün çox vacib əhəmiyyət kəsb edir. Seminarlarda müzakirə edilən mövzular praktiki məsələlərin həllinə həsr olunmuş və tələbələrin peşəkarlıq qabiliyyətlərinin yüksəldilməsinə istiqamətləndirilmişdir.

Müasir dövrdə uyğunlaşdırılmış tədris metodlarının təlim prosesində istifadəsi vacib məsələlərdən biri olmaqla, tələbələrin fərdi xüsusiyyətlərindən asılı olaraq müxtəlif ola bilər. BMU-da canlı müzakirələr müasir texnologiya və rəy platformaları kimi interaktiv metodlardan istifadə edilir. Lakin əlilliyi olan tələbələr üçün fərdiləşdirilmiş yanaşmanı, köməkçi texnologiyadan istifadəni, daha sürətli və ya daha yavaş öyrənmə üçün pilləli öyrənməni və şəxsi inkişafı dəstəkləmək üçün mentorluq proqramları nəzərdə tutulmamışdır.

Tələbələri aktiv öyrənməyə təşviq etmək məqsədilə praktiki və laboratoriya dərslərinə ayrılan saatların sayının artırılması tövsiyə olunur. Real laboratoriya qurğuları olmadığı halda simulyasiya proqramlarından istifadə edilməsi məqsədəuyğun olardı. Sahə baxışı zamanı universitetdə bir çox lisenziyalı simulyasiya proqramlarının olduğu müəyyən edilmişdi ki, bu da müsbət haldır. Bunlara misal olaraq SCADA, KissSoft, Sap2000, ArchCAD, AnsysWorkbench, StaadPro, XSteel, Eviews ixtisaslaşmış mühəndislik proqramlarını göstərmək olar. Eyni zamanda tədris laboratoriyalarının texniki bazalarının daha da gücləndirilməsi məqsədəuyğundur.

Tədris prosesində ETAP, Digsilent PowerFactory kimi ixtisaslaşmış simulyasiya proqramlarından, virtual və natur laboratoriyalardan istifadə olunur. Nəzərə alsaq ki, ATM-də, ixtisaslaşmış laboratoriyaların sayının az və texniki təchizatının nisbətən zəif olması qeyd edilən proqramlardan tədris prosesində daha geniş istifadə edilməsini zəruri edir.

Praktik dərslərin "Azercell Telecom" MMC şirkətində keçirilməsi təcrübəsini genişləndilərək müvafiq sənaye müəssisələri ilə əlaqələrin daha da gücləndirilməsi məqsədəuyğundur.

Ümumilikdə tədris auditoriyalarının əksəriyyətinin texniki təchizatı kifayət qədər yüksəkdir və bu da tədris prosesinin yeni təlim-tədris və interktiv metodlarla keçirilməsini təmin edir.

Proqram çərcivəsində tədris metod və üsullarının dövri monitorinqi və preventiv tədbirlərin sistematik qiymətləndirilməsi əsasən proqramın idarəetmə qrupu tərəfindən aparılır. Tələbələr arasında mütəmadi olaraq sorğular keçirilir və nəticələri analiz olunur. Gələcəkdə universitetin Keyfiyyət əminatı şöbəsinin bu prosesə cəlb olunması daha məqsədəuyğundur.

Özünütəhlil Hesabatında "Təhsilalanların fərdi tapşırıqlarının, buraxılış işlərinin və magistr dissertasiyalarının mövzuları əsasən müvafiq istehsalat sahələrindən götürülür və tətbiqi üzrə təkliflər verilir" kimi qeyd olunsada, sahə baxışı zamanı bu prosesin necə təşkil olunduğu aydın olmamışdır.

5. Tədris proqramı üzrə istifadə olunan təlim və tədris resursları

BMU-da mövcud olan Təhsil İnformasiya Sistemi, Təhsilin İdarəetmə Sistemi (LMS Google Classroom) və Elektron Kitabxana Sistemi BMU-İNHA proqramında da istifadə olunur. Lakin bu sistemlər arasında birbaşa əlaqə mövcud deyil, tələbələr fərqli sistemlər üçün fərqli istifadəçi adları istifadə edir, tələbələrin sistemlər arasında istifadə aktivliyi vahid məkanda toplanılmır ki, bu da tələbənin tədris təcrübəsinin vahid yanaşma ilə nəzarəti və tələbə fəaliyyətinin rəqəmsal tətbiqini çətinləşdirir. BMU tərəfindən vahid rəqəmsal kimlik (digital identity) infrastrukturunu qurulmalı, müəllim və tələbələr tərəfindən istifadə olunan bütün texniki vasitələr həmin kimlik üzərindən təmin olunmalıdır.

BMU-da internet, lokal şəbəkə və veb texnologiyalarına əsaslanan, müxtəlif struktur bölmələri tərəfindən məlumatları əhatə edən Elektron Məlumat Sistemi (EMS) mövcuddur. EMS-də dərs yüklərinin müəyyənləşdirilməsi, tələbələrin dərs qeydiyyatı, qiymətləndirilməsi, təhsil haqlarının hesablanması və s. proseslər həyata keçirilir. EMS-də müəllimlərin, işçi heyətinin və tələbələrin şəxsi kabinetləri mövcuddur. Tələbələrin dərs qeydiyyatı, dərsə davamiyyəti, dərs cədvəlləri, elanlar, təhsil haqqı borcu və ödənişlər barədə məlumatlar, təkrar imtahan üçün müraciət, sənəd sifarişi, kitab sifarişi və s. məsələləri şəxsi kabinet vasitəsi ilə həyata keçirilir. Müəllimlər şəxsi kabinetlərindən elektron jurnal, qiymət daxil etmə, tələbə məlumatları, hesabatlar, fənn və ixtisas məlumatları, kitabxana və s. daxil olmaq imkanları vardır.

Muasir təlim prosesinin aparılması üçün informasiya texnologiyaları ilə təchiz olunmuş auditoriyalar mövcuddur və auditoriyada olan tələbələrə tam xidmət edəcək səviyyədədir. BMU-da istifadə olunan Google Classroom dəstinin bütün imkanları istifadə olunduğu təqdirdə daha çox xidmət əlçatan ola bilər (məsələn, mühazirələrin video yazısı). Əlavə olaraq mövcud alətlər auditoriyada hər hansı səbəbdən dərslərdə iştirak edə bilməyən tələbələrə də xidmət göstərməyə imkan verir. Həmçinin bu alətlər müəllimlərin məsafədən qoşulması üçün də şərait yaradır.

BMU-da 154 tədris auditoriyası vardır. BMU-nun Özünütəhlil Hesabatında göstərilən auditoriyaların texniki təchizat vəziyyəti aşağıdakı cədvəldə verilmişdir.

Cədvəl 5.1. Auditoriyalar və onların texniki təchizat vəziyyəti

<u>Otağın növü</u>	<u>Tədris auditoriyalarında mövcud olan say</u>		<u>Laboratoriyalarda mövcud olan say</u>		<u>Digər tədris laboratoriyaları</u>		<u>İclas və seminar zallarında mövcud olan say</u>		<u>Kitabxana və oxu zallarında mövcud olan say</u>		<u>ÜMUMİ CƏM</u>
		<u>CƏMİ</u>		<u>CƏMİ</u>		<u>CƏMİ</u>		<u>CƏMİ</u>		<u>CƏMİ</u>	
<u>Ayadamlıqlar</u>											
<u>Sinevizyon tipli proyektor</u>	38	87	12	14	5	6	7	9	0	0	116
<u>İnteraktiv lövhənin proyektoru</u>	49		2		1		2		0		
<u>İnteraktiv lövhə</u>	83		5		1		3		0		92
<u>Kompüter</u>	0	80	358	363	48	53	4	7	12	12	422
<u>İnteraktiv lövhənin kompüteri</u>	80		5		5		3		0		93
<u>Otağın növünə görə proyektor cəmi</u>	87		14		6		9		0		116
<u>İnterneta çıxışı olan kompüterlərin sayı</u>	80		363		53		7		12		515
<u>İnterneta çıxışı olan auditoriyaların sayı</u>	118		17		16		10		0		161

Cədvəl 5.1-də ümumi cəmdə olan auditoriyaların sayı (161), yuxarıda qeyd edilən 154 rəqəmi ilə uzlaşmır. Auditoriyalarda müşahidələr zamanı proyektorların, kompüterlərin, ağıllı lövhələrin istifadə olunduğu və bunların tədris prosesində vacib rol oynadığı vurğulanmışdır.

Kompüter laboratoriyalarında kompüterlərin yenilənməsinə, daha yüksək texniki xarakteristikalı kompüterlərə ehtiyac vardır. Kompüterlərin proqram təminatı vaxtaşırı olaraq müasir tələblərə uyğun yenilənməlidir.

EMS-nin tərkibində elektron jurnal bölməsi fəaliyyət göstərir. Tələbələrin dərslərdə iştirakı müəllim tərəfindən elektron jurnala daxil edilir. Daxil edilən məlumat həm müəllimin, həm də tələbənin şəxsi kabinetində görünür. Dərslərdə iştirak etməməklə qaib limitini (25%) keçən tələbələrin imtahana buraxılmaması prosesi də elektron jurnal vasitəsi ilə həyata keçirilir.

Hal-hazırda istifadə olunan rəqəmsal xidmət və həllər təhsil proqramında əhatə olunan fənlər üçün uyğundur və seçilmiş tədris modeli üçün kifayətdir. Tədris modelinin daha da asinxron və əhatəli edilməsi üçün də texniki imkanlar mövcuddur və tətbiqi məqsədemüvafiqdir. Həm müəllim və həm də tələbələr üçün məsafədən iştirak, dərslərin qeydiyyatı və

nəzarəti, tələbə fəaliyyətinin daha yaxın təqibi və analizi, inkluziv tədris şəraitin yaradılması və s.

“İnşaat mühəndisliyi” ixtisasında öyrədici kompüter proqramları (AutoCad, SAP2000, StaadPro, XSteel və s.) tədris olunur. Ayrı-ayrı fənlər üzrə dərslər vəsaitlərinin elektron versiyaları və tədris olunan bütün fənlərin mühazirə dərslərinin materiallarının elektron variantları işlənmiş və elektron kitabxana bazasına və tələbələrin şəxsi kabinetinə daxil edilir. Tədris prosesində elektron kitabxana bazasının yaradılması, bu bazadan tələbələrin rahat istifadə edə bilmələri, təcrübə və mühazirə dərslərində kompüter-ekran sistemlərindən istifadənin genişləndirilməsi məqsədi ilə mühəndislər üçün vacib kompüter proqramlarının tədrisi təşkil edilir. Kafedraların nəzdində müvafiq təminatı olan auditoriyalar, kompüter laboratoriyaları yaradılmışdır. Tələbələr üçün Google domenli korporativ email (.....@std.beu.edu.az) ünvanları açılmışdır. Bu imkanlar həm təhsilalanlara, həm də təhsilverənlərə qlobal internet şəbəkəsi vasitəsi ilə elektron resurslardan bəhrələnmək imkanı yaratmışdır.

“İnformasiya texnologiyaları” ixtisası üçün zəruri olan kompüter laboratoriyaları, proqram təminatı və internet bağlantısı mövcuddur, lakin kibertəhlükəsizlik meyarları çərçivəsində proqram təminatının lisenziyalaşdırılması məsələsi diqqət mərkəzində saxlanılmalıdır. Təhsil müəssisələri üçün pulsuz və ya imtiyazlı şərtlərlə təqdim olunan aparıcı qlobal şirkətlərin texniki həlləri müəllim və tələbələr üçün əlçatan edilməlidir – məsələn, Microsoft, Google və Amazon-un bulud imkanları.

Oxu zallarında tələbələrin istifadəsi üçün nəzərdə tutulan kompüterlərin sayı 18 ədəddir. Kompüter laboratoriyalarında, eləcə də tədris auditoriyalarındakı kompüterlər internet şəbəkəsinə qoşulmuşdur.

Bütün tədris binalarında sürətli internet şəbəkəsi mövcuddur və istər professor-müəllim heyəti, istərsə də tələbələr bu imkanlardan yararlanırlar. Kompüter laboratoriyalarında, eləcə də tədris auditoriyalarındakı kompüterlər internet şəbəkəsinə qoşulmuşdur. Hər bir kompüter 125 mbit/san internet sürəti ilə internet şəbəkəsinə qoşulmuşdur. Dekanlıq, kafedra və struktur bölmələrdə olan kompüterlərin hamısı internet şəbəkəsinə qoşulmuşdur. Tələbələrin istifadəsi üçün hər bir laboratoriyada internetlə təchiz olunmuş 300-ə yaxın kompüter mövcuddur. BMU-İNHA İDP çərçivəsində tədris olunan fənlər zamanı istifadə olunan auditoriyaların hər biri proyektorla təmin olunub. 15 tədris auditoriyasında isə ağıllı lövhə quraşdırılmışdır.

BMU-İNHA İDP üçün tələbə sayına uyğun auditoriya fondu tam təmin olunmuşdur. Bundan başqa, mühazirə və məşğələ zamanı tələbələr tərəfindən öz qurğularından (Bring Your Own Device) istifadə imkanlarının genişləndirilməsi arzuolunandır.

Məşğələ və laboratoriya dərslərində tələbə sayınının qanunamüvafiq sayda olması vacib olduğu halda, tələbələrlə görüşlər zamanı, bəzi dərslərdə buna əməl olunmadığı məlum

müəyyən edilmişdir. Məşğələ və laboratoriya dərslərində qrupların müvafiq qaydada 2 yerə bölünməsi məqsədəuyğundur.

İkili diplom proqramı üzrə çalışan professor-müəllim və inzibati heyətin tədris auditoriyalarından istifadəsinə lazımi şərait yaradılmışdır.

BMU-İNHA İDP çərçivəsində 4 ixtisas üzrə – “İnformasiya texnologiyaları”, “Elektrik mühəndisliyi”, “Elektronika mühəndisliyi” və “İnşaat mühəndisliyi” – tədris həyata keçirilir. Bu məqsədlə, BMU-nun 5 tədris binasında olan auditoriya və məşğələ otaqları istifadə olunur. Bundan əlavə, universitetin qız və oğlan yataqxanaları, idman zalı və yeməxanası BMU-İNHA İDP tələbələrinin istifadəsinə verilmişdir. BMU-İNHA İDP inzibati heyəti üçün ümumi sahəsi 34.79 kv.m olmaqla BMU-nun “İqtisadiyyat və idarəetmə” inzibati binasında iki otaq ayrılmışdır.

BMU-nun kitabxana fondunda hazırda ümumi olaraq 106 minə yaxın kitab və jurnal mövcuddur və kitabxana onlayn sistem əsasında fəaliyyət göstərir (<https://beu.edu.az/az/page/kitabxana-143>). Tələbələr və müəllimlər kitabları onlayn sifariş verməklə əldə edirlər. BMU-İNHA tələbələri də həmçinin, bu kitabxanadan eyni qaydada istifadə edirlər. 2022-ci ildə ikili diplom proqramı çərçivəsində universitetin kitabxanasına “Elektrik mühəndisliyi” və “Elektronika mühəndisliyi” ixtisasları üzrə 11 ədəd kitab alınmışdır (<https://bit.ly/3nwjrfj>). 2023-cü ildə isə “İnşaat mühəndisliyi” ixtisası üzrə 38 ədəd kitab alınaraq kitabxanaya təhvil verilmişdir (<https://bit.ly/48ZxSVo>). Bundan əlavə İNHA Universiteti tərəfindən 30 ədəd kitab BMU-nun kitabxanasına ianə edilmişdir.

BMU professor-müəllim heyəti və tələbələrinin elektron resurslardan istifadəsinin genişləndirilməsi məqsədilə BMU ilə Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin (UNEC) rəhbərliyi arasında razılaşma əldə olunmuşdur. Razılaşmaya əsasən, BMU-nun müəllim və təhsilalanlarına UNEC Kitabxana-İnformasiya Mərkəzinin (7/24) elektron kitabxanasından (<https://library.unec.edu.az/>) sərbəst istifadə etmək hüququ verilmişdir.

Təhsil proqramı üzrə dərsliklər, dərs vəsaitlərinin ümumi sayı 11189 ədəd təşkil edir. Təhsil proqramı üzrə elektron kitabların sayı 38 ədəd, çap şəklində olan kitabların sayı isə 78142 ədəd təşkil edir. Təhsil proqramı üzrə akademik heyət 314 nəfər, təhsilalanların sayı isə 2245 nəfərdir. Proqram üzrə təhsilalanların sayının hər il dinamik olaraq artdığını nəzərə alsaq kitabxana fondunun xüsusilə yeni ədəbiyyatlarla zənginləşdirilməsi tövsiyə olunur.

BMU-İNHA İDP çərçivəsində təhsil alan tələbələrin universitetin kitabxana resurslarından istifadəsi üçün imkanlar yaradılmışdır. Dövlət Neft Fondunun ayırdığı vəsait hesabına proqram çərçivəsində Elektrik, Elektronika və inşaat mühəndisliyi üzrə 170 adda kitab və elmi ədəbiyyat universitetin kitabxanasına alınaraq təhvil verilib.

Təhsil proqramı üzrə kitabxana fonduna daxil olan son beş ildə nəşr olunmuş dərslik və dərs vəsaitinin (elektron və çap şəklində) sayı 4445-ə bərabərdir. Onlardan 38 ədədi elektron formada olan kitablardır.

Sahə baxışı zamanı, kitabxanada informasiya texnologiyaları sahəsində son 5 ildə nəşr olunmuş dərslik və dərs vəsaitlərinin sayının yetəri qədər olmadığı müşahidə olunmuşdur. İT sahəsinin dinamik inkişafını nəzərə alaraq, yeni dərslik və dərs vəsaitlərinin alınması tövsiyə olunur.

BMU-ya məxsus Tələbə Məlumat Sistemi və Personal Məlumat Sisteminə daxil olduqdan sonra kitab sifarişi onlayn və daha əlçatan formada olur. Sistemdə kitabları axtarmaq və onun bütün detallarına baxmaq mümkündür. Kitabın rəfdə və ya əldə olması haqqında məlumat da oxucunun diqqətinə çatdırılır. Əgər hər hansı kitab sifariş olunubsa, dərhal növbəyə durmaq təklifi bildirilir. Sifarişlər maksimum 15 dəqiqə ərzində hazır olur. Bu kitabların əksəriyyəti ingilis və türk dillərindədir. Bununla yanaşı, alman, ərəb, rus, Koreya və s. dillərdə olan kitablarda mövcuddur. Fakültələrdə tədris olunan fənləri əhatə edən kitabxana fondunda bütün kitabların PDF forması mövcuddur. BMU-nun kitabxanası, eyni zamanda geniş imkanlı Web of Science və EBSCO host kimi elektron portalların üzvüdür. BMU və İNHA Universiteti arasında icra olunan beynəlxalq ikili diplom proqramı çərçivəsində Dövlət Neft Fondunun ayırdığı vəsait hesabına kitabxana fondu zənginləşdirilmişdir. Eyni zamanda BMU-da Elm və Təhsil Nazirliyinin qrantı hesabına “Elektrik mühəndisliyi” və “Elektronika mühəndisliyi” ixtisasları üzrə tədris materiallarının gücləndirilməsi layihəsi çərçivəsində də kitabxanaya 20-yə yaxın xarici dərslik alınmışdır. Bundan əlavə, son beş ildə əsasən BP şirkətinin tərcümə edərək universitetə hədiyyə etdiyi dərsliklərin hesabına kitabxana fondu daha da zənginləşmişdir.

Kitabxana fonduna daxil olan kitab sayı 2019-cu ildən etibarən hər il əvvəlki ilə görə 10-20 faiz həcmində artmışdır.

Cədvəl 5.2. Təhsil proqramı üzrə tədris dillərinə uyğun kitabların paylanma dinamikası

Kitabın dili	Sayı	Kitabın dili	Sayı
ingilis	31501	ingilis-koreya	170
türk	22977	ingilis-türk	157
azərbaycan	20620	azərbaycan-türk	46
azərbaycan-ingilis	178	azərbaycan-türk-ingilis	6
alman	130		

Təhsil proqramı üzrə tədris dillərinə uyğun kitabların paylanma dinamikası cədvəl 5.2-də verilmişdir.

BMU-İNHA İDP tələbələri universitetin bütün resurslarından bərabər hüquqlu istifadə edə bildiyi üçün universitet üzrə Tədris və Elmi ədəbiyyatların alınmasına və həmçinin Elmi Tədqiqat və Statistik İnnovasiyalar Mərkəzindən, eləcə də Thomson açıq kitabxana şəbəkəsindən istifadə imkanı əldə etmək üçün illər üzrə aşağıdakı (cədvəl 5.3) məbləğlərdə vəsait fondu ayrılmışdır:

Cədvəl 5.3. Təhsil proqramı üzrə dərslər və elmi ədəbiyyatlardan istifadə üçün ayrılan vəsaitin artım dinamikası

İl	Vəsait (AZN)
2018	23792,01
2019	14862,20
2020	7440,00
2021	93510,00
2022	74760,00

Eyni zamanda, 2024-cü ildə Açıq Kitabxana şəbəkəsi olan Thomson üçün 42800 manat və BMU-İNHA İDP çərçivəsində 23.800 AZN dəyərində kitabların alınması nəzərdə tutulmuşdur.

Təhsil proqramı üzrə dərslər və elmi ədəbiyyatlardan istifadə üçün ayrılan vəsaitin ümumi həcmi 47600 manat təşkil edir.

BMU-da tədris prosesinin təşkili üçün nəzərdə tutulan tədris binalarında tədrisin müasir üsullarla təşkili üçün auditoriyaların əksəriyyəti proyektorlarla, ağıllı lövhələrlə və digər lazımi avadanlıqlarla təchiz olunmuşdur. BMU-İNHA proqramı üzrə təhsil alan tələbələr də üçün də bu maddi-texniki baza və resurslar əlçatandır. Hər il proqram üzrə təhsil alanların say artımını nəzərə alaraq universitet tərəfindən və həmçinin tərəfdaş şirkətlər tərəfindən laboratoriya bazalarının yenilənməsi və zənginləşdirilməsi üçün müəyyən işlər görülmüşdür. Məsələn, BP şirkətinin maliyyə dəstəyi ilə Kimya mühəndisliyi və Mexanika mühəndisliyi kafedralarında müasir avadanlıqlarla təchiz olunmuş yeni laboratoriya qurularaq istifadəyə verilmişdir. Bundan əlavə, kitabxana fonduna ixtisas fənləri üzrə SOCAR şirkətinin maliyyə dəstəyi hesabına 170 (İngilis və Koreya dillərində) yeni kitab alınmışdır və tələbələrin istifadəsi üçün oxu zalı ayrılmışdır.

Bəzi kitablar yalnız 1 nüsxədə olduğundan tələbələrin eyni zamanda kitab fondundan istifadəsində müəyyən çətinliklər yaranır. Bunun aradan qaldırılması məqsədi ilə bütün kitabların PDF variantı vasitəsilə elektron formada əlçatanlığı təmin edilmişdir.

BMU-da Tələbə Məlumat Sistemi, Personal Elektron sistemi, Elektron Kitabxana sistemi və həmçinin veb-sayt mövcuddur. Hər bir tələbənin öz hesabı və elektron poçt ünvanı mövcuddur. Bu baxımdan təlim və tədris resurslarından istifadənin və yenilənmənin ümumi vəziyyəti qənaətbəxşdir.

Tələbə rəyləri nəzərə alınaraq (anket sorğularına istinad olaraq), 2022-ci ildə laboratoriyaya 10-cu nəsil prosessor, 8Gb RAM, 256GB SDD, 1 TB-lıq HDD-si olan 33 ədəd kompüter alınmışdır.

BMU-İNHA İDP proqramlarında təhsilin məzmununun, təlim prosesinin keyfiyyət və kəmiyyət baxımından yüksəldilməsi üçün müasir elmi və texnoloji yeniliklərə əsaslanaraq təhsilalanlar üçün əlçatanlığı əsas götürülməkdədir. Bu məqsədlə, tədris prosesində istifadə olunan resurslar, kitabların onlayn versiyaları "Google classroom" platformasında yerləşdirilərək təhsilalanlar üçün əlçatanlığı təmin edilmişdir.

BMU-İNHA İDP proqramı çərçivəsində təhsil alan sağlamlıq imkanları məhdud şəxslər olmadığından bu istiqamətdə heç bir iş görülməmişdir.

6. Tədris proqramı üzrə tələb olunan təhsil infrastrukturunu və maddi-texniki baza

İNHA universiteti ilə ikili diplom proqramı BMU ilə əməkdaşlıq çərçivəsində həyata keçirildiyindən, proqramın tədrisi üçün BMU-nun maddi-texniki bazasından istifadə edilir. Universitetin infrastruktur və maddi-texniki bazasının inkişaf etdirilməsi məqsədi ilə son beş ildə bir tədris korpusu tikilərək istifadəyə verilmiş və bir neçə laboratoriya qurulmuşdur. Buna baxmayaraq Koreya tərəfinin monitoring hesabatında da qeyd olunduğu kimi, tədris otaqlarının sayı yetərli olmadığından universitetdə dərslər bəzən həftə sonları keçirilir. Növbəti tədris ilindən BMU-nun qəbul sayının artıracağını nəzərə alsaq, tədris otaqlarının yetərliyi məsələsinə baxılmalıdır. Ümumilikdə, mövcud tədris otaqları dövlət standartlarına uyğun vəziyyətdədir.

BMU-İNHA İDP çərçivəsində təhsil alan tələbələrin hər iki universitetin kitabxana resurslarından istifadəsi üçün imkanlar yaradılmışdır. Kitabxana ilə tanışlıq zamanı qeyd olundu ki, ikili diplom proqramındakı ixtisaslar üzrə 170 adda kitab və elmi ədəbiyyat universitetin kitabxanasına Dövlət Neft Fondunun ayırdığı vəsait hesabına alınmışdır. Tədris olunan fənlər üzrə kitablar bir nüsxədə təmin olunmuşdur ki, bu da eyni zamanda bir neçə tələbənin istifadəsini məhdudlaşdırır. Hər tədris kitabından 5-10 nüsxə olması daha məqsədəuyğun olardı. Tələbələr əksər tədris kitablarının PDF versiyası ilə təmin olunmuşdur ki, belə olduğu halda müəllif hüquqlarının qorunması məsələsinə xüsusi diqqət yetirmək lazımdır. Bundan əlavə, tələbələrin istifadəsi üçün yüksək sürətli internetlə təchiz edilmiş kompüter laboratoriyaları mövcuddur. Eyni zamanda BMU-İNHA İDP çərçivəsində tədris olunan auditoriyaların hər birinə proyektor və ağıllı lövhə ilə quraşdırılmışdır.

Universitetin qız və oğlan tələbələri üçün yataqxana, idman zalı və yeməxanası BMU tələbələri ilə yanaşı ikili diplom proqramı tələbələrinin də istifadəsinə verilmişdir. BMU-İNHA İDP çərçivəsində tədris aparılan dörd ixtisas üzrə təhsil alan tələbələr BMU-nun 5 tədris binasında olan auditoriya və məşğələ otaqlarından istifadə edir. BMU-nun 'İqtisadiyyat və İdarəetmə' inzibati binasında BMU-İNHA İDP inzibati heyəti üçün ümumi sahəsi 34.79 kv.m olmaqla iki otaq ayrılmışdır.

BMU nəzdində müxtəlif ixtisaslar üzrə tədris laboratoriyaları mövcuddur və hər biri İDP tələbələrinin istifadəsinə verilmişdir. Buraya Kompüter və İnformasiya Texnologiyaları kafedrasının və Avtomatika, Telekommunikasiya və Energetika kafedralarının nəzdində olan tədris laboratoriyaları daxildir. Eyni zamanda universitetin nəzdində olan 5 kompüter laboratoriyası, Fizika kafedrasının bir laboratoriyası və Telekommunikasiya və Energetika kafedrasının 2 laboratoriyası istifadə olunur.

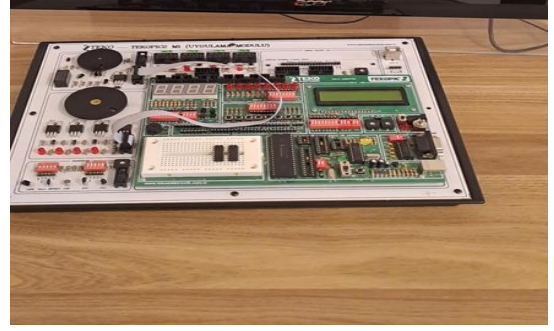
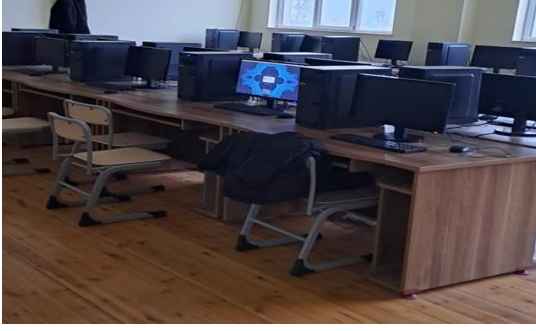
İkili diplom proqramında istehsalat təcrübəsinin təşkilində çətinliklər müşahidə olunur. Təcrübə proqramının adətən dördüncü tədris ilinin son semestrində keçirildiyini nəzərə alsaq, həmin dövrdə tələbələr təhsillərini Cənubi Koreyada davam etdirirlər. İstehsalat təcrübəsinin Cənubi Koreyada təşkil edilməsi ilkin razılaşmada nəzərə alınmamışdır və dərslərlə eyni zamanda həyata keçirilməsi real deyildir.

BMU-İNHA İDP-nin “İnformasiya texnologiyaları”, “Elektrik mühəndisliyi”, “Elektronika mühəndisliyi” və “İnşaat mühəndisliyi” ixtisasları üzrə pandemiya dövründə Zoom və MS Teams platformaları üzərindən onlayn (distant) təhsilin həyata keçirilməsi təşkil edilmişdir. Hazırda ölkə qanunvericiliyinə uyğun olaraq və pandemiya şərtlərinin yumşaldılması nəzərə alınaraq yenidən ənənəvi tədris prosesinə keçilmişdir. Buna uyğun olaraq, ixtisas üzrə distant tədris prosesi həyata keçirilmir, lakin bununla belə təhsilin müasir metodlarından olan distant təhsil infrastrukturunun yaradılması tövsiyə edilir.

Eyni zamanda pandemiya dövründə əldə olunmuş distant təhsil imkanlarından cari dövrdə tam istifadə olunmur. Pandemiya dövründə istifadə olunmuş uğurlu təcrübələrin tətbiqinin yenidən dəyərləndirilməsinə ehtiyac vardır.

BMU-İNHA İDP-nin “İnformasiya texnologiyaları”, “Elektrik mühəndisliyi”, “Elektronika mühəndisliyi” və “İnşaat mühəndisliyi” təhsil proqramları üzrə təhsil alan tələbələrin tədris infrastrukturundan istifadəsi tam əlçatan səviyyədədir. Bu məqsədlə BMU-nun ayrı-ayrı tədris binalarında yerləşən mühazirə, məşğələ və laboratoriya auditoriyalarından və kitabxanasından istifadə olunur. Kitabxana fonduna ixtisas fənləri üzrə SOCAR şirkətinin maliyyə dəstəyi hesabına 170 yeni kitab alınmışdır və tələbələrin istifadəsi üçün oxu zalı ayrılmışdır. Lakin kitablar 1 nüsxədə olduğundan tələbələrin eyni zamanda kitab fondundan istifadəsində müəyyən çətinliklər yaranır. Bunun aradan qaldırılması məqsədi ilə bütün kitabların PDF variantı vasitəsilə elektron formada əlçatanlıq təmin edilmişdir. Laboratoriya və kompüter avadanlıqlarından istifadə üçün tələbələrə şərait yaradılmışdır.

Avtomatika, telekommunikasiya və energetika kafedrasında Elektrik və Elektronika mühəndisliyi ixtisasları üzrə Ölçmə texnikası, Mikroprosessor texnikası, Elektron texnikası, Avtomatlaşdırma texnikası laboratoriyaları, kompüter sinfi fəaliyyət göstərir və tələbələr üçün əlçatanlığı tam təmin edilmişdir (şəkil 6.1).

Şəkil 6.1. Kompüter sinfi və laboratoriya avadanlığı

BMU-İNHA İDP-nin “İnformasiya texnologiyaları”, “Elektrik mühəndisliyi”, “Elektronika mühəndisliyi” və “İnşaat mühəndisliyi” ixtisasları üzrə sağlamlıq imkanı məhdud şəxslər üçün uyğunlaşdırılmış tədris infrastrukturunu mövcud deyil. Buna səbəb, universitetə sağlamlıq imkanı məhdud şəxslərin qəbul olmaması ilə əlaqələndirilmişdir. Bununla belə, növbəti təhsil prosesini önləmək məqsədilə sağlamlıq imkanları məhdud şəxslər üçün uyğunlaşdırılmış tədris infrastrukturunun yaradılması zəruri hesab edilir.

Sağlamlıq imkanları məhdud olan tələbələr üçün əlçatanlığı artırmaq üçün informasiya texnologiyaların istifadəsi dəyərləndirilməlidir. Muasir İT alətlər görmə, eşitmə və danışma məhdudiyətləri və disleksiya və diskalkulus kimi statusları olan şəxslər üçün müxtəlif imkanlar yaradır və onların daha rahat öyrənmə şəraitində tədris almalarına kömək edir.

ATM daxilində sağlamlıq imkanları məhdud şəxslərin hərəkət əlverişliliyinin təmin edilməsi üçün pandusların quraşdırılması məqsəduyğundur. Belə ki, həmin şəxslərin kampusdakı binalara rahatlıqla gəlməsi və bina daxilindəki liftlərdən istifadəsi mümkün olmalıdır.

BMU-İNHA İDP-nin İnformasiya texnologiyaları, Elektrik mühəndisliyi, Elektronika mühəndisliyi və İnşaat mühəndisliyi ixtisasları üzrə hər semestrin sonunda tələbələrin məmnunluq səviyyəsinin qiymətləndirilməsi üçün ümumi sorğu aparılır. Məsələn, 242 tələbə arasında keçirilmiş sorğunun nəticələrinə əsasən laboratoriya otaqlarındakı şəraitdən məmnunluq ortalama 62,6%, tələbələrin istifadəsi üçün fəaliyyət göstərən kompüter laboratoriyası xidmətindən məmnunluq 67,87%, auditoriyalardakı texniki təminatdan məmnunluq (ağıllı lövhə, proyektor, kompüter) 70,56%, Universitetdəki çoxfunksiyalı Tələbə Məlumat Sistemindən məmnunluq 86,19% və s. təşkil etmişdir. Bununla belə, internet xidmətindən istifadə (Wi-Fi) məmnunluğu 37,45% olmuşdur. İnternet xidmətindən məmnunluq səviyyəsinin aşağı olması onun sürətinin 125 Mbit/san təşkil etməsi ilə əlaqələndirilə bilər. Daha yüksək sürətli internet xidmətindən istifadəyə ehtiyac vardır. Ümumilikdə tədris ilində 5 analoji

monitorinq aparılmışdır. Aparılmış monitorinqlərin ümumi ortalama məmnunluq səviyyəsi 79,2% təşkil etmişdir.

Ali təhsil müəssisəsinin təqdim etdiyi “Təhsil proqramı üzrə sorğuların keçirilməsi və məmnunluq səviyyəsinin ölçülməsi” sənədinə əsasən cari proqram üzrə təhsilalanlar arasında keçirilmiş sorğunun nəticələrinin təhlili zamanı universitet daxilində internetə çıxışın məhdudluğu, yataqxana şəraitinin müasir tələblərə cavab verməməsi və tələbələr üçün nəzərdə tutulan oxu zalının imkanlarının yetərli olmaması kimi çatışmazlıqlar aşkar edilmişdir. Bu məsələlərin Elmi Şurada müzakirə olunaraq müəyyən addımların atılması tövsiyə olunur.

7. Təhsilalanların bilik və bacarıqlarının qiymətləndirilməsi və təhsil sənədinin verilməsi

BMU-İNHA İDP-nin “İnformasiya texnologiyaları”, “Elektrik mühəndisliyi”, “Elektronika mühəndisliyi” və “İnşaat mühəndisliyi” ixtisasları üzrə təhsil alan tələbələrin bilik və bacarıqlarının qiymətləndirilməsi Elm və Təhsil Nazirliyinin 11.09.2008-ci il tarixli, 1060a nömrəli əmri ilə təsdiq olunmuş “Kredit sistemi ilə təhsil alan tələbələrin biliyinin qiymətləndirilməsi haqqında” Əsasnamə bazasında təşkil olunur. Semestr müddətində cari, semestrin sonunda isə aralıq qiymətləndirmə ilə 100 ballıq sistem ilə yekun qiymətləndirmə həyata keçirilir. Semestr müddətində tələbənün imtahanqabağı balı mühazirə, məşğələ və laboratoriya dərslərinə davamiyyətdən, cari qiymətləndirmədən (kollokvium), laboratoriya işlərinin yerinə yetirilməsindən, aralıq qiymətləndirmə isə semestrin sonunda fənlər üzrə keçirilən imtahanların nəticəsində formalaşır.

Tələbələrin bilik və bacarıqlarının qiymətləndirilməsi məqsədilə qayda və prosesurları özündə əks etdirən universitetin rektorunun müvafiq əmri olur. İmtahan prosesi həmin əmrdə verilən qaydalar əsasında aparılır. İmtahanlar bir qayda olaraq yazılı formada təşkil edilir. İmtahan vərəqləri kodlaşdırılır, müəllim tərəfindən cavablar yoxlandıqdan sonra (hər sual maksimum 10 bal olmaqla) elektron sistemə daxil edilir. Tələbə sistemə daxil olmaqla qiymətləndirmə nəticəsini görə bilir. Yekun imtahan nəticəsi imtahanqabağı bal (maksimum 50 bal) və imtahan nəticəsində (maksimum 50 bal) formalaşır. Əsasnaməyə uyğun olaraq, tələbənün bilikləri (A (əla), B (çox yaxşı), C (yaxşı), D (kafi), E (qənaətbəxş), F (qeyri-kafi)) kimi qiymətləndirilir. Tələbənün elektron sistemə istənilən vaxt əlçatanlığı təmin edilir (Şəkil 7.1).

Kodlu	Dərslin adı	Dərslin növü	Rn	Sual	Lim.	%	Fənlər üzrə qiymətləndirmə	
1	CE 373	Mühəndis proqramlaşdırılması	Müəllim	2+1+0	30	7,5	25,0	0%
2	CE 373-inq	Mühəndis proqramlaşdırılması	Müəllim	2+1+0	15	3,75	13,9	0%
3	CE 375	Struktur analiz	Ph.D. Alir Əliyev	2+1+0	30	7,5	24,9	0%
4	CE 375-inq	Struktur analiz	Ph.D. Alir Əliyev	2+1+0	15	3,75	13,9	0%
5	CE 377-inq	Tələbələr qruplaşdırılması	Fərdi Əmir	2+1+0	15	3,75	13,9	0%
6	CE 377	Tələbələr qruplaşdırılması	Fərdi Əmir	2+1+0	30	7,5	25,0	0%
7	CE 379	Su təchizatı və kənd təsəvvüf suları	Fərdi Əmir	2+1+0	30	7,5	25,0	0%
8	CE 379-inq	Su təchizatı və kənd təsəvvüf suları	Fərdi Əmir	2+1+0	15	3,75	13,9	0%
9	KR 301-inq	Konkret işi - 5	Nəzirova Adilə	0+0+0	120	30	99,9	0%
10	KR 140-inq	Müəllim	Yaqub Zeynalov	1+1+0	15	3,75	13,9	0%
11	KR 140	Müəllim	Yaqub Zeynalov	1+1+0	15	3,75	13,9	0%

Ders kodu	N	M	L	Dərslin adı	AKTS	Div	SDP1	SDP2	TB	QNB	KB	W	TB	QNB				
CE 373	01	02		Mühəndis proqramlaşdırılması	4	0	30			100								
CE 375	01	02		Struktur analiz	6	0	35			100								
CE 377	01	02		Tələbələr qruplaşdırılması	7	1	100			100								
CE 379	01	02		Su təchizatı və kənd təsəvvüf suları	5	0	84			100								
KR 301	06			Konkret işi - 5	5	0	100			100								
KR 140	01	02		Müəllim	3	0	100			100								
Cəmi jəmi														31				

Şəkil 7.1. Elektron təhsil sistemində tələbənün məlumatlarının əks olunması

BMU-İNHA İDP-nin “İnformasiya texnologiyaları”, “Elektrik mühəndisliyi”, “Elektronika mühəndisliyi” və “İnşaat mühəndisliyi” ixtisasları üzrə təhsil alan tələbələrin qiymətləndirmə meyarlarının ölçüləbilən və etibarlı olmasını təmin edən əsas baza sənədi “Kredit sistemi ilə təhsil alan tələbələrin biliyinin qiymətləndirilməsi haqqında Əsasnamə”, eyni zamanda “Ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat və magistratura səviyyələrində, əsas (baza) tibb təhsilində və Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının magistratura səviyyəsində kredit sistemi ilə tədrisin təşkili Qaydaları”dır (Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2013-cü il 24 dekabr tarixli 348 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş və 14 iyun 2017-ci il tarixli 257 nömrəli qərarına əsasən əlavə və düzəlişlər edilmişdir).

100 ballıq sistem üzrə qiymətləndirmənin ölçüləbilən olması məqsədilə tələbənin semestr müddətində fəaliyyəti və imtahanda biliklərinin qiymətləndirilməsi üçün aşağıdakı çəki əmsallarından istifadə edilir: davamiyyət – 0,1; semestr daxili fəaliyyət – 0,3; tələbənin sərbəst işi – 0,1; imtahan – 0,5. Çəki əmsalları sərbəst işlərin, kollokviumların, məşğələ dərslərində imtahanlarda biliklərinin qiymətləndirilməsində əsasdır.

Bir qayda olaraq imtahanların yazılı formada keçirilməsindən istifadə edilir. Tələbə kodlaşdırılmış imtahan vərəqində 5 suala cavab yazır (hər sual maksimum 10 bal ilə qiymətləndirilir) və təhvil verir. Tələbə qiymətləndirildikdən sonra yekun imtahan balı elektron sistemə daxil edilir və tələbə üçün qiymətləndirilmə balı əlçatan olur.

BMU-İNHA İDP-nin “İnformasiya texnologiyaları”, “Elektrik mühəndisliyi”, “Elektronika mühəndisliyi” və “İnşaat mühəndisliyi” ixtisasları üzrə təhsil alan tələbələrin bilik və bacarıqlarının qiymətləndirilməsində yazılı imtahan formasından istifadə olunur. Tələbəyə 5 sualdan ibarət bilet və kodlaşdırılmış imtahan vərəqi verilir. Tələbə sualları yazılı şəkildə cavablandırdıqdan sonra yoxlanması üçün anonim formada müəllimə verilir. Müəllim cavabları yoxlayaraq qiymətləndirir, bundan sonra imtahan vərəqləri şifrələnərək müəllimə verilir və müəllim qiymətləndirmə nəticələrini elektron təhsil sistemində daxil edir. Tələbə elektron sistemə daxil olaraq qiymətləndirilmə nəticəsini görür. Beləliklə, tələbənin bilik səviyyəsinin qiymətləndirilməsi zamanı müəllimin tələbə ilə hər hansı təması olmur.

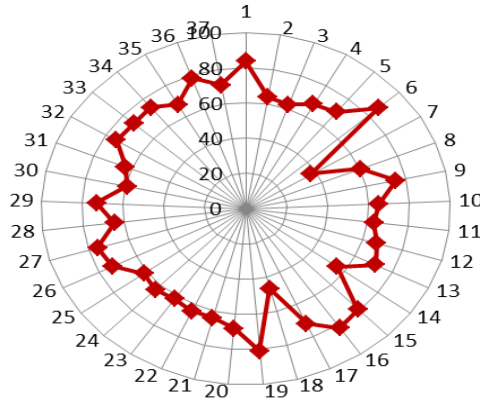
Məşğələ, laboratoriya və sərbəst işlərin yerinə yetirilməsində qiymətləndirmə üz-üzə formada aparılır. Məşğələ dərsləri əsasən ixtisas üzrə müxtəlif tip məsələ və praktik hesabatların aparılmasından ibarətdir. Laboratoriya dərslərində ixtisas üzrə tələbə laboratoriya təlimatları əsasında stenddə praktik işləri yerinə yetirir.

BMU-İNHA İDP-nin “İnformasiya texnologiyaları”, “Elektrik mühəndisliyi”, “Elektronika mühəndisliyi” və “İnşaat mühəndisliyi” ixtisasları üzrə təhsilalanların bilik səviyyəsinin qiymətləndirilməsi müəllim-tələbə təması olmadan anonim qaydada aparıldığından qiymətləndirmənin obyektivliyi əsasən təmin olunur. Təhsilalanların fənn üzrə yekun qiymətləndirilməsi Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil nazirinin 1060 sayılı, 11.09.2008-ci il tarixli əmri ilə təsdiq olunmuş “Kredit sistemi ilə təhsil alan tələbələrin biliyinin qiymətləndirilməsi

haqqında Əsasnamə”nin meyarlarına uyğun aparılır və əsaslandırılır. İmtahan nəticələrinin ədalətliyini və şəffaflığını təmin etmək məqsədilə rektorun əmri ilə Univesitetin əməkdaşlarından ibarət Apellyasiya Komissiyası yaradılır. İmtahan nəticəsi ilə razılaşmayan tələbənin Komissiyaya müraciəti onlayn və ya əyani formada təşkil edilir. Təhsilalanların iddiası əsasında Komissiyada fənn müəlimi və tələbənin iştirakı ilə imtahan vərəqi yenidən baxılaraq qiymətləndirilir, müvafiq olaraq tələbə haqlı olduqda imtahan nəticəsi təshih edilir, əks halda isə imtahan nəticəsi dəyişdirilmir. İmtahan nəticəsinə görə Apellyasiya Komissiyasına müraciətlər və nəticələrin təshihinin statistikasını aparılır.

BMU-İNHA İDP-nin “İnformasiya texnologiyaları” ixtisası üzrə təhsilalanlara təlimin keyfiyyətinin yüksəldilməsi, özünüqiymətləndirmə və sərbəst öyrənmə vərdişlərinin formalaşdırılmasında Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil nazirinin 1060 sayılı, 11.09.2008-ci il tarixli əmri ilə təsdiq olunmuş “Kredit sistemi ilə təhsil alan tələbələrə biliyinin qiymətləndirilməsi haqqında Əsasnamə”nin tələblərinə uyğun olaraq qrup və ya fərdi şəkildə tələbələrə sərbəst işlər nəzərdə tutulur. Sərbəst işlər müəllimin iştirakı və tələbənin sərbəst hazırlığı ilə yerinə yetirilir. Fənni tədris edən müəllim tərəfindən sərbəst işlərin mövzuları elektron sistemdə semestrin əvvəlində yerləşdirilir və tələbə üçün əlçatan olur. Tələbə sərbəst iş mövzusunun seçir və semestrin sonuna qədər onu hazırlayıb təqdim edir. Müəllim müvafiq çəki əmsalı ilə (0,1) tələbəni qiymətləndirir.

“İnformasiya texnologiyaları”, “Elektrik mühəndisliyi”, “Elektronika mühəndisliyi” və “İnşaat mühəndisliyi” ixtisaslarının təhsil proqramı üzrə tələbədə qeyd olunan xüsusiyyətlərin formalaşması və ümumiyyətlə təhsilin keyfiyyətinin yüksəldilməsinə təsir edən faktorların müəyyənləşdirilməsi məqsədilə 12.12.2023-cü il tarixində BMU tərəfindən ixtisas üzrə 231-242 təhsilalan arasında sorğu keçirilmişdir. Sorğuda 37 meyar öz əksini tapmış və meyarlar təhsil infrastrukturunu, fənni tədris olunması, biliklərin qiymətləndirilməsi ilə bağlı kompleks məsələləri əhatə etmişdir. Şəkil 7.2-də aparılmış sorğunun təhlil nəticələrini əks etdirən diaqram təsvir olunmuşdur. Şəkildən görüldüyü kimi, 7, 14 və 18-ci faktor üzrə sorğu nəticələri daha aşağıdır (internet-Wi-Fi, universitetin ərazisinin istirahət və əyləncə üçün yararlılığı, asudə vaxtın keçirilməsi) və müvafiq olaraq 37,45%, 55,61% və 47% təşkil edirlər. Digər faktorlar əsasən 60%-in üzərindədir.

Şəkil 7.2. Təhsilin keyfiyyətinə təsir edən faktorların təhlili nəticəsini əks etdirən diaqram

BMU-İNHA İDP-nin “İnformasiya texnologiyaları”, “Elektrik mühəndisliyi”, “Elektronika mühəndisliyi” və “İnşaat mühəndisliyi” ixtisasları üzrə və ümumiyyətlə BMU-da tədris prosesi informasiya kommunikasiya texnologiyalarından istifadə etməklə (Elektron Məlumat Sistemi) təşkil edilir. Tələbənin öz istidəçi adı və şifrəsi olur. Bu, tədris və təhsilalanların qiymətləndirilmə effektivliyi və təhsilin keyfiyyətinin yüksəldilməsində əhəmiyyət kəsb edir. Google Classroom platformasında tədris planında nəzərdə tutulan hər bir fənn üçün rəqəmsal siniflər formalaşdırılır. Müəllimlər sərbəst iş mövzularını elektron sistemdə yerləşdirir və tələbələr sərbəst işləri və semestr daxili fəaliyyət üzrə hazırladıkları tapşırıqları Google Classroom platformasına daxil edir. Fənni tədris edən müəllim nəticəsi avtomatik olaraq tələbəyə göndərilməklə tələbənin qiymətləndirilməsini həyata keçirir.

Tələbənin dərslərə davamiyyəti, cari qiymətləndirmə nəticələri, sərbəst işlərin qiymətləndirilməsi, aralıq imtahan nəticələri, tələbələrin cavab vərəqlərinin kodlaşdırılması, akademik transkriptlərin hazırlanması elektron təhsil sisteminin tətbiqi ilə yerinə yetirilir. Tələbənin şəxsi kabinetində sistemə daxil edilən məlumatlar əsasında ÜOMG-si avtomatik olaraq hesablanır və tələbə üçün tamamilə əlçatan olur.

Qeyd olunanlarla bərabər istifadə olunan elektron alətlərin imkanları tam dolğun istifadə olunmur. Keçirilən dərslərin video yazılışı, keçirilən dərslərə məsafədən qoşulma imkanları, qiymətləndirmədə elektron alətlərin istifadəsi, rəqəmsal simulyator və ixtisaslı proqramlardan istifadə kimi imkanların dəyərləndirilməsinə ehtiyac var.

BMU-İNHA İDP “İnformasiya texnologiyaları”, “Elektrik mühəndisliyi”, “Elektronika mühəndisliyi” və “İnşaat mühəndisliyi” ixtisasları üzrə sağlamlıq imkanları məhdud şəxslərə münasibətdə hər hansı xüsusi qiymətləndirmə üsullarından istifadə nəzərdə tutulmayıb. Belə ki, sağlamlıq imkanları məhdud təhsilalanlar proqramda iştirak etmir.

BMU-İNHA İDP-nin “İnformasiya texnologiyaları”, “Elektrik mühəndisliyi”, “Elektronika mühəndisliyi” və “İnşaat mühəndisliyi” ixtisasları üzrə təhsilalanların cari və aralıq qiymətləndirmələri kafedralar tərəfindən təşkil olunur və fənni tədris edən müəllimlər tərəfindən bilik səviyyələri yoxlanılır. Tədris ili müddətində yaz, yay və qış sessiyaları olmaqla üç dəfə aralıq imtahanları təşkil edilir. Fənlərin spesifikliyi nəzərə alınmaqla (hümanitar və ixtisasyönümlü) imtahanlar bir qayda olaraq, yazılı-müəllimin tələbə ilə təması olmadan aparılır. Bu ədalətlik və şəffaflıq prinsiplərini özündə ehtiva edir. Eyni zamanda sillabusda əks olunan mövzular və onların çətinlik səviyyələri üzrə biletlərin tərtib olunması rəqabətliliyi təmin etməyə doğru yönəlidir. Fənlər üzrə cari qiymətləndirmələr müəllim tərəfindən qeyd olunan prinsipləri gözləməklə aparılır. Tələbələrlə aparılan sorğular cari və aralıq qiymətləndirmələrdən əvvəl sualların elektron sistemdə yerləşdirilmədiyi, yalnız sillabus əsasında suallara üstünlük verildiyi aydın olur. Lakin bununla belə imtahan suallarının müəllim tərəfindən elektron sistemə daxil edilməsi rəqabətlik prinsipini daha da gücləndirərdi.

Özünü təhlil Hesabatında əks olunan imtahan qiymətləri üzrə statistikanın təhlili göstərmişdir ki, təhsilalanların akademik borclarının qalması artma dinamikasına malikdir.

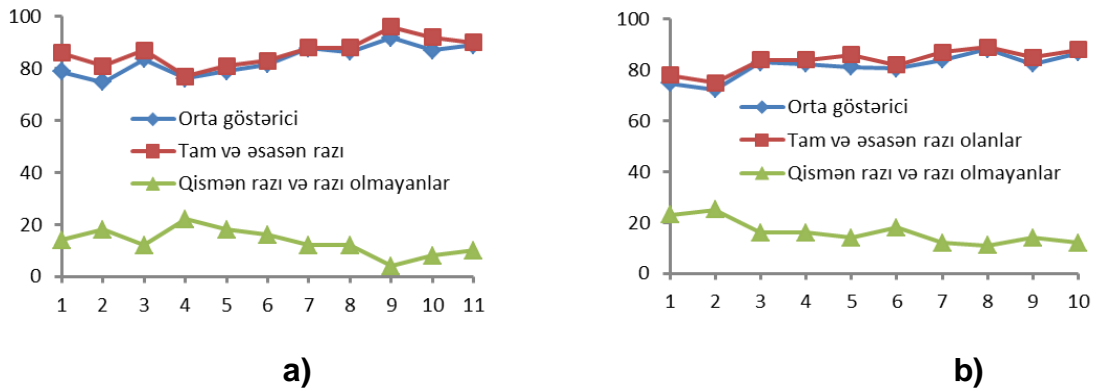
Məsələn, 2021-ci ilin payız semestrində kredit borcu qalan tələbələrin sayı 30, 2022-ci ilin payız semestrində isə 32 olmuşdur. Bu göstəricini digər semestrlər üçün də qeyd etmək olar. Tələbələrlə aparılan müsahibələr bunun daha çox Koreya dili ilə bağlı olduğunu göstərmişdir.

Yekun imtahan nəticələri elektron məlumat sistemində müəllim tərəfindən daxil edildikdən sonra hər bir tələbə şəxsi kabinetinə daxil olmaqla qiymətini görə bilər. Tələbə imtahan nəticəsindən narazı qaldıqda BMU rektorunun əmri ilə yaradılmış apellyasiya komissiyasına müraciət etməklə obyektivliyin təmin edilməsi yerinə yetirilir.

BMU-İNHA İDP-nin “İnformasiya texnologiyaları” ixtisası üzrə təhsilalanların Yekun Dövlət Attestasiyası əsasən aparılır. Təhsilalanlar 4-cü kursu İNHA-da oxuduqlarından, həmin ali təhsil müəssisəsinin tələblərinə uyğun kreditlərini verirlər. İNHA-nın tələblərinə görə tələbə ixtisas üzrə hər hansı layihə yönümlü iş yerinə yetirir və BMU-ya qayıtdıqdan sonra həmin işin təqdimatı təşkil edilir. Bu tələbənin Yekun Dövlət Attestasiyasına ekvivalent qəbul edilir.

“İnformasiya texnologiyaları”, “Elektrik mühəndisliyi”, “Elektronika mühəndisliyi” və “İnşaat mühəndisliyi” ixtisasları üzrə BMU-İNHA İDP-də təhsilalanların bilik və bacarıqlarının qiymətləndirilməsi sistemi cari, aralıq və yekun olmaqla 3 mərhələ üzrə təşkil edilir. Yekun qiymətləndirmədən sonra tələbələr arasında sorğu aparmaqla bu sistemin monitorinqi həyata keçirilir. Şəkil 7.3-də ortalama 72 (a) və 157 (b) tələbə sayı olmaqla təhsilalanların müəllimdən məmnunluq səviyyələrini qiymətləndirmək məqsədilə aparılan monitorinqin nəticələrini əks etdirən qrafiklər verilmişdir.

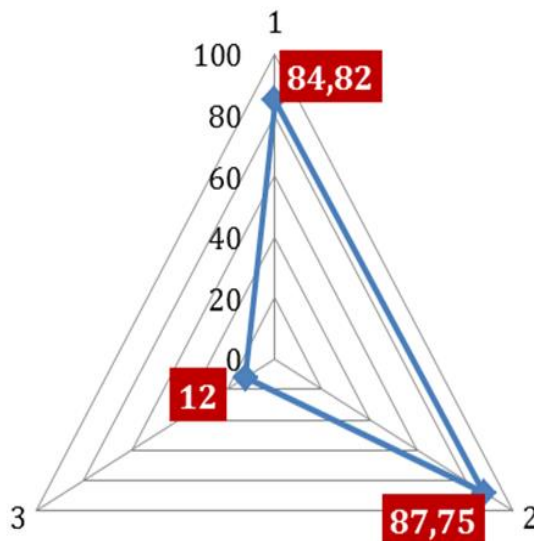
Şəkil 7.3, a,b şəkillərindən görüldüyü kimi ümumi məmnunluq səviyyəsi hər iki halda təqribən 80%, qismən razı və razı olmayanlar 10-12% ətrafındadır.

Şəkil 7.3. Təhsilalanların müəllimin tədrisindən məmnunluq səviyyəsi

Şəkil 7.4-də Müəllimin tələbənin biliyinin qiymətləndirməsində obyektivliyini əks etdirən diaqram verilmişdir. Aparılmış 4 sorğunun ortalaşdırılmış nəticələri bu məsələdə müsbət dinamikanın olduğunu göstərir, ortalama məmnunluq səviyyəsi 80%-dən yuxarıdır (tam və

əsasən razı olanlar 87,75%, sorqunun orta göstərici isə 84,82%). Qismən razı və razı olmayanlar 12% ətrafındadır.

Şəkil 7.4 Müəllimin qiymətləndirmədə obyektivliyini əks etdirən diaqram

Qeyd olunmalıdır ki, aparılmış sorğular, onların təhlili nəticələri BMU-İNHA İDP təhsil proqramı üzrə təhsilənlərin bilik və vərdişlərinin qiymətləndirilməsi prosesinin daim diqqət mərkəzində saxlandığını göstərir. Ümumiyyətlə, bu meyarın müsbət dinamikasını qeyd etməklə, eyni zamanda məmnuniyyətlik göstəricisində qismən razı və razı olmayan tələbələrin ortalama 12% həddində mövcudluğu da diqqətə alınmalı və bunun sıfır həddinə endirilməsi üzrə müvafiq tədbirlərin həyata keçirilməsinin vacibliyi qeyd olunmalıdır.

BMU-İNHA İDP-nin “İnformasiya texnologiyaları”, “Elektrik mühəndisliyi”, “Elektronika mühəndisliyi” və “İnşaat mühəndisliyi” ixtisasları üzrə təhsil səviyyəsinin bitirilməsi qaydaları və şərtləri Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil nazirinin 1060 sayılı, 11.09.2008-ci il tarixli əmri ilə təsdiq olunmuş “Kredit sistemi ilə təhsil alan tələbələrin biliyinin qiymətləndirilməsi haqqında Əsasnamə”yə, “Ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat və magistratura səviyyələrində, əsas (baza) tibb təhsilində və Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının magistratura səviyyəsində kredit sistemi ilə tədrisin təşkili Qaydaları”na və BMU ilə İNHA arasında imzalanmış müqavilə öhdəliklərinə əsasən hazırlanır və həyata keçirilir. Bu qaydalar elektron məlumat sistemində yerləşdirilir və tələbələrin əlçatanlığı təmin edilir (tələbə sadəcə öz şəxsi kabinetinə daxil olmaqla özünə aid bütün məlumatları görə bilər).

BMU-İNHA İDP-nin “İnformasiya texnologiyaları”, “Elektrik mühəndisliyi”, “Elektronika mühəndisliyi” və “İnşaat mühəndisliyi” ixtisasları üzrə təhsil səviyyəsini (bakalavr) bitirən məzunlara təhsil sənədi kimi diplom verilir və bunun şərtləri əsasən BMU ilə İNHA ali təhsil

müəssisələri arasında imzalanmış müqavilədə öz əksini tapır. Belə ki, müqavilə şərtlərinə əsasən təhsilalan yalnız BMU-nun diplomun aldıqdan sonra İNHA-nın dplomunu ala bilər. Bunun üçün təhsilalan tədris planı üzrə bütün kreditlərini ödəməlidir. Akademik borcu yaranan tələbəyə təhsil səviyyəsini bitirməsi ilə əlaqədar arayışın verilməsi müqavilədə öz əksini tapmamışdır.

8. Təhsil proqramına cəlb olunan professor-müəllim heyəti

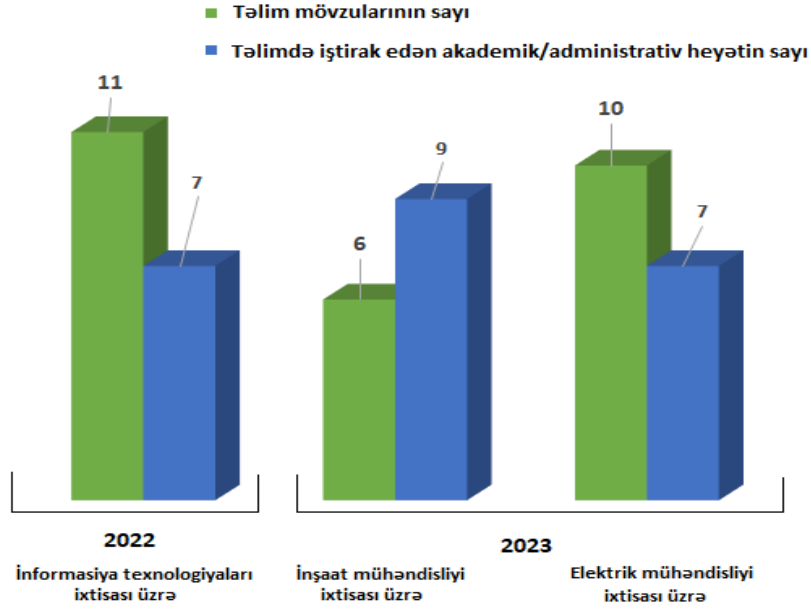
BMU və İNHA Universiteti arasındakı İkili Diplom Proqramına akademik heyətin işə qəbulu qarşılıqlı imzalanmış (28 avqust 20220-ci ildən) müqavilədə öz əksini tapmış qaydalar əsasında həyata keçirilir. ÖTH-da qeyd edilir ki, professor-müəllim heyətinin seçimi BMU-nun aidiyyəti kafedraları ilə birgə aparılır. Proqram rəhbərliyi tərəfindən kafedralara semestrlər üzrə tədris olunacaq fənlərin siyahısı göndərilərək uyğun namizədlərin seçilməsi prosesi reallaşdırılır. Namizədliyi irəli sürülən müəllimlərin CV və sınaq dərslərinin videoları proqramın yerli rəhbərliyi tərəfindən dəyərləndirildikdən sonra yekun qərar üçün İNHA nümayəndələrinə göndərilir. Bununla yanaşı İDP-yə kənardan akademik heyətin cəlb olunması ilə bağlı vakansiya elanları BMU-nun rəsmi veb sahifəsinə (bax: <https://beu.edu.az/az/announcement/bmu-inha-idp-cercivesinde-cari-tedris-ilinin-yaz-semestri-uzre-professor-muellim-heyetinin-ise-qebulu-301>) yerləşdirilərək ictimaiyyət üçün əlçatanlığı təmin edilmişdir. Sahə baxışı zamanı İDP-in nümayəndələri ilə müsahibələrdə qeyd edilən məlumatlar öz təsdiqini tapmışdır.

Proqramın başladığı dövr pandemiya dövrünə təsadüf etdiyi üçün, dərslərin tədrisi distant formada onlayn platformalar (Google Classroom, MS Teams, ZOOM) üzərindən həyata keçirilmişdir. Hal-hazırda da müəllimlər “Google Classroom” üzərindən (TMS ilə integrativ şəkildə) dərs materiallarını əlavə edərək bütün tələbələr üçün əlçatanlığını təmin edirlər. Proqrama yeni cəlb olunmuş akademik heyət üçün uyğun kafedralarda təlimatlandırmalar aparılır.

Akademik heyətin öz ixtisas sahələrinə aid ixtisasartırma və təlim kurslarında, beynəlxalq səviyyəli peşəkar inkişaf proqramlarında (Şəkil 8.1) iştirakının təşkil edilməsi İDP proqramının müqaviləsində öz əksini tapmışdır. Buna yönəlik olaraq BMU-İNHA İDP çərçivəsində professor-müəllim heyəti üçün İNHA Universitetində 2022 və 2023-cü illərdə 6 həftəlik təlimlər təşkil olunmuşdur:

https://drive.google.com/file/d/18P4M0V4LEmmcRKLkB8xL6GwP2gw_uapV/view

<https://drive.google.com/file/d/1fOUN1REvt2TzVyR0Mu3IH2Ujv4VxGPu3/view>

Şəkil 8.1. Akademik heyətin ixtisas sahələrinə uyğun ixtisasartırma və təlim kursları, peşəkar inkişaf proqramlarında iştirak statistikas

Sahə baxışı zamanı kafedralarda aparılan müsahibələrdə bildirilmişdir ki, mütəmadi olaraq akademik heyətin yaradıcı və innovativ tədris bacarıqlarının qiymətləndirilməsi istiqamətində açıq dərslər təşkil edilir. Kafedralar tərəfindən açıq dərslərdə müəllimin fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi meyarları (18 meyar, səfər zaman ekspertlərə sənəd təqdim edilmişdir) işlənilib hazırlanmışdır. Bununla yanaşı akademik heyətin hər tədris ilində (Payız və Yaz semestrləri) semestr sonu tələbələrin iştirakı ilə aparılan məmnunluq sorğusuna əsasən qiymətləndirmələri aparılır.

Proqram rəhbərləri ilə sahə baxışı zamanı müsahibələrdə qeyd edilmişdir ki, tədrisə cəlb olunan ştat və saathesabı müəllimlər arasında dərslər yükünün bölgüsü (Cədvəl 8.1). “Professor-müəllim heyətinin tədris işi üçün vaxt normasının müəyyənləşdirilməsi, elmi-tədqiqat, elmi-metodiki və digər işlərin əsas növləri barədə” və “Təhsil müəssisələrinin pedaqoji işçilərin dərslər yükü normalarının müəyyən edilməsi haqqında” Nazirlər Kabinetinin qərarı əsasında həyata keçirilir. Lakin müəllimlərlə müsahibələr zamanı, universitetdən cəlb edilən ştatda olan müəllim üzərində dərslər yükünün normadan artıq olduğu müəyyən edilmişdir. Həmçinin bəzi müəllimlər tərəfindən (əsasən texniki yönümlü dərslərdə) bildirilmişdir ki, tədris planında dərslərə ayrılan auditoriya saatları qənaətbəxş deyildir.

ÖH-də qeyd edilir ki, 2023-2024-cü tədris ilinin payız semestrində 32 nəfər (60 % üzəri) BMU-nun tam ştat müəllimi olmaqla 55 müəllim tədrisə cəlb edilmişdir. Proqram üzrə professor-müəllim heyətinin (Cədvəl 8.2) ümumi tələbə sayına nisbəti 1/14 kimidir.

Cədvəl 8.1. 2023-cü tədris ilinin Payız semestrində üzrə kafedralar üzrə (dərs saatlarının miqdarı) statistik göstəricilər

Kafedra	Professor-müəllim heyətinin sayı	Tədris ili üzrə dərs saatlarının miqdarı
Riyaziyyat	7	450
Riyaziyyat və İnformatika	1	90
Fizika	3	465
Xarici dillər	19	4530
İnşaat	6	360
Kimya-Biologiya	2	135
Kompüter və İnformasiya Texnologiyaları	7	540
Avtomatika və Elektroenergetika	6	465

Cədvəl 8.2. BMU-İNHA İkili Diplom Proqramına 2023/2024-cü tədris ilinin payız semestrində fakültələr üzrə tədrisə cəlb olunan professor-müəllim heyəti

Fakültə	Kafedra	Professor-müəllim heyəti	Tələbə sayı (dörd ixtisas üzrə ümumi say)
<i>Mühəndislik</i>	Avtomatika, telekommunikasiya və energetika	13	386
	Kompüter və informasiya texnologiyaları		
<i>Memarlıq və İnşaat</i>	İnşaat mühəndisliyi	10	
	Ümumi fənlər		
<i>Pedaqoji</i>	Riyaziyyat	32	
	Riyaziyyat və İnformatika		
	Fizika		
	Xarici dillər		
	Kimya-biologiya		

Universitetdə yüksək bilikli, təcrübəli və xarici təhsilli kadrların olmasına baxmayaraq, proqrama daxil olan ixtisasların mühəndislik yönümlü və tədrisin ingilis dilində olması, həmçinin Koreya dilinin saatlarının çoxluğu kəndən professor-müəllim heyətinin cəlb edilməsi zəruriliyinin daha da artırır. Cari ildə Koreya dilinin tədris edilməsi üçün 11 müəllim saathesabı olaraq cəlb olunmuşdur. Bununla yanaşı universitet Xarici ölkələrdə təhsili üzrə Dövlət Proqramı çərçivəsində Azərbaycan gənclərinə tövsiyə məktubu verərək onların gələcəkdə tədrisə cəlb olunması üzrə işlər görülür.

Bütövlükdə, BMU-İNHA İDP akademik heyətin seçilməsi və irəli çəkilməsində şəffaflıq və ictimaiyyətin əlçatanlığı təmin edilmiş, ədalətli təhsil mühiti yaradılmış və bu da son nəticədə təhsilin keyfiyyətinə fayda verir.

Təhsil proqramı üzrə pedaqoji heyətin səriştəsinin artırılması və peşəkarlıq səviyyələrinin yüksəldilməsi məqsədilə, seminarlar, treninqlər keçirilmiş və akademik heyətin innovativ tədris metodlarından və müasir təhsil resurslarından istifadə edə bilmələri təmin edilmişdir. Lakin komissiya tərəfindən təhsil proqramı çərçivəsində, pedaqoji heyətin akademik fəaliyyətinin effektivliyin qiymətləndirilməsi meyarlarına görə stimullaşdırılması sisteminin olması təqdim edilməmişdir.

Təhsil proqramı çərçivəsində akademik heyət tədris prosesində interaktiv və aktiv tədris metodlarından və həmçinin distant təhsil proseslərindən istifadə etmək təcrübələrinə malikdirlər. Tədris prosesində müəllimlər onlayn platformalardan səmərəli istifadə etmək üçün təlimlər keçmiş, tədris prosesində interaktiv texnologiyaların tətbiqi, virtual mühidə tələbələrlə qarşılıqlı əlaqə qurmaq bacarıqlarına yiyələnmişlər.

Tədris proqramı çərçivəsində BMU-nun akademik heyəti ixtisasartırma kurslarına cəlb edilmiş, müəllimlərin peşə, bilik və bacarıqlarının daha da təkmilləşdirilməsi və beynəlxalq təcrübəyə yiyələnmələri məqsədilə İNHA-da təlimlər təşkil edilmişdir.

Professor-müəllim heyətinin yaradıcı və innovativ tədris bacarıqlarının və pedaqoji fəaliyyətinin nəticələrinin qiymətləndirilməsi məqsədilə tələbələrin anket sorğuları əsasında aparılmışdır.

Sahə baxışı zamanı birbaşa qeyd olunmasa da, BMU-İNHA İDP-dəki nisbətən yüksək əməkhaqqını nəzərə alaraq akademik heyət arasında bu proqram üçün dərs yükünün bölgüsünə dair narazı məqamların olduğu aşkarlanmışdır.

9. Təhsil proqramı üzrə tələbəyönümlü tədris

BMU-İNHA İDP-də təhsilalanlar hər semestrin sonunda növbəti semestr üçün elektron məlumat sistemindəki şəxsi kabinetlərindən dərslərini seçərək fərdi tədris planlarını tərtib edir və təsdiq edirlər. Növbəti mərhələdə tyutorlar tələbənin fərdi tədris planını yoxlayır və uyğun olduğu halda təsdiq edirlər. Əgər hər hansı bir uyğunsuzluq müəyyən edilərsə, tələbənin tərtib etdiyi fərdi tədris planı tyutor tərəfindən ləğv edilir və tələbəyə müvafiq düzəlişlərlə bağlı tövsiyələr verilir. Tələbə tövsiyələri nəzərə alaraq fərdi tədris planını yenidən tərtib edir və son mərhələdə onu tyutor təsdiqləyir.

Seçmə fənlərin əlçatanlığı həmin fənlər üzrə professor-müəllim heyətinin imkanlarından və ingilis dili bilik səviyyəsindən asılı olduğundan, tələbələr tərəfindən seçimin sərbəstliyi arzuolunan səviyyədə təmin edilməmişdir.

Mövcud təhsil proqramlarında təhsilalanlara təhsilverənlərin və akademik məsləhətçilərin (tyutorlar) seçimi nəzərdə tutulmamışdır. Ölkəmizdə, xüsusilə də mühəndislik ixtisaslarında kadr çatışmamazlığı əsas göstərilərək bu nüans öz müsbət həllini tapmamışdır. Lakin seçmə fənlərin təhsilalanın gələcək istiqamətinin müəyyən edilməsində (ixtisaslaşmasında) vacib amillərdən biri hesab olunduğu nəzərə alındıqda, eyni zamanda müasir dövrdə tələblər və trendlər çox sürətlə dəyişdiyindən, seçmə fənlərdə sərbəstliyin təmin olunması tövsiyə olunandır.

BMU-İNHA İDP çərçivəsində tələbələr (məzunlar hal-hazırda yoxdur) arasında mütəmadi və intensiv rəy sorğuları keçirilir, sorğular zamanı aşkar olunan narazılıqlar çevik cavablandırılır və əməli addımlar atılır. Tələbə rəylərinə əsasən bir neçə müəllim dəyişikliyi halları da vardır. Bəzi hallarda professor-müəllim heyətinin əlçatanlığını nəzərə alaraq bu kimi dəyişikliklər növbəti semestrə öz əksini tapmışdır.

BMU-İNHA İDP-də təhsilin keyfiyyətinə nəzarət etmək, məmnunluq səviyyəsini ölçə bilmək və müvafiq qərarlar qəbul edə bilmək üçün tələbələr arasında müxtəlif mövzularda anket sorğuları keçirilir. Sorğular universitetə məxsus Elektron Məlumat Sistemində həyata keçirilir və nəticələrin anonimliyi tam təmin edilir. Sorğular əsasən iki istiqamətdə keçirilir:

- Tədris prosesini qiymətləndirmə;
- Tələbə məmnuniyyəti.

BMU-İNHA İDP-də tədris proqramı başlayandan hər semestr, tədris keyfiyyətinin və müəllimlərin qiymətləndirilməsi üçün mütəmadi anket sorğuları keçirilir. Bu sorğuda semestrlərə görə iştirak edən tələbələrin sayının inkişaf dinamikası cədvəl 9.1-də öz əksini tapmışdır:

Cədvəl 9.1. BMU-İNHA İDP-də semestrlər üzrə tədris keyfiyyətinin və müəllimlərin qiymətləndirilməsi dinamikası

TƏDRİS İLİ	SEMESTR	İŞTİRAK EDƏN TƏLƏBƏ SAYI	MƏMNUNLUQ SƏVİYYƏSİ
2021-2022	Payız	72	83.12%
	Yaz	31	75.4%
2022-2023	Payız	133	81.49%
	Yaz	263	87.04%

2022/2023-cü ildən etibarən proqram səviyyəsində həmçinin “Tələbə məmnuniyyəti” anket sorğusu da keçirilməyə başlanmışdır. Bu anket sorğusunda iştirak edən İDP tələbələri arasından respondentlərin ümumi sayı 242 nəfər və sorğunun məqsədinə uyğun məmnunluq səviyyəsi isə 68.92% təşkil etmişdir.

Komissiya olaraq bəzi tələbələr arasında həm kampusda və həmçinin də onlayn olaraq təşkil etdiyimiz sorğularda da bəzi kriteriyalara görə narazılıqlar olmasına baxmayaraq, ümumən tələbələrin tədris keyfiyyəti və müəllimlərin səviyyəsindən razılığı qənaətbəxş səviyyədədir.

Təhsil proqramının, tədrisin təkmilləşdirilməsində artıq xüsusi təcrübəyə sahib olan məzunların da təkliflərinin nəzərə alınması çox effektiv olardı. Təssüf ki, bu barədə yetəri qədər iş aparılmamış və nəticə olaraq da, Özünütəhlil Hesabatında bu barədə qeyd edilməmişdir.

BMU-İNHA İDP çərçivəsində tələbələr (məzunlar hal-hazırda yoxdur) arasında mütəmadi və intensiv rəy sorğuları keçirilir, həmçinin fərdi ünsiyyət və müşahidə vasitəsi ilə tələbə məmnunluğu ölçülür və bu rəylər nəzərə alınaraq qərarvermə prosesində öz təsirini göstərir. Məsələn, Cənubi Koreyada təhsil alan tələbələr üçün tibbi sığorta məsələsi müzakirədədir.

Bununla bərabər, BMU-nun inzibati heyəti cari proqramın gedişatını dəyərləndirir və növbəti mərhələ üçün təkliflər üzərində işləyir. İNHA tərəfi müvafiq dəyişikliklərə açıqdır. Məsələn, növbəti il 4-cü kurs tələbləri üçün Cənubi Koreyada təşkil olunan tədris prosesində üstünlüyün ingilis dilli müəllimlərə veriləcəyi nəzərdə tutulmuşdur.

BMU Keyfiyyətin təminatı şöbəsi, 2021-2022 və 2022-2023-cü tədris illərini əhatə edən müxtəlif mövzularda anket sorğuları keçirmişdir. Anket sorğuları elektron formada, universitetin Personal Məlumat Sisteminin (PMS) Anket modulunda təşkil olunmuşdur. Anket sorğusu universitetin daxili intranet şəbəkəsi və internet üzərindən universitetin əməkdaşları, professor-müəllim heyəti və tələbə kollektivi üçün əlçatanlığı <https://pms.beu.edu.az/index.php?mod=anket> linki üzərindən təmin edilmişdir. PMS sistemində bütün sorğu nəticələri illər üzrə arxivləşdirilərək qorunur və bu məlumatlar istənilən vaxt əldə edilə bilər.

Anket sorğusunun nəticələrinin təhlili zamanı aşağıdakı nöqsanlar aşkarlanmışdır:

- Universitet daxilində internetə çıxışın məhdudluğu;
- Yataqxana şəraitinin müasir tələblərə cavab verməməsi;
- Tələbələr üçün nəzərdə tutulan oxu zalının imkanlarının yetərli olmaması;
- Laboratoriya otaqlarının və kompüterlərin azlığı;
- İxtisas fənn müəllimlərinin ingilis dili biliyinin məhdudluğu.

Sorğuların nəticələrini Elmi Şurada müzakirə olunmuş və sorğuların təhlili nəticəsində bəzi məsələlərin həlli üçün müvafiq addımlar atılmışdır:

- 2022-ci ildə laboratoriyaya 10-cu nəsil prosessor, 8Gb RAM, 256GB SDD, 1 TB-lıq HDD-si olan 33 ədəd kompüter alınmışdır;
- Kənardan müəllimlərin cəlb edilməsi üçün müvafiq vakansiyalar elan olunmuşdur.

BMU-İNHA İDP çərçivəsində tələbələr arasında mütəmadi və intensiv rəy sorğuları keçirilir, həmçinin fərdi ünsiyyət və müşahidə vasitələri də mövcuddur. Cənubi Koreyada hal-hazırda tədris alan tələbələrlə də yerində görüşlər keçirilir və onların qayğıları BMU tərəfindən diqqətdə saxlanılır.

Təhsilalanlar öz şikayət və təkliflərini, hər zaman, ilk növbədə akademik məsləhətçilərinə edirlər. Daha sonra isə lazım gələrsə, dekana və ya rektora rəsmi ərizə ilə müraciət edə bilirlər. Rektora müraciət zamanı, rektor ərizəni baxılması üçün müvafiq prorektora və dekana yönləndirir.

Tələbələr elektron poçt vasitəsilə də şikayətlərini bildirməkdə sərbəstdirlər və bu imkandan kifayət qədər istifadə edirlər. Eyni anda bir şikayəti müxtəlif ünvanlara göndərirlər.

İmtahan sessiyası müddətində universitet üzrə rəsmi Apellyasiya Komissiyası təşkil olunur. İmtahan nəticəsindən narazı olan istənilən tələbə Apellyasiyaya müraciət edə bilər. Bu zaman tələbə ilk öncə cavab kağızının nəticəsi və ya yazdığı fayl (əgər imtahan kompüterlə olubsa) ilə tanış edilir. Əgər yoxlamanın nəticəsindən tələbənin əsaslı narazılığı davam edərsə, o Apellyasiya Komissiyasına ərizə yazır. Komissiya tələbənin iştirakı ilə imtahan nəticəsini yenidən dəyərləndirir və sonda yekun qərar qəbul edilir.

Kredit sistemi ilə tədrisi təşkil olunan universitetlərdə akademik məsləhətçilərin (tyutorların) çox böyük rolu vardır. Onlar minimum olaraq magistr dərəcəsinə malikdirlər və müvafiq kafedraya və ya dekanlığa tabedirlər. Tədris prosesinin bütün mərhələlərində, fənn və müəllim seçimi də daxil olmaqla, hər tipli akademik problemlərin həllində tyutorlar tərəfindən tələbələrə dəstək göstərilir.

Bu istiqamətdə əsas müşahidə olunan məqamlardan biri bəzi tyutorların fərdi və dərs yükünün həddindən artıq çox olmasıdır. Bunları nəzərə alaraq tyutorların fərdi yüklərinin azaldılması və ya tyutorluğa əlavə işçilərin cəlb edilməsi tövsiyə olunur.

Onlayn vasitələrin BMU tərəfindən ünsiyyət üçün istifadəsi daha da geniş imkanlara malikdir. Hal-hazırda korporativ e-poçt (Google Suite), Elektron Təhsil Sistemi və Təhsil İdarəetmə Sistemi (LMS – Google Classroom) istifadə olunur. Qrup işlərində onlayn mühitin istifadəsi, onlayn müşahidə və video yazılışın istifadəsi təşviq olunmalıdır.

Akademik məsləhətçilər tərəfindən tələbələrlə, əsasən də qrup nümayəndələri ilə və lazım gəldikdə isə birbaşa əlaqə saxlanılır. Fakültələrin dekanları, dekan müavinləri, kafedra müdirləri və akademik məsləhətçilər qrup nümayəndələri ilə semestr ərzində bir neçə dəfə ümumi yığıncaq formasında görüşürlər keçirirlər. Bunlardan əlavə, qrup tələbələri ilə akademik məsləhətçilər mütəmadi görüşür, onların şikayət və təkliflərini dinləyərək həll etməyə yardım edir və ya dekana çatdırırlar.

Kommunikasiyanı daha dinamik və sürətli etmək üçün tələbələrin, müəllimlərin, universitet rəhbərliyinin istifadə etdikləri korporativ email sistemi mövcuddur. Eyni zamanda, akademik məsləhətçi və qrup nümayəndələri WhatsApp qrupları vasitəsilə də daha interaktiv əlaqələr təmin edilir.

Pandemiya dövründə tələbələrlə Google Meet platforması vasitəsilə onlayn kommunikasiya davamlı həyata keçirilmiş və postpandemiya dövründə isə daha çox üzbəüz görüşlərə üstünlük verilmişdir.

Komissiya olaraq, Koreyada təhsil alan sonuncu kurs tələbələri ilə onlayn həyata keçirdiyimiz görüş də onu göstərdi ki, bu tələbələrlə rəhbərlik tərəfindən onların problemlərini həll etmək məqsədilə mütəmadi onlayn görüşlərin təşkil edilməsinə ehtiyac vardır.

BMU-İNHA İDP çərçivəsində xüsusi qayğıya ehtiyacı olan tələbələr təhsil almır. Sahə səfəri zamanı bu məsələ ilə bağlı əsas səbəb olaraq həmin tələbələrin 4-cü kursda Cənubi Koreyaya səfəri və səfərlə bağlı çətinliklər olmuşdur. Bununla belə, fiziki hərəkət məhdudluğu olmayan tələbələr üçün də tədris mühitini əlçatan edə biləcək texniki vasitələrin istifadəsi haqqında məlumat təqdim olunmamışdır.

BMU-İNHA İDP Azərbaycan hökuməti tərəfindən maliyyələşdirildiyindən sosial statusundan asılı olmayaraq bütün tələbələr üçün eyni şərait təmin olunmuşdur. Lakin, təhsillərini öz hesabına davam etdirmək istəyən tələblər üçün əlavə maliyyə imtiyazları nəzərdə tutulmamışdır. Həmçinin, kəsirləri olan tələbələr üçün İDP çərçivəsində əlavə ödənişli təlimlər planlaşdırılmamışdır.

Sosial həssas qrupa aid edilən tələbələrin və sağlamlıq imkanları məhdud tələbələrin təhsilinin təşkilində xüsusi olaraq heç bir addım atılmamışdır.

10. Təhsil proqramının monitorinqi

Təhsil proqramlarının monitorinqi strategiyası və planı təhsilin keyfiyyətini təmin etmək və artırmaq üçün kompleks yanaşmanı nəzərdə tutur. Bu məqsədlə İNHA Universiteti tərəfindən BMU-İNHA İDP-də Təhsilə Dəstək Komitəsi yaradılmış və monitorinqin bu komitə tərəfindən həyata keçirilməsi təşkil edilmişdir. Təhsil proqramlarının monitorinqi strategiyası və fəaliyyət planı mövcuddur və burada keyfiyyət göstəriciləri və meyarlar müəyyən edilmişdir. Fəaliyyət planında sorğular və anketlər kimi qiymətləndirmə alətləri hazırlanmış, daha sonra müntəzəm qiymətləndirmə sistemi işlənmişdir.

BMU-İNHA İDP-də hər tədris ilində monitorinqlər keçirilmişdir. 2021/2022-ci tədris ili üzrə monitorinq 2022-ci ilin dekabr ayında aparılmış və bu məqsədlə İNHA-dan 9 nəfər BMU-ya dəvət olunmuşdur. İNHA tərəfindən aparılmış monitorinq tədris prosesinin müxtəlif aspektlərini və tədris prosesinin iştirakçıları - tələbə, müəllim və idarə heyəti arasında qarşılıqlı əlaqəni əhatə

etmişdir. Monitoringdə tələbələr, müəllimlər və inzibati heyətin iştirakı təmin edilmişdir. Hər ixtisas qrupundan 7-11 tələbə təkcə fizika və riyaziyyat fənləri üzrə imtahanlarda deyil, həm də fərdi müsahibələrdə iştirak etmişlər.

Monitoring həmçinin müəllimlərin fənn portfoliolarının təhlilini, kollektiv qərarların qəbulunu və 10-15 müəllimin iştirakı ilə müsahibələri əhatə etmişdir. Monitoring prosesində BMU-un rektoru, prorektoru, BMU-İNHA İDP-nin proqram direktoru və s. yüksək inzibati rəhbərlərlə müsahibələr aparılmışdır. Bu müsahibələr zamanı səslənən bütün fikirlər, o cümlədən rəylər, şikayətlər və tövsiyələr monitoring başa çatdıqdan sonra hesabat şəklində hazırlanmış və məxfilik prinsiplərinə riayət etməklə saxlanılır.

Təhsil proqramlarının monitoringi strategiyasının səmərəliliyinin daha da artırılması, monitoring hesabatlarının nəticələrinin səmərəli təhlili və izlənməsi üçün vahid məlumat bazasının yaradılması; tələbə, müəllim və inzibati heyətdən mütəmadi olaraq rəylərin toplanması, müəyyən edilmiş problemlərə cavab vermək mexanizminin təmin edilməsi üçün sistemin yaradılması; təhsil prosesini daha dolğun başa düşmək üçün texnologiyanın effektivliyi və tələbə məmnunluğu kimi əlavə monitoring parametrlərinin daxil edilməsi; zəif cəhətləri və yaxşı təcrübələrin müəyyən edilməsinə diqqət daha da artıraraq imtahan və müsahibə nəticələrinin dərin təhlilinin aparılması məqsədəuyğundur.

Təhsil proqramı çərçivəsində təlim nəticələrinin əldə edilməsinə nəzarət sistemi mövcuddur. Təhsil proqramı üzrə effektivin daha da yüksəldilməsi məqsədilə müntəzəm olaraq təlimlərin nəticələrinə dair hesabatlar hazırlanmış, monitoringlər aparılmış və təhlillər edilmişdir. Özünü-təhlil Hesabatında İNHA Universiteti tərəfindən Qlobal Təhsil Layihəsi Qrupunun nümayəndələri ilə monitoringlərin keçirildiyi, İDP üzrə təhsilin cari şərtlərinin yoxlanıldığı, rast gəlinən problemlərin diaqnostikasının aparıldığı, proqramın təkmilləşdirilməsi üçün ideyalar layihəsinin hazırlandığı barədə məlumatlar öz əksini tapmışdır. Müxtəlif ixtisaslar üzrə təlim nəticələri əsasında tədris proqramının məzmun və mənimsənilmə səviyyəsinin təhlili aparılmış, tələbələrin üstünlük verdikləri tədris metodları müəyyən edilmişdir.

BMU-İNHA İDP -da aparılmış monitoringlərin hesabat nəticələrini özündə əks etdirən məlumatlar kitabça şəklində hazırlanaraq İDP-nin inzibati heyətinə çatdırılmışdır. İxtisasların tədris proqramına daxil edilmiş fənlərin təlim nəticələri əsasında fənn planları hazırlanmışdır. Tədris prosesində proqramlarla təlim nəticələri arasında uyğunluq nəzərə alınmaqla təkmilləşdirilməsi həyata keçirilmişdir. Fənlər üzrə sillabuslar hazırlanarkən tələbələrin həmin fənni daha dərinləndirən mənimsənilmələri üçün monitoringlərin nəticələri nəzərə alınmış və hər tədris ili üçün yenilənmişdir. Bilik və bacarıqların mənimsənilməsinin yoxlanılması tələbələrin həm semestr daxili, həm yekun qiymətləndirməsi və eləcə də sərbəst tapşırıqları yerinə-yetirmə ilə həyata keçirilmişdir.

BMU-İNHA İDP-də təhsil proqramının effektivliyinin, müəyyən edilmiş məqsədlərə uyğunluğunu müəyyən etmək və onların təhsil müəssisəsində ümumi keyfiyyət təminatı

sistemine təsirinin qiymətləndirməsi üçün təhsil proqramlarının nəticələrinin sistemətik ölçülməsi, monitorinqi və özünütəhlili aparılmışdır. Daxili keyfiyyət təminatı istiqamətində təhsil proqramlarının monitorinqinin faydalarının qiymətləndirilməsi, effektiv təcrübələrin əldə edilməsi və eləcə də tədris prosesinin səviyyəsinin yüksəldilməsi üçün təhsil proqramının tətbiqi haqqında məlumat və rəylər toplanılmış, həm təhsilalanların, həm də işəgötürənlərin fikirləri öyrənilmişdir.

Monitorinq zamanı daha üstün tədris metodlarının seçilməsi ilə bağlı qərarlar qəbul edilmiş, qiymətləndirmə meyarları və digər müvafiq tədbirlər tənzimlənmişdir. İxtisaslar üzrə hazırlanan mütəxəssislərin-tələbələrin peşəkarlıq səviyyələrinin yüksəldilməsi məqsədilə əmək bazarının tələblərinə diqqət yetirilmiş və müasir informasiya texnologiyalarından istifadəyə üstünlük verilmişdir.

Monitorinq üzrə hesabatda hər bir fənnin üstün və çatışmaz cəhətləri göstərilmişdir. Bu məlumatlar müvafiq fənn müəllimlərinə çatdırılmış və onlara növbəti tədris ilində bu məqamları nəzərdən keçirmələri tövsiyə olunmuşdur. Fənn portfellerində öz əksini tapmış tədrisin keyfiyyətinə dair rəylər tədris ilinin sonunda kafedradaxili iclaslarda müzakirə olunmuş və növbəti tədris ilində sillabusların hazırlanması zamanı zəruri dəyişikliklər aparılmışdır.

Müəllimlər tərəfindən təhvil verilən fənn portfoliosuna daxildir:

1. BMU-da professorlar üçün sorğu;

2. Mövzu portfelinin məzmunu:

- ✚ Kursun sillabusu;
- ✚ Tələbələrin davamiyyət vərəqləri;
- ✚ Bütün tələbələr üçün ümumi qiymət hesablaşma cədvəli (aralıq və yekun);
- ✚ Mühazirə materialları (təqdimatlar, istənilən kursun tədris materialları);
- ✚ Anket: aktivlik / aralıq / yekun imtahanları;
- ✚ Hər bir tələbənin aktivlik /aralıq/ final imtahanları üçün cavab vərəqləri;
- ✚ Kursun hesabatı;
- ✚ Tələbələrin fəaliyyətinin təhlili.

BMU-İNHA İDP-də təhsil proqramlarının özünüqiymətləndirmə hesabatları mövcuddur və bu hesabatlar proqramın effektivliyinin artırılmasında və təhsil standartlarına uyğunlaşdırılmasında mühüm rol oynayır.

Özünüqiymətləndirmə hesabatında tədris prosesinin qiymətləndirməsini icra edən qurumlar, qiymətləndirmənin keçirilmə vaxtları, forması və qiymətləndirmənin nəticələrinə əsasən görülən tədbirlərə dair məlumatlar öz əksini tapmışdır. Proqramın qiymətləndirilməsi inzibati heyətin dərslərə davamlı müşahidəsi əsasında semestr ərzində və sonunda keçirilməklə illik hesabat hazırlanır və proqramda istifadə olunan tədris metodları və onların effektivliyi barəsində tələbələrin rəyləri də nəzərə alınır. Hər-hansı çatışmazlıq aşkar olunduğu halda

müvafiq kafedra və tədrisi aparan müəllimlərlə görüşlər keçirilir, müzakirələr aparılır və növbəti tədris ili üçün tədris prosesinin daha səmərəli təşkili və keçirilməsi üçün müvafiq qərarlar verilir.

Pedaqoji heyətin ixtisas səviyyəsinin, onların tədris prosesindəki fəaliyyətinin, habelə innovativ tədris metodlarından istifadə bacarıqlarının qiymətləndirməsi prosesində, hər semestrin sonunda müəllimlərlə bağlı tələbələrlə keçirilən sorğuların nəticələri də nəzərə alınır.

11. Təhsil proqramının davamlı təkmilləşdirilməsi və yenilənməsi

Tədris proqramlarının mütəmadi (İNHA tərəfindən tədris proqramları hər 5 ildən bir bazar tələblərinə görə təkmilləşdirilməsi) əmək bazarının tələblərinə uyğunlaşdırılması və tədris proqramlarının beynəlxalq standartlara (sahə baxışı zamanı ABŞ standartlarına uyğun olduğu qeyd edilmiş, lakin müvafiq standartla istinad olunmamışdır) uyğunluğu göstərilmişdir.

İnformasiya texnologiyaları sahəsinin xüsusiyyətini nəzərə alaraq tədris olunan proqramların müvafiq beynəlxalq sənaye sertifikatı tələbləri ilə uyğunlaşdırılmasına ehtiyac var. Hal-hazırda istifadə olunan sillabuslar bir çox hallarda sənaye sertifikatı tələbləri ilə uzlaşması yüksək səviyyədədir. Həmçinin bunu da nəzərə alaraq, beynəlxalq sertifikatı imkanlarının tələbələr üçün əlçatınlığını təmin edilməsi arzuolunandır. Tələbələrin məzun olduqda hər iki universitetin akademik diplom sahibi və həmçinin bir neçə beynəlxalq sənaye tərəfindən tanınan peşəkar sertifikatına sahib olması onların gələcək bazar rəqabətliyini artıracaqdır.

BMU-da sahə baxışı zamanı aydın oldu ki, mütəmadi olaraq İNHA və BMU mütəxəssislərinin iştirakı ilə təhsil proqramının ekspertizası aparılır və hər bir tədris ilinin sonunda fənn sillabuslarının yenilənməsi məsələsi kafedra iclaslarında müzakirə olunur. Sahə baxışı zamanı həmçinin məlum oldu ki, iki dəfə ekspertiza aparılmış və onların nəticələri ayrıca kitabçalar şəklində çap olunmuşdur. Belə monitorinqlərin aparılmasında əsas məqsəd tədrisin keyfiyyətinə nəzarət etməklə bərabər həm də əmək bazarının və ümumilikdə cəmiyyətin tələblərinə uyğunlaşan kadr hazırlığını təmin etməkdən ibarət olmuşdur. İDP rəhbəri ilə müsahibələrdən məlum oldu ki, bəzi problemlərin həlli zamanı əmək bazarının nümayəndələri ilə müzakirələr az da olsa təşkil olunmuşdur.

BMU dünyanın nüfuzlu universitetləri ilə geniş əməkdaşlıq həyata keçirir, bu əməkdaşlıqlar çərçivəsində professor-müəllim heyəti bir çox müştərək layihələrdə iştirak edir ki, bu da onların nüfuzlu təhsil müəssisələrin tədris proqramları ilə tanış olma və fərdi təcrübəsində tətbiq imkanları yaradır. BMU-İNHA İDP-nin böyük üstünlüklərindən biri də məhz təcrübə mübadiləsi və qarşılıqlı faydalı tədris məzmunu təkmilləşdirilməsidir. Cari proqramda sillabus çərçivəsi İNHA tərəfindən təqdim olunmuş, BMU müəllimləri tərəfindən işlənərək müştərək nəzarət altında tədris məzmunu qəbul olunmuşdur.

Sahə baxışı zamanı tədris proqramlarının monitorinqi aparılarkən məlum oldu ki, İDP proqramı çərçivəsində proqramların tərtibatı zamanı əsasən İNHA və müvafiq ixtisaslar üzrə Azərbaycan Respublikasının dövlət standartlarının tələblərinə uyğun proqramlar tərtib olunmuşdur. Ümumilikdə qeyd oluna bilər ki, mövcud proqramların məzmunu kadr hazırlığı aparılan ixtisasların beynəlxalq standartlarına kifayət qədər uyğundur. Aparılmış müsahibələrdən məlum oldu ki, İNHA tərəfindən mütəmadi olaraq yenilənmə prosesi aparılır və bu zaman nüfuzlu universitetlərin təhsil proqramlarına uyğunlaşmalar da diqqətə alınır. Sahə baxışı zamanı təhsil proqramlarının tərtibatında nüfuzlu ali təhsil müəssisələrinin müvafiq ixtisaslarının təhsil proqramlarına istinadı təsdiqləyən sənədlər olmasa da müsahibələrdən aydın oldu ki, müəyyən qədər bu məsələyə diqqət yetirilmiş, lakin müvafiq sənədləşmə aparılmamışdır.

BMU-İNHA İDP çərçivəsində yerli və xarici müəssisələrlə mütəmadi görüş və müzakirələr təşkil olunur, tədris proqramları və yanaşmaların təkmilləşdirilməsi istiqamətində fəaliyyət həyata keçirilir.

Keyfiyyətli kadr hazırlığına həm təhsilalanların, həm də əmək bazarının tələbləri diqqətə alınmaqla aparılan tədris prosesində nail olmaq mümkündür. İDP çərçivəsində qeyd olunan dörd ixtisas üzrə kadr hazırlığı zamanı maraqlı tərəflərdən biri olan əmək bazarının nümayəndələrinin təkliflərinin nəzərə alınmasını təsdiqləyən sənədlərə rast gəlinməsə də, müsahibələrdə belə görüşlərin aparıldığı məlum olmuşdur. Maraqlı tərəf kimi, İDP-də iştirak edən universitetlərin də maddi texniki bazadan və kadr potensialından maksimum dərəcədə istifadə olunmalıdır. Tədris proqramlarının seçmə fənlər blokuna aid olan fənlərin seçimini əsələndirən sənədlərə rast gəlinməsə də, sahə baxışı zamanı aparılmış müsahibələrdə bu məsələlərə müəyyən qədər diqqət yetirildiyi məlum olunmuşdur. Həmçinin o da müəyyən olunmuşdur ki, "İnşaat mühəndisliyi" ixtisasının təhsil proqramı hazırlanarkən fakültənin və müvafiq ixtisas kafedrasının təklifləri kifayət qədər diqqətə alınmamış və bunun da nəticəsində həmin ixtisas üzrə təhsil proqramında müəyyən çatışmazlıqlar aşkar olunmuşdur. Buna misal olaraq yuxarıda qeyd olunduğu kimi, "İnşaat mühəndisliyi" ixtisası üzrə kadr hazırlığında önəmli rol oynayan "Dəmirbeton konstruksiyalar" fənni öyrənilmədən "Qabaqcadan gərginləşdirilmiş dəmirbeton konstruksiyalar" və "Dəmirbeton konstruksiyaların layihələndirilməsi" fənləri tədrisinin həyata keçirilməsidir.

12. Təhsil proqramı üzrə təhsilalanlara karyera xidməti və məzunlarla davamlı əlaqə sistemi

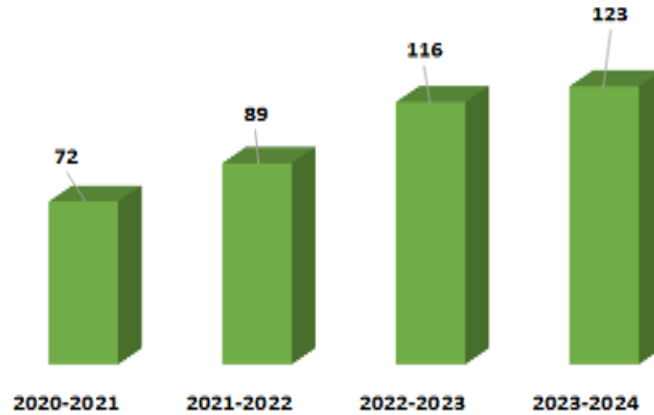
BMU tərəfindən karyera imkanlarının genişləndirilməsi istiqamətində əhatəli işlər həyata keçirilir. BMU-İNHA İDP-nin tələbələri üçün də bu imkanlar əlçatandır. Bir neçə yerli təşkilatlarla işbirliyi mövcuddur. Mütəmadi olaraq karyera yarmarkaları keçirilir. Sahə baxışı zamanı 55 təşkilatın iştirakı ilə karyera sərgisinin keçirildiyi müşahidə edilmişdir. BMU-İNHA İDP-nin tələbələri üçün də bu imkanlar əlçatandır. Müsahibələr zamanı bu proqram çərçivəsində bir neçə yerli təşkilatlarla (SOCAR, Azərenerji ASC, AZTELEKOM MMC və s.) işbirliyi mövcudluğu qeyd edilmişdir. Eyni zamanda, tələbələrin 1 il ərzində ölkə xaricində olması onların bu imkanlardan

dolğun istifadə edilməsini məhdudlaşdırır. Tələbələr üçün stimullaşdırıcı məqam olaraq qeyd edilmişdir ki, proqramdan uğurla məzun olmuş tələbələr “Dövlət qulluğu” imtahanlarından azaddırlar.

İNHA və BMU ayrı-ayrılıqda məzunların əmək bazarında iştirakının izlənilməsini həyata keçirir. Sahə baxışı zamanı İNHA məzunlarının işədüzəlmə göstəricisinin 70% olduğu bildirilmişdir.

Bununla bərabər, proqram tələbələrinin 3 il Azərbaycanda və 1 il ölkə xaricində (şəkil 12.1) təhsil alması, onların gələcək təhsil planlarının qeyri-müəyyən olması həmin tələbələrin işədüzəlmə ehtimalları istiqamətində əlavə səyləri zəruri edir.

Tədris proqramlarının mütəmadi (İNHA tərəfindən tədris proqramlarının hər 5 ildən bir bazar tələblərinə görə təkmilləşdirilməsi) bazar tələblərinə uyğunlaşdırılması və tədris proqramlarının beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması məzunların qlobal bazarda rəqabətliyini artıran amillərdir.

Şəkil 12.1. 2020-2023- cü illər üzrə mövcud təhsil proqramlarında tədris alan tələbələrin dəyişmə (sayla) dinamikası

Bakı Mühəndislik Universiteti İDP üzrə təhsilalanlar da daxil olmaqla, bütün tələbələrin peşəkar inkişafını və karyera perspektivlərini artırmaq üçün bir sıra tədbirlər həyata keçirir. Özəl şirkətlər və dövlət qurumları ilə əlaqələr gələcək məzunların işə qəbul olmasında kömək edəcəkdir. ATM-in Müəssisələrlə əlaqələr və karyera departamenti tələbələr üçün CV hazırlama, vakansiyalara müraciət, müsahibələrdə iştirak və s. kimi mövzularda təlimlər həyata keçirir.

Cari tədris ilində İDP üzrə təhsil alan tələbələrdən məzun olmadığından ATM-də məzunların işə qəbul olunmasına dair statistik məlumatlar mövcud deyildir. Gələcəkdə tələbə və məzunların işlə təmin olunması və işə qəbul edilməsinə dair statistik məlumatların toplanaraq daxili bazada saxlanması tövsiyə olunur.

BMU tərəfindən mütəmadi olaraq anonim sorğular keçirilir ki, bu da tələblərin təhsilin məzmunu haqqında məmnunluğunu bildirməsinə imkan yaradır. Bununla yanaşı, beynəlxalq sənaye sertifikatıya yol xəritələri haqqında məlumatlılıq tələbə və məzunlara əmək bazarının tələbləri ilə daha yaxından tanış olma və müqayisə imkanı yarada bilər.

İNHA tərəfindən işə düzəlmə istiqamətində mütəmadi araşdırmalar aparılır, tələbələrle tədrisdən sonra da kommunikasiya aparılır və digər açıq mənbələrdən tələbələrin karyerası diqqətdə saxlanılır. İlk məzunların 2023/2024-cü tədris ilində olacağını nəzərə alaraq BMU-İNHA İDP məzunlarla işin təşkili haqqında məlumat mövcud deyil, lakin gözlənilir ki, İNHA-nın təcrübəsi burada da tətbiq olunacaqdır. Azərbaycan Respublikasında E-Hökumət alətlərinin imkanları məzunların gələcəkdə işlə təminolma məlumatlarının əlçatanlığını təmin edir.

Komissiyanın meyarlar üzrə təhlili

1. Təhsil proqramı üzrə təhsilalanların qəbulu	
Güclü tərəflər	<ol style="list-style-type: none"> 1. Proqramların dövlət tərəfindən dəstəklənməsi və maliyyələşdirilməsi; 2. “İnformasiya texnologiyaları”, “Elektrik mühəndisliyi”, “Elektronika mühəndisliyi” və “İnşaat mühəndisliyi” ixtisasları üzrə yüksək ixtisaslı mütəxəssislərin hazırlanması; 3. Yeni tədqiqat metodları seçmək və uyğun ixtisas sahələrinin problemlərinin həllinə tətbiq etmək, həmçinin bəzi məsələlərin təhlilində analiz, müqayisə və müşahidə üsullarından istifadə etmək bacarığına malik müasir gənc kadrların yetişdirilməsi; 4. Proqram fəaliyyətə başladıqdan sonra növbəti illərdə qəbul üzrə ayrılmış yerlərin dolması.
Zəif tərəflər	<ol style="list-style-type: none"> 1. Əmək bazarının tələblərinə uyğun olaraq BMU-İNHA İDP üzrə tələbə qəbulu sifarişlərinin müəyyən edilməsi prosesinin lazımi səviyyədə aparılmaması; 2. BMU tərəfindən BMU-İNHA İDP üzrə tələbə qəbulu sifarişinin formalaşması istiqamətində işəgötürənlərlə ixtisaslı görüşlərin keçirilməməsi; 3. Proqramda təhsil alan tələbələr üçün İNHA-da təhsil aldıkları müddətdə beynəlxalq tibbi sığortanın nəzərdə tutulmaması.
Komissiyanın tövsiyəsi	<ol style="list-style-type: none"> 1. “İnformasiya texnologiyaları”, “Elektrik mühəndisliyi”, “Elektronika mühəndisliyi” və “İnşaat mühəndisliyi” ixtisasları üzrə təhsil proqramı üzrə tələbə qəbulu sifarişi yalnız universitetlərarası razılaşma ilə deyil, həm də əmək bazarının tələbləri ilə tənzimlənməsi; 2. Proqrama daxil olan ixtisaslar üzrə təhsil proqramı üzrə tələbə qəbulu sifarişlərinin formalaşmasında daha çox uyğun ixtisaslar üzrə işəgötürənlərin iştirakının təmin olunması; 3. Proqrama daxil olan ixtisaslar üzrə məzunların Azərbaycanın əmək bazarında işlə təmin olunması istiqamətində işlərin görülməsi; 4. Təhsil proqramının İNHA proqramına uyğunlaşdırılması; 5. Tələbələrin eyni zamanda hər iki proqramdan məzun ola bilməsi üçün kredit sisteminin qaydalarının tənzimlənməsi.

2. Təhsil proqramı üzrə əvvəlki kvalifikasiyaların tanınması

Güclü tərəflər	<ol style="list-style-type: none"> 1. İDP çərçivəsində kontingent seçimi zamanı beynəlxalq standartlara cavab verə biləcək mühəndis kadrların hazırlığı; 2. DİM tərəfindən təşkil olunan qəbul imtahanlarında kifayət qədər yüksək bal toplamış (400 baldan az olmayaraq) abituriyentlər sırasından seçimin aparılması; 3. Bütün ixtisaslar üzrə tədris planlarının hər iki universitetin müvafiq ixtisaslar üzrə tədris planlarının sinerjisindən ibarət olması; 4. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 18 iyul 2018-ci il tarixli 311 nömrəli qərarı ilə təsdiqlənmiş "Azərbaycan Respublikasının ömürboyu təhsil üzrə Milli Kvalifikasiyalar Çərçivəsi (AzMKÇ)" qanununun tələblərinin təmin edilməsi.
Zəif tərəflər	<ol style="list-style-type: none"> 1. İDP çərçivəsində təhsil almaq istəyən subbakalavr səviyyəsindən məzun olanların topladıqları kreditlərin nəzərə alınma mexanizminin olmaması; 2. İDP tədris planlarında ixtisas fənlərinin çəki əmsalının düzgün təyin olunmaması; 3. İxtisas fənlərinin tədris ardıcılığının düzgün təyin olunmaması (Məsələn, "İnşaat mühəndisliyi" ixtisasında "Dəmirbeton konstruksiyaları" fənni öyrənilmədən "Gərginləşdirilmiş dəmirbeton konstruksiyaları" fənnin tədrisi); 4. İDP üzrə bağlanmış müqavilədə akademik uğursuzluq səbəbindən dörd il müddətində universiteti bitirmək iqtidarında olmayan tələbələrin sonrakı fəaliyyəti haqqında maddənin olmaması.
Komissiyanın tövsiyəsi	<ol style="list-style-type: none"> 1. İDP çərçivəsində hər dörd ixtisas üzrə beynəlxalq standartlara uyğun bakalavr hazırlığının aparılması nəzərə alınaraq bu proqramın daha da inkişaf etdirilməsi; 2. İDP çərçivəsində fəaliyyət göstərən ixtisaslar üzrə gələcəkdə magistratura və doktorantura səviyyələrində kadr hazırlığının aparılması; 3. İDP üzrə müqavilə yenilənərkən bu proqram üzrə idarəçilikdə hər iki universitetin rolunun bərabərliyinin təmin olunması.

3. Təhsil proqramı üzrə tədrisin təşkili	
Güclü tərəflər	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tədris prosesinin təşkilində müasir tədris metodlarından istifadə edilməsi və tələbələrin biliklərinin qiymətləndirmə meyarlarının aydın şəkildə müəyyən edilməsi; 2. Tələbələrin tədris materiallarına və zəruri məlumatlara rahat çıxışlarının təmin edilməsi məqsədilə mərkəzləşdirilmiş elektron informasiya sisteminin qurulması; 3. Bütün ixtisaslar üzrə zəruri fənlərin tədris planlarına daxil edilməsi, məcburi və seçmə fənlərin düzgün seçilməsi; 4. Bütün ixtisaslar üzrə fənlərin sillabusları və onların məzmunlarının müasir texnika və texnologiyaların tələblərini nəzərə alınmaqla BMU və İNHA-nın mütəxəssisləri tərəfindən razılaşdırılmaqla tərtib edilməsi; 5. Təhsil standartlarının tələblərinə uyğun tələbə qəbulu sisteminin mövcudluğu; 6. Əmək bazarının tələblərinə uyğun olaraq müasir ixtisaslar üzrə tələbə qəbulunun həyata keçirilməsi; 7. İkili diplom proqramının tədris prosesi ilə bağlı sənədlərlə işin sistemli həyata keçirilməsi; 8. İxtisaslar üzrə tədris planlarının Avropa Kredit Transfer və Toplanması Sisteminin (AKTTS) tələbləri çərçivəsində hazırlanması; 9. BMU-nun yüksək reytingli xarici universitetlərin müvafiq ixtisaslar üzrə əməkdaşlıq əlaqələrinin olması.
Zəif tərəflər	<ol style="list-style-type: none"> 1. "Koreya dili" fənninin hər semestrə 120 saat olmaqla I-III kurslarda tədris olunması səbəbindən əsas ixtisas fənlərinə ayrılacaq əlavə saatların miqdarının qismən məhdudlaşdırılması; 2. Hər semestrə düşən fənlərin sayının orta hesabla 7-8, kreditlər sayının 30 AKTS və bəzən daha çox olması səbəbindən tələbələrin qismən artıq yüklənməsi; 3. Seçmə fənlərin tələbələr tərəfindən sərbəst şəkildə seçmələrinin təmin edilməməsi; 4. Dərs cədvəllərində fənlərin tədris ardıcılığının gözlənilməməsi; 5. Bir gündə eyni fənn üzrə dərslərin çox keçilməsi; 6. Koreyada təhsil alan IV kurs tələbələrinə akademik borclarını ləğv etmələri üçün müvafiq şəraitin yaradılmaması;

	<ol style="list-style-type: none"> 7. BMU maddi-texniki bazasının proqram çərçivəsində təhsilalanların sayına nisbətdə uyğunluq təşkil etməməsi; 8. İxtisaslar üzrə tədris planlarında auditoriya və auditoriyadan kənar saatların bölgüsündə ümumi yanaşmanın mövcud olmaması; 9. “İnşaat mühəndisliyi” ixtisası üzrə ixtisas fənlərindən tələbələrə sərbəst işlərin verilməsində standart yanaşmanın olmaması və sərbəst işlərin real layihələr əsasında təşkil olunmaması; 10. Sağlamlıq imkanları məhdud şəxslərin təhsilə cəlb olunması üçün müvafiq infrastrukturun və tədris resurslarının mövcud proqramda nəzərə alınmaması; 11. “İnşaat mühəndisliyi” ixtisası üzrə fənlərin sillabuslarında təlim nəticələrinin ixtisasın təhsil proqramında olan nəticələrini tam əhatə etməməsi; 12. İNHA-da tələbələrə dəstək göstərəcək BMU nümayəndəsinin olmaması; 13. Tələbələrinin istər Azərbaycanda, istərsə də Koreyada istehsalat, layihə və tikinti təşkilatlarında öz ixtisaslarına uyğun təcrübə keçməsinin təşkil olunmaması; 14. Bəzi məcburi ixtisas fənlərinin tədris planlarına daxil edilməməsi. Məsələn, “İnşaat mühəndisliyi” ixtisası üzrə “Dəmirbeton konstruksiyaları” əsas ixtisas fənni olduğu halda, kurikulumda ümumiyyətlə olmaması, bundan sonra tədris olunmalı olan “Dəmirbeton konstruksiyaların layihələndirilməsi” fənninin isə seçmə fənn blokuna daxil edilməsi.
<p style="text-align: center;">Komissiyanın tövsiyəsi</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ümumi və ixtisas fənlərinin balanslaşdırılmasının təmin edilməsi; 2. “Koreya dili” fənninin hər semestrədə 75 saat olmaqla yalnız I və II kurslarda tədrisinin təşkili; 3. Hər semestrə düşən fənlərin sayının orta hesabla 6, kreditlərin sayının 30 AKTS-dən çox olmamaqla tədris planlarının yenidən işlənilməsi; 4. VII və VIII semestrlərdə məcburi və seçmə fənlər arası balansın qorunması üçün semestrlərin strukturuna yenidən baxılması; 5. Dərs cədvəllərində fənlərin günlər üzrə bölünməsinə balansın qorunması;

	<ol style="list-style-type: none"> 6. “İnşaat mühəndisliyi” ixtisası üzrə fənlərin bir-biri ilə tədris-metodoloji cəhətdən sinxron şəkildə tədrisinin təşkili; 7. Sağlamlıq imkanları məhdud tələbələr üçün infrastrukturun yaradılması; 8. Təhsil proqramlarının hazırlanmasında əmək bazarı nümayəndələrinin cəlb edilməsinin sistemli şəkildə həyata keçirilməsi; 9. İDP çərçivəsində İNHA-da tələbələrə dəstək göstərəcək BMU nümayəndəsinin təyin olunması; 10. “İnşaat mühəndisliyi” ixtisası üzrə təhsil alan tələbələrin ixtisas fənlərindən sərbəst işlərini real tikinti layihələri əsasında yerinə yetirməsinin təşkili; 11. Proqrama daxil ixtisaslar üzrə tələbələrin istər Azərbaycanda, istərsə də Koreyada istehsalat, layihə və tikinti təşkilatlarında öz ixtisaslarına uyğun təcrübə keçməsinin təşkil olunması; 12. İşəgötürənlərin nümayəndələri ilə sıx əlaqələrin qurulması, ixtisasların təhsil proqramlarının yenilənməsi və qiymətləndirilməsinə onların cəlb edilməsi; 13. Müəllimlərin daha individual tədris aparması üçün dərslərinin azaldılması; 14. Yerli sənaye müəssisələri ilə sıx işləyərək onların tədris prosesinə cəlb olunması.
--	---

4. Təhsil proqramı üzrə tətbiq olunan tədris metodları və üsulları	
Güclü tərəflər	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dərslərin interaktiv və problem yönümlü tədrisi; 2. Tədris prosesində Google Classroom kimi elektronlaşdırılmış vasitələrdən istifadə edilməsi; 3. Tədris prosesində nəzəri biliklərin praktiki tətbiqinə diqqətin yetirilməsi; 4. Tələbələrə fərdi tapşırıqların onların potensialları nəzərə alınmaqla verilməsi və rəqabət mühitinin yaradılması; 5. Tədris prosesində SCADA, ETAP və Matlab kimi müasir proqramlardan istifadə edilməsi; 6. Elektron təqdimatlar, interaktiv lövhələr və virtual laboratoriyalar kimi müasir texnologiyalardan istifadə;

	<p>7. Praktiki məşğələlərin keçirilməsi üçün kompüter siniflərinin, xüsusi avadanlıqla təchiz olunmuş laboratoriya otaqlarının olması.</p>
Zəif tərəflər	<ol style="list-style-type: none"> 1. Praktiki dərslər üçün nəzərdə tutulan auditoriya saatlarının az olması; 2. Praktiki dərslərdə qruplar üzrə tələbə sayının çoxluğu; 3. Proqrama daxil olan ixtisaslar üzrə kitabxana fondunda vəsaitlərin sayının qənaətbəxş olmaması; 4. Tədris metodlarının seçilməsində tələbələrin rəylərinin nəzərə alınmaması; 5. Yeni tədris metodlarının tətbiqi zamanı müəllimlərə dəstək proqramının olmaması; 6. Tədris metodlarının effektivliyi barəsində tələbələrin fikirlərinin öyrənilməməsi.
Komissiyanın tövsiyəsi	<ol style="list-style-type: none"> 1. İNHA-nın ixtisaslaşdığı müəyyən fənlərin koreyalı professorlar tərəfindən onlayn keçirilməsi; 2. Tədrisin keyfiyyətinin daha da artırılması məqsədilə aşağı kurslarda semestr ərzində koreyalı mütəxəssislərin tədris prosesinə cəlb edilməsi; 3. Tədris metodlarını seçərkən tələbələrin rəylərinin nəzərə alınması; 4. Yeni metodların öyrənməsində müəllimlərə dəstək verilməsi; 5. Müxtəlif tədris metodlarının fənin mənimsənilməsində səmərəliliyi barəsində tələbələrlə müzakirələrin aparılması; 6. Tədrisdə istifadə olunan metodların effektivliyinin tələbələrin sorğuları nəticəsində qiymətləndirilməsi.

5. Təhsil proqramı üzrə istifadə olunan təlim və tədris resursları	
Güclü tərəflər	<ol style="list-style-type: none"> 1. İxtisaslaşmış tədris laboratoriyalarının və kompüter siniflərinin mövcudluğu, bəzi tədris laboratoriyalarının müasir avadanlıqlarla təchiz olunması; 2. İmtahanların kompüterləşdirilmiş auditoriyalarda mərkəzləşdirilmiş şəkildə keçirilməsi imkanlarının mövcudluğu; 3. BMU-da internet, lokal şəbəkə və veb texnologiyalara əsaslanan, müxtəlif struktur bölmələri

	<p>tərəfindən məlumatları əhatə edən Elektron Məlumat Sisteminin mövcudluğu;</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Təhsil proqramı üzrə dərslik və elmi ədəbiyyatlardan istifadə üçün çoxsaylı mənbələrin olması; 5. Təlim və tədris resurslarının istifadəsinin əlçatanlığı (Tələbə Məlumat Sistemi, Personal Elektron sistemi, Elektron Kitabxana sistemi, veb-sayt, korporativ email sistemi) və daimi yenilənməsinin təmin olunması.
Zəif tərəflər	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ağıllı lövhələrin yetəri sayda olmaması; 2. “İnşaat mühəndisliyi” ixtisası üzrə tədris prosesində innovativ və interaktiv metodlardan lazımi səviyyədə istifadə edilməməsi; 3. Kitabxanada İnformasiya Texnologiyaları sahəsində son 5 ildə nəşr olunmuş dərslik və dərs vəsaitlərinin sayının kifayət qədər olmaması; 4. Təhsil proqramı üzrə təhsil alan sağlamlıq imkanları məhdud şəxslər üçün uyğunlaşdırılmış tədris metod və resurslarının mövcud olmaması.
Komissiyanın tövsiyəsi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tədrisin keyfiyyətinin yüksəldilməsi üçün İKT vasitələrinin tələbə sayına uyğunlaşdırılması; 2. Kompüter laboratoriyalarında kompüterlərin vaxtaşırı olaraq yenilənməsi, daha yüksək xarakteristikalı kompüterlərin alınması; 3. İkili diplom proqramı çərçivəsində dərslərin innovativ və interaktiv metodlarla aparılması üçün digər auditoriyaların da xüsusi avadanlıqlarla təchiz edilməsi; 4. Proqram üzrə təhsilənlərin sayının hər il dinamik olaraq artdığını nəzərə alsaq kitabxana fondunun xüsusilə yeni ədəbiyyatlarla (son 5 ili əhatə edən) zənginləşdirilməsi; 5. Proqram üzrə təhsil alan sağlamlıq imkanları məhdud şəxslər üçün uyğunlaşdırılmış tədris metod və resurslarının yaradılması üçün bazanın hazırlanması.

6. Təhsil proqramı üzrə tələb olunan təhsil infrastrukturunu və maddi-texniki baza	
Güclü tərəflər	<ol style="list-style-type: none"> 1. BMU-nun ayrı-ayrı tədris binalarında yerləşən mühazirə, məşğələ və laboratoriya otaqlarından və kitabxanadan istifadə edilməsi; 2. Tələbələrin hər iki universitetin kitabxana resurslarından istifadəsi üçün imkanların yaradılması; 3. Tədris auditoriyalarının dövlət standartlarına uyğun olması; 4. Əksər laboratoriya otaqlarının maddi-texniki bazasının müasir avadanlıqlar əsasında təşkil edilməsi; 5. Kompüterləşdirilmiş ixtisas auditoriyalarının təşkil edilməsi.
Zəif tərəflər	<ol style="list-style-type: none"> 1. İkili diplom proqramında 4-cü kursların istehsalat təcrübəsinin təşkilində çətinliklərin mövcudluğu; 2. Kitabxanada bəzi kitabların bir nüsxədə olması və onların elektron variantının olmaması; 3. Yüksək sürətli internet şəbəkəsinin təmin edilməməsi; 4. Sonuncu kurs tələbələrinin akademik borclarının bağlanması üçün lazımı şəraitin yaradılmaması; 5. Pandemiya dövründə əldə olunmuş distant təhsil imkanlarından cari dövrdə tam istifadə olunmaması; 6. Qəbul sayının artacağı ilə əlaqədar tədris otaqlarının yetərliliyinin nəzərə alınmaması.
Komissiyanın tövsiyəsi	<ol style="list-style-type: none"> 1. 4-cü kurs tələbələrinin istehsalat təcrübəsinin Cənubi Koreyada təşkil edilməsi; 2. İxtisaslar üzrə kitabların nüsxələrinin artırılması; 3. Distant təhsil infrastrukturunun yaradılması; 4. BMU-İNHA İDP-nin ixtisaslar üzrə sağlamlıq imkanı məhdud şəxslər üçün uyğunlaşdırılmış tədris infrastrukturunun yaradılması zəruriliyi; 5. Daha yüksək sürətli internet xidmətin təmin edilməsi; 6. Akademik borcu olan sonuncu kurs tələbələrinin akademik borclarının bağlanması üçün distant tədrisin və imtahanların təşkili; 7. Növbəti tədris ilindən BMU-nun qəbul sayının artıracağı ilə bağlı tədris otaqlarının yetərliliyinin nəzərə alınması.

7. Təhsilənlərin bilik və bacarıqlarının qiymətləndirilməsi və təhsil sənədinin verilməsi	
Güclü tərəflər	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tələbələrə bilik və bacarıqlarının qiymətləndirilməsinin ATM rəhbərliyinin diqqətində saxlanılması; 2. Çəki əmsallarının sərbəst işlərin yerinə-yetirilməsi, aralıq imtahanlarının və məşğələ dərslərinin nəticələrinin yekunimtahanlarda biliklərinin qiymətləndirilməsində əsas qəbul edilməsi; 3. Tələbə üçün qiymətləndirilmə ballarının əlçatan olması; 4. Laboratoriya və praktik məşğələ dərslərinin yerinə-yetirilməsi üçün müasir ağıllı lövhələr və laboratoriya stendlərinin mövcudluğu; 5. Təhsilin keyfiyyətinin artırılması məqsədilə təhsilənlər arasında mütəmadi olaraq sorğuların keçirilməsi, təhlili və müvafiq tədbirlərin görülməsi; 6. BMU-da ixtisaslar üzrə tədris prosesinin informasiya kommunikasiya texnologiyalarından istifadə eməklə (elektron təhsil sistemi) təşkil edilməsi; 7. Tələbələr üçün tədrisə dair bütün məlumatların, o cümlədən ÜOMG və akademik transkriptin tamamilə əlçatan olması; 8. Təhsil proqramları üzrə cari və aralıq qiymətləndirmələrin şəffaflıq, ədalətlik və rəqabətlik prinsipləri əsasında təşkil olunması.
Zəif tərəflər	<ol style="list-style-type: none"> 1. İmtahan nəticəsinə görə Apellyasiya Komissiyasına müraciətlərin və nəticələrin təshihinin statistikasının aparılmaması; 2. Tələbə məmnunluğu üzrə aparılan bəzi sorğu nəticələrinin (internet-Wi-Fi, universitetin ərazisinin istirahət və əyləncə üçün yararlığı, asudə vaxtın keçirilməsi) nisbətən aşağı olması; 3. Tələbələrə keçirilən sorğuların nəticələrinə dair görülmüş müvafiq tədbirlərə dair məlumatların olmaması; 4. BMU-İNHA İDP-nin ixtisaslar üzrə sağlamlıq imkanları məhdud şəxslərə münasibətdə hər hansı xüsusi qiymətləndirmə üsullarından istifadənin nəzərdə tutulmaması; 5. Təhsilənlərin akademik borclarının qalmasının artma dinamikasına malik olması;

	6. Akademik borcu yaranan tələbəyə təhsil səviyyəsini bitirməsi ilə əlaqədar müvafiq arayışın verilməsinin müqavilədə öz əksini tapmaması.
Komissiyanın tövsiyəsi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Təhsilənlərin məmnuniyyət göstəricisində qismən razı və razı olmayan tələbələrin mövcudluğunun diqqətə alınması və bunun sıfır həddinə endirilməsi üzrə müvafiq tədbirlərin həyata keçirilməsi; 2. Akademik borcu yaranan tələbəyə təhsil səviyyəsini bitirməsi ilə əlaqədar müvafiq arayışın verilməsinin gələcəkdə müqavilədə öz əksini tapması; 3. İxtisaslar üzrə gələcəkdə sağlamlıq imkanları məhdud şəxslərə münasibətdə xüsusi qiymətləndirmə metodları istifadənin imkanlarının yaradılması; 4. Akademik borcu yaranmış tələbələrə həmin fənlərdən kreditlərini bağlamaq üçün mümkün şəraitin yaradılması.

8. Təhsil proqramına cəlb olunan professor-müəllim heyəti	
Güclü tərəflər	<ol style="list-style-type: none"> 1. Proqram üzrə akademik heyətin işə qəbul qaydalarının şəffaf və ictimaiyyət üçün əlçatanlığı; 2. Akademik heyətə əsasən yüksək ixtisaslı kadrların (DP və xarici ölkələrin nüfuzlu ali təhsil müəssisələrindən məzun olmuş) cəlb olunması; 3. Proqram çərçivəsində akademik heyətin beynəlxalq səviyyəli təlim və peşəkar inkişaf proqramlarında iştirakı; 4. Distant tədris prosesinin təşkilinə yönəlik resursların mövcudluğu.
Zəif tərəflər	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ştatda olan akademik heyət üzərində dərslərin yükünün normadan artıq olması; 2. Proqrama daxil olan ixtisasların tədris planlarında texniki yönümlü dərslərin auditoriya saatlarının qənaətbəxş olmaması; 3. Proqram çərçivəsində akademik heyətin qiymətləndirilmə meyarları əsasında differensiallaşdırılmış əməkhaqqı mexanizminin tətbiq edilməməsi.

<p>Komissiyanın tövsiyəsi</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Akademik heyətin tədris prosesində yaradıcı və innovativ tədris bacarıqlarının qiymətləndirilməsinin hesabatlılığının təmin edilməsi; 2. Tədris prosesinə cəlb olunan ştat və saat hesabı müəllimlər arasında dərs yükünün bölgüsünün daha səmərəli aparılması; 3. Akademik heyətdə ştat və saat hesabı müəllim nisbətinin akkreditasiya meyarlarına uyğun nizamlanması.
--------------------------------------	---

<p>9. Təhsil proqramı üzrə tələbəyönümlü tədris</p>	
<p>Güclü tərəflər</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Təhsil proqramı üzrə təhsilalanın fərdi tədris planının tərtib edilməsində iştirak etməsi; 2. Təhsilin keyfiyyətinə nəzarət etmək, məmnunluq səviyyəsini ölçə bilmək və müvafiq qərarlar qəbul edə bilmək üçün tələbələr arasında müxtəlif yöndə anket sorğuları keçirilməsi və bu sorğular müzakirə olunaraq müvafiq problemlərin həll olunması; 3. Təhsil proqramı üzrə təhsilalanların şikayət və/və ya təklifləri üçün müxtəlif vasitə və mexanizmlərin (email vasitəsilə və ya ənənəvi formada birbaşa kafedraya, dekanlığa, rektorluğa) mövcud olması; 4. Təhsil proqramı üzrə təhsilalanların inkişafına nəzarət edən və akademik problemlərin həllində dəstək göstərən müvafiq kvalifikasiyalara sahib akademik məsləhətçilərin (tyutorların) mövcud olması; 5. Təhsil proqramı üzrə tələbələr və təhsilverənlər arasında müxtəlif vasitələrlə (üz-üzə, onlayn və s.) kommunikasiyanın mövcudluğu.
<p>Zəif tərəflər</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Təhsil proqramı üzrə tədris planlarında ixtisas üzrə təklif olunan seçmə fənlərin tələbələr tərəfindən seçiminin sərbəstliyinin təmin edilməməsi; 2. Təhsil proqramı üzrə təhsilverənlərin və akademik məsləhətçilərin (tyutorların) tələbələr tərəfindən Bolonya prinsipinə uyğun olaraq seçiminin sərbəstliyinin təmin edilməməsi;

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Təhsil proqramının, tədrisin təkmilləşdirilməsində xüsusi təcrübəyə sahib olan tələbələrin də təkliflərinin nəzərə alınmaması; 4. Akademik məsləhətçilərin (tyutorların) fərdi yükünün, dərslərin yükünün həddindən artıq çox olması və tələbələrin problemlərinə yetəri diqqəti göstərə bilməməsi; 5. Sonuncu kursda Koreyada olan tələbələrlə kommunikasiyanın (onlayn) zəif təşkil olunması.
<p>Komissiyanın tövsiyəsi</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Seçmə fənlərdə təhsilənlər üçün sərbəstliyin təmin olunması; 2. Proqram çərçivəsində təhsil alan tələbələrin (xüsusilə də son kurs, Koreyada olan) şikayət və təkliflərinin dinlənilməsi problemlərinin həlli üçün, vaxtaşırı onlayn görüşlərin keçirilməsi; 3. Tyutorların fərdi yüklərinin azaldılması və ya tyutor rolu üçün yeni işçilərin (magistr və ya doktorant da ola bilər) cəlb edilməsi; 4. Təhsil proqramının, tədrisin təkmilləşdirilməsində artıq xüsusi təcrübəyə sahib olan ekspertlərin təcrübələrindən və təkliflərindən istifadə olunması; 5. Təhsil proqramı üzrə təhsil alan sağlamlıq imkanları məhdud şəxslər üçün uyğunlaşdırılmış təlim və tədris resurslarının yaradılması üçün bazanın hazırlanması.

10. Təhsil proqramının monitorinqi	
<p>Güclü tərəflər</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tədrisin keyfiyyətinin təmin edilməsi və artırması məqsədilə BMU-İNHA İDP-də Təhsilə Dəstək Komitəsinin yaradılması və monitorinqin bu komitə tərəfindən həyata keçirilməsinin təşkil edilməsi; 2. Təhsil proqramlarının monitorinqi strategiyası və fəaliyyət planının mövcud olması; 3. Təhsil proqramlarının keyfiyyət göstəricilərinin və meyarlarının müəyyən edilməsi; 4. Təhsil proqramı çərçivəsində təlim nəticələrinin əldə edilməsinə nəzarət sistemi mövcud olması; 5. Monitorinqlərin hesabat nəticələrini özündə əks etdirən məlumatların kitabça şəklində hazırlanması.

<p>Zəif tərəflər</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. İNHA tərəfindən aparılmış monitoringin nəticələrinin ümumi olması; 2. Müəllimlərin fənn portfoliolarının və müsahibələrinin təhlilinin aparılmasına baxmayaraq, bu təhlildən çıxarıla biləcək konkret nəticə və tövsiyələrin olmaması; 3. İNHA tərəfindən aparılmış monitoring prosesi başa çatdıqdan sonra tələbələrə, müəllimlərə və digər monitoring iştirakçıları ilə əks əlaqənin olmaması.
<p>Komissiyanın tövsiyəsi</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Təhsil proqramlarının monitoringi strategiyasının səmərəliliyinin daha da artırılması; 2. Monitoring nəticələrinin daha səmərəli təhlili və izlənməsi üçün vahid məlumat bazasının yaradılması; 3. Monitoringdən sonra tələbələr, müəllimlər və digər iştirakçılar üçün rəy, təklif və iradlarını bildirmək imkanlarının yaradılması üçün əks əlaqə mexanizminin yaradılması; 4. Təhsil proqramlarının sistematik ölçülməsi, monitoringi və özünütəhlili əsasında təhsil prosesinin keyfiyyətinin daha da yaxşılaşdırılması üçün əks əlaqə mənbələrinin şaxələndirilməsi - tələbələr, işəgötürənləri və digər maraqlı tərəfləri əhatə etmək məqsədilə rəy mənbələrinin dairəsinin genişləndirilməsi.

<p>11. Təhsil proqramının davamlı təkmilləşdirilməsi və yenilənməsi</p>	
<p>Güclü tərəflər</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. İDP çərçivəsində kadr hazırlığı aparılan ixtisaslar üzrə əmək bazarının nümayəndələri ilə müzakirələrin aparılması; 2. İDP-nin İNHA tərəfindən hər tədris ilində akkreditasiyasının aparılması; 3. Mövcud ixtisaslarda seçmə fənlərin hesabına elmin son nailiyyətlərinin təhsil prosesinə inteqrasiyası təmin olunması; 4. Bütün ixtisaslar üzrə İDP-nin mütəmadi olaraq təcrübə mübadiləsi çərçivəsində tədrisin məzmunun təkmilləşdirilməsi istiqamətində işlərin aparılması; 5. BMU-İNHA İDP çərçivəsində yerli və xarici müəssisələrlə mütəmadi görüş və müzakirələrin təşkil olunması;

<p style="text-align: center;">Zəif tərəflər</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. İDP çərçivəsində əmək bazarının nümayəndələri ilə aparılan işlərin sənədləşdirilməməsi; 2. Bütün ixtisaslar üzrə ixtisas fənlərinin çəki əmsallarının digər fənlərlə eyni götürülməsi; 3. “İnşaat mühəndisliyi” ixtisasında bu ixtisas üzrə kadr hazırlığında önəmli rol oynayan fənlərin ardıcılığının düzgün təmin olunmaması; 4. Təhsil proqramlarının tərtibatında nüfuzlu ali təhsil müəssisələrinin müvafiq ixtisaslarının təhsil proqramlarına istinadı təsdiqləyən sənədlərin olmaması.
<p style="text-align: center;">Komissiyanın tövsiyəsi</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Seçmə fənlər bloku hesabına kadr hazırlığı aparılan bütün ixtisaslarda əmək bazarının tələblərinin nəzərə alınması; 2. Bütün ixtisaslarda ixtisas fənlərinin çəki əmsallarının digər fənlərə nəzərən yüksəldilməsi; 3. “İnşaat mühəndisliyi” ixtisasında bu ixtisas üzrə kadr hazırlığını təmin edən fənlərin ardıcılığının düzgün təmin olunması; 4. Təhsil proqramlarının tərtibatı zamanı nüfuzlu ali təhsil müəssisələrinin müvafiq ixtisaslarının təhsil proqramlarına istinadların sənədləşdirilməsi.

12. Təhsil proqramı üzrə təhsilənlərə karyera xidməti və məzunlarla davamlı əlaqə sistemi	
<p style="text-align: center;">Güclü tərəflər</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Proqrama daxil olan ixtisaslar üzrə tədris proqramlarının əmək bazarının tələblərinə və beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması; 2. ATM-də proqram daxilində tələbələr arasında mütəmadi olaraq anonim sorğuların keçirilməsi; 3. Sosial və yumşaq bacarıqların inkişaf etdirilməsi məqsədilə yerli, həmçinin, beynəlxalq təşkilatların təşkil etdiyi təlim və seminarların tələbələrlə paylaşılmaqla iştirakının təmin edilməsi; 4. Tələbə və gələcək məzunların praktiki təcrübələrini artırmaq və onların işlə təmin olunması üçün özəl şirkətlər və dövlət qurumları ilə əməkdaşlıq; 5. Gələcək məzunların işə düzəlmə istiqamətində əmək bazarında mütəmadi olaraq araşdırmaların aparılması.

<p>Zəif tərəflər</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tələbələrin təhsil müddətinin sonuncu ilində ölkə xaricində təhsil almağının onların ölkə əmək bazarında karyera imkanlarından tam istifadə etmələrini məhdudlaşdırması; 2. Məzunların gələcəkdə əmək bazarına hazırlanması istiqamətində mövcud tədris planına təcrübə proqramının daxil olmaması.
<p>Komissiyanın tövsiyəsi</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Proqram üzrə təhsil alan tələbələr və gələcək məzunların işlə təmin edilməsi və işə qəbul olunmasıyla əlaqədar statistik məlumatların toplanması və paylaşılması; 2. Ölkə xaricində təhsilini davam etdirən İDP tələbələriylə bilavasitə əlaqənin həyata keçirilməsi üçün BMU-nu təmsil edən şəxsin həmin dövr ərzində, daimi olaraq İNHA-da olması; 3. Elmi Şura tərəfindən sorğuların təhlili zamanı aydın olan bütün məsələlərlə əlaqədar addımların atılması.

Komissiyanın dövlət standartlarının yerinə yetirilməsinə dair qeydləri

BMU-İNHA İDP-nin bütün ixtisasları üzrə fəaliyyətinin təhlili və qiymətləndirilməsi (güclü tərəflər və zəif tərəflər olmaqla) Akkreditasiya Komissiyası tərəfindən proqram akkreditasiya meyarlarına uyğun olaraq müvafiq 12 meyar üzrə aparılmışdır. Qiymətləndirmənin yekunu olaraq müşahidə edilmiş çatışmazlıqların aradan qaldırılması üçün Komissiya tərəfindən hər bir meyar üzrə tövsiyələr təqdim edilmişdir (Təhsil proqramı üzrə təhsilalanların qəbulu meyarı üzrə 5; Təhsil proqramı üzrə əvvəlki kvalifikasiyaların tanınması meyarı üzrə 3; Təhsil proqramı üzrə tədrisin təşkili meyarı üzrə 14; Təhsil proqramı üzrə tətbiq olunan tədris metodları və üsulları meyarı üzrə 6; Təhsil proqramı üzrə istifadə olunan təlim və tədris resursları meyarı üzrə 5; Təhsil proqramı üzrə tələb olunan təhsil infrastrukturunu və maddi-texniki baza meyarı üzrə 7; Təhsilalanların bilik və bacarıqlarının qiymətləndirilməsi və təhsil sənədinin verilməsi meyarı üzrə 4; Təhsil proqramına cəlb olunan professor-müəllim heyəti meyarı üzrə 3; Təhsil proqramı üzrə tələbəyönümlü tədris meyarı üzrə 5; Təhsil proqramının monitorinqi meyarı üzrə 4; Təhsil proqramının davamlı təkmilləşdirilməsi və yenilənməsi üzrə 4; Təhsil proqramı üzrə təhsilalanlara karyera xidməti və məzunlarla davamlı əlaqə sistemi meyarı üzrə 3 tövsiyə olmaqla, ümumilikdə 63 tövsiyə).

Yuxarıda qeyd olunanları nəzərə alaraq, növbəti proqram akkreditasiya qiymətləndirilməsində aşağıda qeyd olunan tədbirlərin BMU tərəfindən həyata keçirilməsi məqsəduyğun hesab edilir:

- ✚ Yekun Hesabatda göstərilən tövsiyə və göstərişlərin icrasına nəzarəti təmin etmək məqsədilə Akkreditasiya Şurasının qərarından sonrakı 6 (altı) ay müddətində müvafiq fəaliyyət planının hazırlanaraq təsdiq olunması (TKTA ilə razılaşdırılmaqla);
- ✚ Agentlik tərəfindən fəaliyyət planının icrasına nəzarətin təmin edilməsi məqsədilə fəaliyyət planında qeyd edilmiş işlərin icrasına dair illik hesabatların TKTA-ya təqdim edilməsi.

İxtisaslar üzrə dövlət standartları ali təhsilin təmin edilməsinə yönəlmiş tələblər və standartlar sistemini əhatə edən normativ sənəd olmaqla yanaşı, müasir cəmiyyətin və iqtisadiyyatın dinamikasına uyğun, yüksək təhsil və təlim standartını özündə əks etdirir. Bu standartlar müvafiq ixtisaslar üzrə tədris olunan fənlərin məqsəd və vəzifələrini, eləcə də fənnin məzmununu və nəticələrini əhatə edir. Nəzərə alsaq ki, sillabuslar ixtisas üzrə dövlət standartlarını, əmək bazarının tələblərini, tələbə ehtiyaclarını nəzərə alınmaqla, müasir və innovativ tədris metodlarını və təlim nəticələrini əhatə etməklə tərtib olunur. Qeyd olunanları nəzərə alaraq Komissiyanın dövlət standartlarının yerinə yetirilməsinə dair aşağıdakı tövsiyələri vardır:

- ✚ Komissiyanın gəldiyi nəticələrə və beynəlxalq təcrübəyə əsasən ali təhsil müəssisələrində fənn proqramlarının hazırlanması və tətbiqinin dayandırılması;
- ✚ Ali təhsil müəssisələrində fənn proqramlarının əvəzinə sillabuslardan istifadə edilməsi.

Təhsil proqramının akkreditasiyası üzrə Komissiyanın yekun rəyi

Təhsil müəssisəsinin proqram akkreditasiyası üzrə Komissiyanın yekun rəyi aşağıdakı kimidir:

- ✚ ATM-də bakalavriat səviyyəsində keçirilmiş proqram akkreditasiya qiymətləndirilməsinin yekunu olaraq, Bakı Mühəndislik Universiteti və İNHA Universiteti “İnformasiya texnologiyaları”, “Elektrik mühəndisliyi”, “Elektronika mühəndisliyi” və “İnşaat mühəndisliyi” ixtisasları üzrə ikili diplom proqramının müvafiq meyarlar üzrə fəaliyyətlərinin qəbul olunmuş dövlət təhsil standartlarına və digər normativ hüquqi aktların tələblərinə “əsasən uyğundur” hesab edilməsi;
- ✚ Bakı Mühəndislik Universiteti və İNHA Universiteti “İnformasiya texnologiyaları”, “Elektrik mühəndisliyi”, “Elektronika mühəndisliyi” və “İnşaat mühəndisliyi” ixtisasları üzrə bakalavriat səviyyəsindəki ikili diplom proqramının 2024/2025-ci tədris ilindən başlayaraq növbəti 5 il müddətinə proqram akkreditasiyasından keçməsi məqsədəuyğun hesab edilir.